

ODLEWNIE POLSKIE S.A.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

**SPÓŁKI AKCYJNEJ
ODLEWNIE POLSKIE**
z siedzibą w Starachowicach

w 2018 roku

Starachowice, 28 marca 2019 r.

SPIS TREŚCI

1. ODLEWNIE POLSKIE S.A. NA RYNKU KAPITAŁOWYM.....	4
1.1. Notowania akcji Spółki.....	4
1.2. Akcje własne Spółki.....	4
1.3. Emisja papierów wartościowych.....	5
1.4. Akcjonariusze ODLEWNI POLSKICH S.A.	5
1.5. Dywidenda.....	5
2. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI.....	6
2.1. Informacje ogólne o Spółce.....	6
2.2. Oddział Spółki.....	6
2.3. Charakterystyka działalności Spółki.....	6
2.4. Informacje o podstawowych produktach, usługach, rynkach zbytu, odbiorcach i źródłach zaopatrzenia	7
2.4.1. Przedmiot produkcji.....	7
2.4.2. Ilościowa struktura sprzedaży.....	7
2.4.3. Sprzedaż poszczególnych grup produktów i usług.....	8
2.4.4. Rynki zbytu oferowanych produktów.....	9
2.4.5. Odbiorcy produktów Spółki.....	11
2.4.6. Źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi.....	11
2.5. Zdarzenia istotnie wpływające na działalność Spółki, które wystąpiły w roku obrotowym i po jego zakończeniu.....	11
2.6. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstwa Spółki.....	12
2.7. Perspektywy rozwoju działalności Spółki.....	12
2.8. Opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń związanych z działalnością Spółki.....	13
2.9. Umowy znaczące dla działalności Spółki oraz umowy ubezpieczenia.....	18
2.9.1. Umowy ubezpieczenia.....	19
2.10. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju.....	20
2.11. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.....	21
3. SYTUACJA FINANSOWA I MAJĄTKOWA.....	22
3.1. Podsumowanie wyników.....	22
3.1.1. Rachunek zysków i strat Spółki.....	22
3.1.2. EBITDA i nadwyżka finansowa.....	23
3.1.3. Bilans Spółki.....	23
3.2. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych.....	23
3.2.1. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.....	23
3.2.2. Pozostałe przychody operacyjne.....	25
3.2.3. Przychody finansowe.....	25
3.2.4. Koszty działalności operacyjnej.....	26
3.2.5. Pozostałe koszty operacyjne.....	26
3.2.6. Koszty finansowe.....	26
3.2.7. Przychody i koszty ogółem.....	27
3.3. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na działalność i osiągnięte wyniki.....	27
3.4. Objasnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie a wcześniej publikowanymi prognozami wyników za dany rok.....	27
3.5. Struktura aktywów i pasywów Spółki.....	27
3.5.1. Aktywa trwałe.....	27
3.5.2. Aktywa obrotowe.....	28
3.5.3. Akcje własne.....	28
3.5.4. Kapitał własny.....	29
3.5.5. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania.....	29
3.6. Przepływy pieniężne.....	30
3.7. Inwestycje zrealizowane i ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych.....	30
3.8. Analiza wskaźnikowa i ocena zarządzania zasobami finansowymi.....	31
3.9. Instrumenty finansowe.....	32
3.10. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa.....	33
3.11. Powiązania Spółki z innymi podmiotami.....	34
3.12. Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	34
3.13. Zaciągnięte i wypowiedziane kredyty i pożyczki.....	34
3.14. Udzielone pożyczki.....	34
3.15. Udzielone i otrzymane poręczenia i gwarancje.....	34
4. ŁĄD KORPORACYJNY.....	35

4.1.	Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent oraz miejsca gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny.....	35
4.2.	Wskazanie w jakim zakresie emitent odstąpił od postanowień zbioru zasad ładu korporacyjnego, o którym mowa w pkt 5.1. oraz wyjaśnienie przyczyn jego odstąpienia.....	35
4.3.	Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych.....	37
4.4.	Kapitał zakładowy Spółki i akcje Spółki będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących... 38	
4.5.	Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji.....	38
4.6.	Posiadacze wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne wraz z opisem tych uprawnień.....	39
4.7.	Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu.....	39
4.8.	Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta.....	39
4.9.	Umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy	39
4.10.	System kontroli programów akcji pracowniczych	39
4.11.	Zasady zmiany Statutu Spółki.....	39
4.12.	Walne Zgromadzenie.....	40
4.13.	Rada Nadzorcza.....	42
4.14.	Komitet Audytu	44
4.15.	Zarząd.....	46
4.16.	Prawo do podjęcia decyzji o emisji i wykupie akcji.....	48
4.17.	Umowy zawarte między Spółką a osobami zarządzającymi.....	49
4.18.	Raport na temat polityki wynagrodzeń	50
4.18.1.	Wynagrodzenie Rady Nadzorczej	50
4.18.2.	Wynagrodzenie Zarządu	51
4.18.3.	Wynagrodzenie kluczowych menedżerów.....	52
4.18.4.	Zmiany w polityce wynagrodzeń	52
4.18.5.	Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń	52
4.19.	Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem Spółki.....	53
4.20.	Wybór i informacje o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych.....	53
5.	OSWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH	55
	Załącznik nr 1 do „Sprawozdania z działalności Spółki Akcyjnej ODLEWNIE POLSKIE w 2018 r.”	1

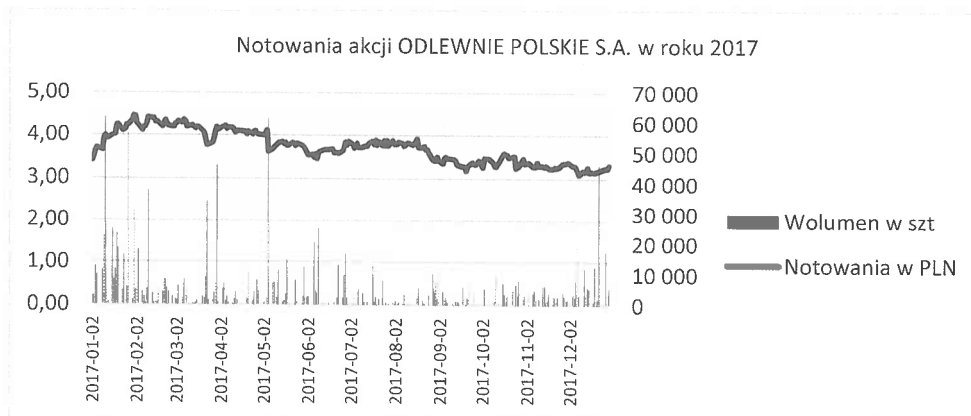
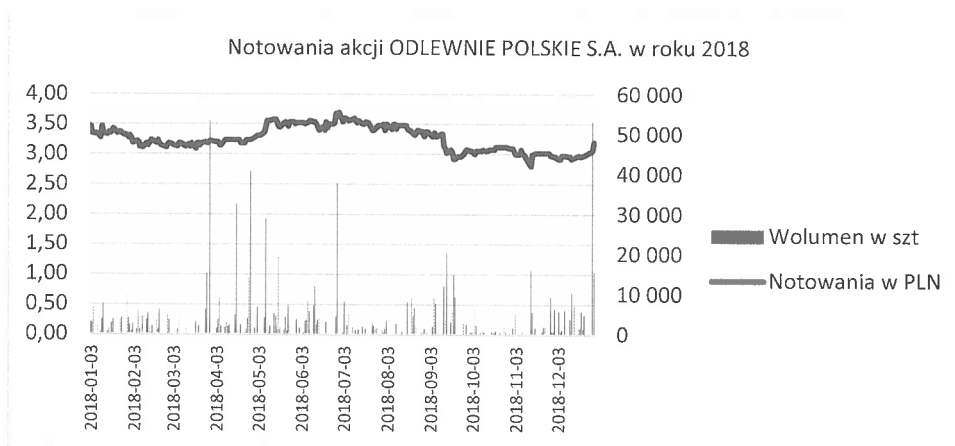
1. ODLEWNIE POLSKIE S.A. NA RYNKU KAPITAŁOWYM

1.1. Notowania akcji Spółki

Akcje Spółki od 13 marca 1998 r. notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Na 31.12.2018 r. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania z wszystkich akcji Spółki w ilości 20.664.121 szt., w obrocie publicznym i giełdowym znajdowało się 20.664.121 szt. akcji.

Kurs zamknięcia w ostatnim dniu notowań akcji w grudniu 2018 r. wynosił 3,20 zł i był niższy o 9,35% od kursu w analogicznym dniu 2017 r., który wynosił 3,53 zł.

Spółka w 2018 r. nie umarzała akcji i nie uległy zmianie prawa przysługujące jej akcjonariuszom.

1.2. Akcje własne Spółki

Zbycie akcji własnych

W dniu 8.06.2017 r. Spółka nabyła 1.000.000 szt. akcji własnych w celu częściowej realizacji Programu Motywacyjnego przyjętego na podstawie Uchwały Nr 25/2016 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 27.04.2016 r. w sprawie przyjęcia zasad programu motywacyjnego dla kadry zarządzającej i kierowniczej Spółki i zmienionej Uchwałą Nr 15/2017 ZWZ z 4.05.2017 r. („Program Motywacyjny”), z których w ramach realizacji Transzy II tego Programu w dniu 18.05.2018 r. zbyła na rzecz 44 jego uczestników, tj. członków kadry zarządzającej i kluczowych pracowników 500.000 szt. akcji własnych o łącznej wartości nominalnej 750 tys. zł, co stanowi 2,42% kapitału zakładowego Spółki i odpowiada 2,42% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki

Nabycie akcji własnych

W 2018 r. Spółka nie nabywała akcji własnych.

1.3. Emisja papierów wartościowych

W 2018 r. Spółka nie przeprowadzała emisji akcji i innych papierów wartościowych.

1.4. Akcjonariusze ODLEWNI POLSKICH S.A.

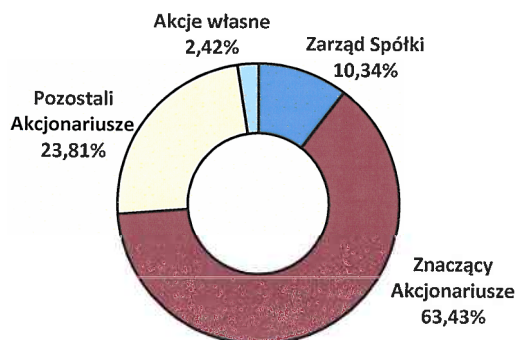
Na dzień 31.12.2018 r. kapitał zakładowy Spółki wynosił 30 996 181,50 zł i dzielił się na 20.664.121 akcji na okaziciela o wartości nominalnej 1,50 zł każda i na tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka posiadała 500.000 szt. akcji własnych z zamiarem ich dalszej odsprzedaży w ramach realizacji kolejnej Transzy Programu Motywacyjnego i zgodnie z art. 364 §2 KSH (Dz. U. nr 94, poz. 1037) Spółka nie może wykonywać prawa głosu z nabytych akcji własnych

Uwzględniając powyższe, pozostałym akcjonariuszom przysługuje na walnym zgromadzeniu 20.164.121 głosów.

Szczegółowy udział poszczególnych znaczących akcjonariuszy i członków zarządu w kapitale zakładowym Spółki, znajduje się w części dotyczącej ładu korporacyjnego.

Struktura akcjonariatu Spółki (udział w ogólnej liczbie akcji na 31.12.2018 r. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania).

1.5. Dywidenda

W dniu 02.07.2018 r. Spółka wypłaciła 5 041 030,25 zł dywidendy z zysku za 2017 r. Dywidendę w wysokości 0,25 zł na akcję otrzymali akcjonariusze Spółki, którzy posiadali akcje na dzień 14.06.2018 r., tj. na dzień ustalenia praw do dywidendy. W podziale dywidendy uczestniczyło 20.164.121 szt. akcji.

W wypłacie dywidendy nie brało udziału 500.000 szt. akcji własnych Spółki, zakupionych przez Spółkę w ramach realizacji Programu Motywacyjnego i w związku z tym przeznaczona na wypłatę dywidendy i nierozdzielona kwota w wysokości 125 tys. zł została przeznaczona na kapitał zapasowy.

2. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI

2.1. Informacje ogólne o Spółce

Nazwa i adres siedziby Spółki

ODLEWNIE POLSKIE S.A., ul. inż. Władysława Rogowskiego 22, 27-200 Starachowice.

Spółka ODLEWNIE POLSKIE S.A. jest zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Kielcach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000024126, REGON 290639763, NIP 664-00-05-475

2.2. Oddział Spółki

Spółka posiada Oddział Niemcy (Zweigniederlassung Deutschland) zarejestrowany w dniu 12.09.2016 r. przez Sąd Rejonowy w Düsseldorfie w Rejestrze Handlowym B pod numerem HRB 78602. Siedzibą Oddziału Niemcy jest Republika Federalna Niemiec, 40549 Düsseldorf, ul. Hansaallee nr 247B.

Oddział Niemcy postanowieniem Sądu Rejonowego w Kielcach X Wydział Gospodarczy Krajowego rejestru Sądowego z 14.12.2016 r. został wpisany do Rejestru Przedsiębiorców dla Spółki ODLEWNIE POLSKIE S.A. o numerze KRS 0000024126.

2.3. Charakterystyka działalności Spółki

Przedmiotem działalności ODLEWNI POLSKICH S.A. jest produkcja odlewów ze stopów żelaza, z dominującym udziałem żeliwa sferoidalnego oraz z tym związana działalność usługowa i handlowa, a także handel materiałami i towarami odlewniczymi.

Działalność Spółki prowadzona jest w kraju i stanowi jej główne źródło przychodów oraz za granicą przez jej Oddział w Niemczech, gdzie Spółka świadczy usługi w branży odlewniczej.

Osiągnięte przez Spółkę w 2018 r. przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

198 932 tys. zł

w tym:

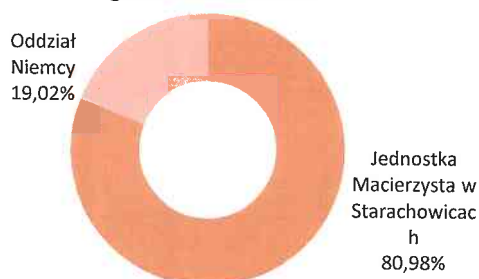
z działalności Jednostki Macierzystej w kraju

161 103 tys. zł

z działalności Oddziału w Niemczech

37 829 tys. zł

Struktura przychodów ze sprzedaży wg miejsca ich generowania w 2018 r.

Spółka w zakresie produkcji odlewów oferuje kompleksową obsługę klientów od projektu do dostawy produktów wytwarzanych w cyklu produkcji odlewniczej.

Projektowanie technologii wykonywania odlewów	Wykonywanie oprzyrządowań odlewniczych (drewnianych, zwykłych, metalowych)	Produkcja odlewów	Malowanie odlewów (gruntowanie, malowanie nawierzchniowe na gotowo natryskowe i zanurzeniowe, malowanie proszkowe, kataforeza)	Obróbka mechaniczna odlewów zgrubna i na gotowo, obróbka cieplna i cieplno-chemiczna	Montaż podzespołów odlewniczych	Pakowanie i wysyłka
--	--	--------------------------	--	--	--	----------------------------

Oddział Spółki realizuje umowy o dzieło w branży odlewniczej w obiektach fabrycznych klientów na terenie Niemiec, w ramach oddelegowania pracowników własnych i umów użyczenia pracowników tymczasowych. Oddział Spółki w Niemczech działa według prawa niemieckiego.

2.4. Informacje o podstawowych produktach, usługach, rynkach zbytu, odbiorcach i źródłach zaopatrzenia

2.4.1. Przedmiot produkcji

Podstawowymi produktami wytwarzanymi przez Spółkę są odlewy wykonywane głównie z żeliwa sferoidalnego, a także z żeliwa szarego, ADI, SiMO oraz staliwa. Spółka wykonuje produkcję głównie w małych i średnich seriach.

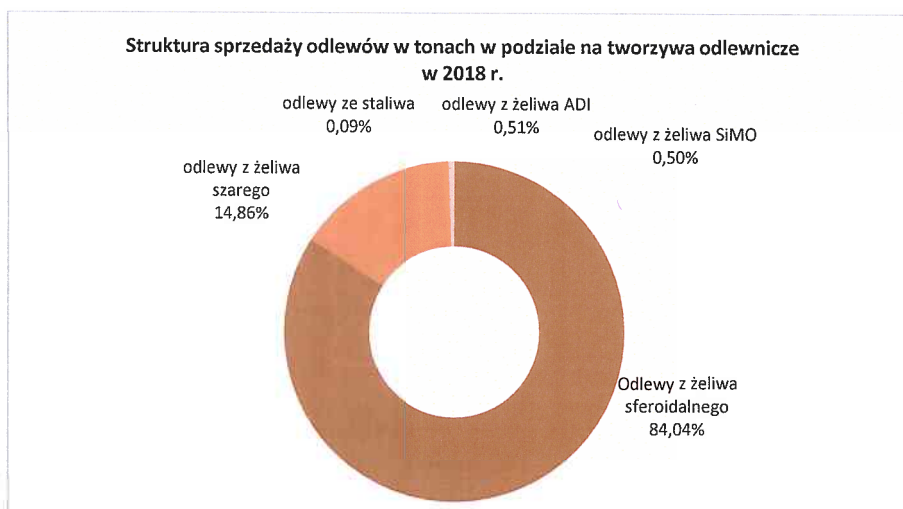
Produkowane w Spółce odlewy obejmują: półprodukty i podzespoły do maszyn i urządzeń oraz pojazdów, a także maszyn budowlanych i innych. Odbiorcami Spółki są podmioty działające w branżach: przemysł maszynowy, motoryzacja, kolejnictwo, energetyka, armatura przemysłowa, maszyny rolnicze i inne.

2.4.2. Ilościowa struktura sprzedaży

Tabela 1 Sprzedaż odlewów w podziale na tworzywa

Lp.	Sprzedaż odlewów według tworzyw	2018 r. (tony)	Udział w 2018	2017 r. (tony)	Udział w 2017	Dynamika 2018 : 2017
1	Odlewy z żeliwa sferoidalnego	16 405	84,04%	15 452	82,57%	106,17%
2	Odlewy z żeliwa szarego	2 901	14,86%	3 154	16,85%	91,98%
3	Odlewy z żeliwa ADI	99	0,51%	37	0,20%	267,57%
4	Odlewy z żeliwa SiMO	98	0,50%	48	0,26%	204,17%
5	Odlewy ze staliwa	18	0,09%	22	0,12%	81,82%
	Sprzedaż odlewów razem	19 521	100,00%	18 713	100,00%	104,32%

Żeliwa SiMO i ADI są nowoczesnymi tworzywami o właściwościach zdecydowanie przewyższających dotychczas produkowane gatunki tworzyw odlewniczych. Żeliwo SiMO charakteryzuje się podwyższonymi właściwościami użytkowymi w wysokich temperaturach.

Sprzedaż odlewów w tonach za 2018 r. wyniosła 19 521 ton i była wyższa o 4,32% od sprzedaży odlewów w tonach za 2017 r.

2.4.3. Sprzedaż poszczególnych grup produktów i usług

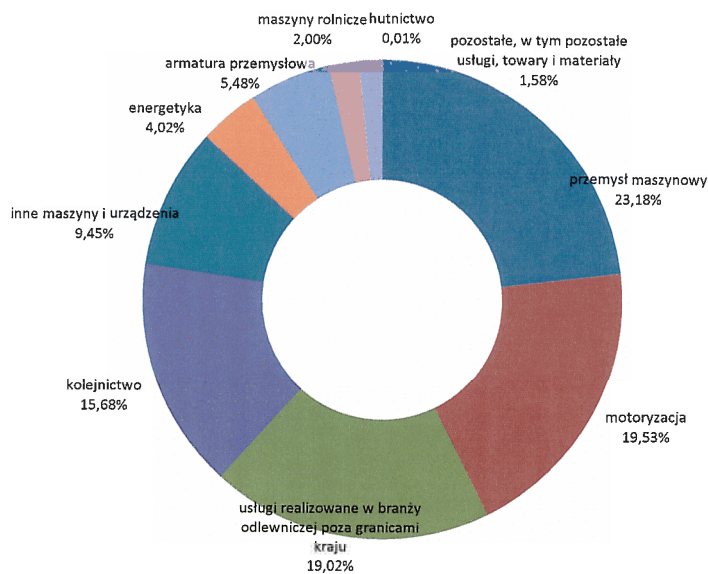
Spółka osiąga przychody ze sprzedaży odlewów, ze świadczenia usług w kraju i poza jego granicami, a także z handlu towarami i materiałami.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2018 roku wyniosły 198 932 tys. zł i były wyższe o 18,20% od przychodów osiągniętych w 2017 r.

Tabela 2 Przychody ze sprzedaży wg branż odbiorców

Lp.	Przychody ze sprzedaży produktów i towarów i materiałów (wg branż odbiorców)	2018 rok (tys. zł)	Udział w 2018	2017 rok (tys. zł)	Udział w 2017	Dynamika 2018 : 2017
1	Przemysł maszynowy (m.in. przekładni mechanicznych i maszyn budowlanych)	46 121	23,18%	41 140	24,44%	112,11%
2	Motoryzacja	38 844	19,53%	35 213	20,92%	110,31%
3	Usługi realizowane w branży odlewniczej poza granicami kraju	37 829	19,02%	27 369	16,26%	138,22%
4	Kolejnictwo	31 192	15,68%	21 671	12,88%	143,93%
5	Inne maszyny i urządzenia	18 809	9,45%	16 583	9,85%	113,42%
6	Armatura przemysłowa	10 903	5,48%	10 295	6,12%	105,91%
7	Energetyka	8 003	4,02%	10 488	6,23%	76,31%
8	Maszyny rolnicze	3 970	2,00%	3 614	2,15%	109,85%
9	Hutnictwo	122	0,06%	3	0,01%	4066,67%
10	Pozostałe (w tym pozostałe usługi, towary i materiały)	3 139	1,58%	1 924	1,14%	163,15%
	Suma sprzedaży	198 932	100,00%	168 300	100,00%	118,20%

Sprzedaż w 2018 r. wg branż odbiorców

2.4.4. Rynki zbytu oferowanych produktów

Spółka sprzedaje swoje produkty do odbiorców krajowych i zagranicznych w ramach dostaw wewnątrzspółnotowych i eksportu.

W 2018 r. sprzedaż realizowana poza granice kraju (dostawy wewnątrzspółnotowe i eksport) wyniosła 102 111 tys. zł i stanowiła 51,33% przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (w 2017 r. sprzedaż poza granice kraju wyniosła 85 967 tys. zł i stanowiła 51,08% przychodów ze sprzedaży). Przychody ze sprzedaży na rynki zagraniczne w 2018 r. były o 18,78% wyższe w stosunku do osiągniętych w 2017 r.

Należy zwrócić uwagę, że całkowity udział sprzedaży w walutach obcych i w złotych na bazie cen walutowych w sprzedaży ogółem, jest dużo większy niż przedstawiony wyżej udział dostaw wewnątrzspółnotowych i eksportu. Wynika to z działalności niektórych klientów Spółki na terenie Polski, którzy to w całości sprzedają swoje wyroby na rynki zagraniczne i ceny za odlewy ustalone są z nimi w walucie bądź w złotych na bazie cen walutowych. Sprzedaż Spółki w walutach i w złotych na bazie cen walutowych uzależniona od wahań kursowych wynosi 82,88%.

Sprzedaż wg rynków zbytu w 2018 r.

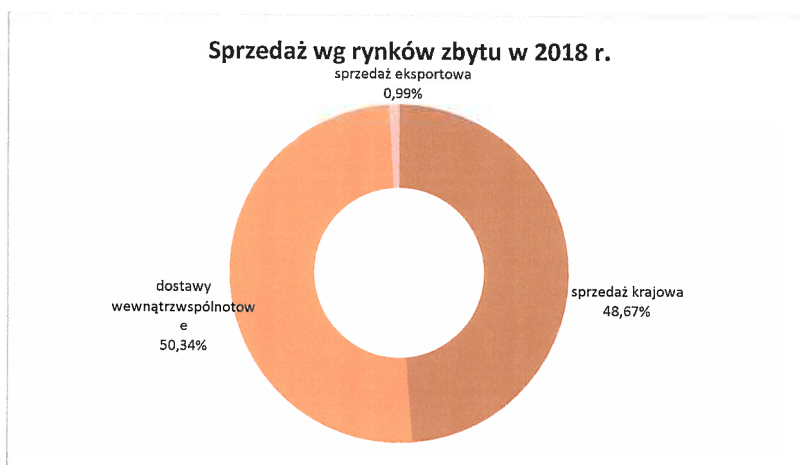
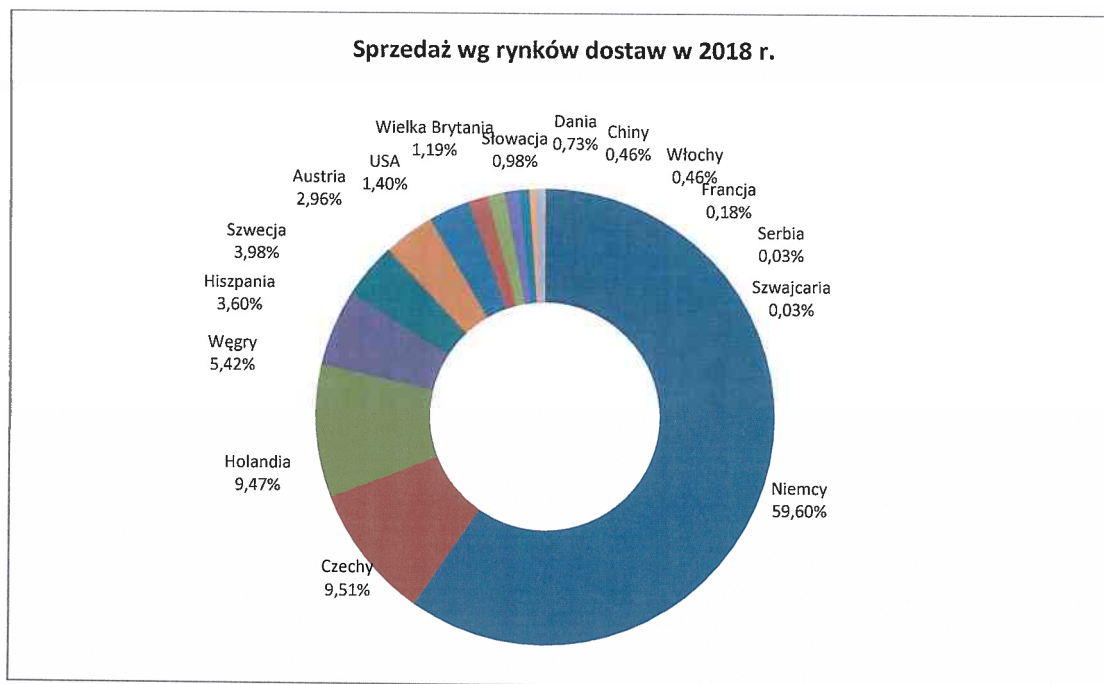

Tabela 3 Rynki dostaw wewnątrzspółnotowych i sprzedaży eksportowej

Lp.	Kraje	2018 rok (tys. zł)	Udział w 2018	2017 rok (tys. zł)	Udział w 2017	Dynamika 2018 : 2017
1	Niemcy	60 862	59,60%	49 967	58,12%	121,80%
2	Czechy	9 707	9,51%	8 477	9,86%	114,51%
3	Holandia	9 666	9,47%	7 773	9,04%	124,35%
4	Węgry	5 539	5,42%	3 896	4,53%	142,17%
5	Szwecja	4 061	3,98%	3 729	4,34%	108,90%
6	Hiszpania	3 680	3,60%	3 246	3,78%	113,37%
7	Austria	3 017	2,96%	2 968	3,45%	101,65%
8	USA	1 425	1,40%	-	-	-
9	Wielka Brytania	1 215	1,19%	3 251	3,78%	37,37%
10	Słowacja	1 004	0,98%	758	0,88%	132,45%
11	Dania	750	0,73%	527	0,61%	142,31%
12	Chiny	474	0,46%	506	0,59%	93,68%
13	Włochy	470	0,46%	537	0,62%	87,52%
14	Francja	182	0,18%	235	0,27%	77,45%
15	Serbia	32	0,03%	48	0,06%	66,67%
16	Szwajcaria	27	0,03%	4	0,01%	675,00%
17	Brazylia	0	-	45	0,05%	-
Razem sprzedaż zagraniczna		102 111	100,00%	85 967	100,00%	118,78%

2.4.5. Odbiorcy produktów Spółki

ODLEWNIE POLSKIE S.A. są odlewnią usługową wykonującą odlewy dla wielu klientów, do wielu branż i w bardzo wielu asortymentach. W 2018 r. Spółka w zakresie produkcji odlewów współpracowała z 104 odbiorcami krajowymi i zagranicznymi (w 2017 r. z 118 odbiorcami). Na 80 % przychodów ze sprzedaży odlewów w 2018 r. składały się obroty z 17 odbiorcami odlewów (w 2017 r. z 18 odbiorcami). Zachowana była zasada braku dominującego klienta, który mógłby zajmować pozycję monopolisty.

Największymi odbiorcami produktów Spółki pod względem wielkości sprzedaży były: firma KORDEL Antriebstechnik GmbH z siedzibą w Dülmen, która osiągnęła w 2018 r. 17,69 % udział w przychodach ze sprzedaży Spółki (w 2017 r. udział ten wynosił 17,42%) oraz firma Track Tec S.A. z siedzibą w Katowicach, producent strunobetonowych podkładów kolejowych, która w 2018 r. osiągnęła 10,43% udział w przychodach ze sprzedaży Spółki (w 2017 r. udział ten wynosił 9,25%).

2.4.6. Źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi

W 2018 r. w zakresie dostaw materiałów do produkcji, towarów i usług Spółka współpracowała z firmami krajowymi i zagranicznymi. Wartość zakupów w tym okresie wyniosła 65 744 tys. zł (w 2017 r. 55 200 tys. zł). Zachowana była zasada braku dominującego dostawcy, który mógłby zajmować pozycję monopolisty. Do podstawowych materiałów do produkcji odlewniczej zalicza się surówkę odlewniczą i złom.

W zakresie zakupu surówki Spółka w 2018 r. współpracowała z 7 firmami (w 2017 r. z 8 firmami). Największym dostawcą surówki pod względem wielkości zakupów była firma FERRUS GROUP Sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w Warszawie, której udział w zaopatrzeniu ogółem w 2018 r. wyniósł 10,03% (w 2017 r. udział tego dostawcy wyniósł 10,73%). Spółka ta nie jest powiązana ze Spółką Akcyjną ODLEWNIE POLSKIE.

W zakresie zakupu złomu Spółka współpracowała z 14 firmami (w 2017 r. z 20 firmami). Największym dostawcą złomu pod względem wielkości zakupów była firma, której udział w zaopatrzeniu ogółem w 2018 r. wyniósł 4,49%. W 2017 roku udział największego dostawcy złomu pod względem wielkości w zaopatrzeniu ogółem wyniósł 5,35%.

2.5. Zdarzenia istotnie wpływające na działalność Spółki, które wystąpiły w roku obrotowym i po jego zakończeniu

- Realizacja 18.05.2018 r. Transzy II Programu Motywacyjnego.
Wobec spełnienia warunków koniecznych dla przydziału Opcji w ramach Transzy II Programu Motywacyjnego, tj.:
 - o spełnienia kryterium finansowego - wynik EBITDA za 2017 r. wyniósł 21 834 tys. zł wobec uchwalonego dla Transzy II, tj. dla roku obrotowego 2017, w wysokości 15 171 tys. zł,
 - o oraz zatwierdzenia przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 07.05.2018 r. sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2017,Spółka zbyła na rzecz 44 uczestników Programu Motywacyjnego, tj. członków zarządu i kluczowych pracowników 500.000 akcji własnych, o łącznej wartości nominalnej 750 tys. zł, stanowiących 2,42 % kapitału zakładowego Spółki i odpowiadających 2,42% ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu. Wszystkie akcje zostały zbyte za cenę równą połowie wartości nominalnej akcji Spółki, tj. po 0,75 zł za jedną akcję, co było zgodne z § 1 ust. 9 pkt 2 Uchwały Nr 25/2016 ZWZ Spółki z 27.04.2016 r. (z późniejszymi zmianami).
Osoby, które nabyły akcje podlegają ograniczeniom w ich zbywaniu i obciążaniu. W przypadku kadry zarządzającej okres ograniczeń wynosi 3 lata od dnia ich nabycia i upływa 18.05.2021 r., a w przypadku kluczowych pracowników okres ten wynosi 2 lata i upływa w dniu 18.05.2020 r.
- Podjęcie przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki 07.05.2018 r. Uchwały o przeznaczeniu kwoty 5 166 tys. zł na wypłatę dywidendy, w ramach podziału zysku za rok obrotowy 2017. Spółka w 2018 roku po raz drugi wypłaciła dywidendę od czasu wprowadzenia jej akcji w 1998 r. do obrotu publicznego i giełdowego.

2.6. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstwa Spółki

Czynniki zewnętrzne:

- funkcjonowanie w warunkach silnej konkurencji rynkowej,
- zmiany cen podstawowych surowców i materiałów używanych do produkcji odlewniczej, energii elektrycznej i gazu, stanowiących główny udział w kosztach rodzajowych produkcji,
- polityka energetyczna państwa,
- wahania kursu walut w stosunku do złotego wpływające na poziom efektywności prowadzonej działalności gospodarczej. Trend aprecjacyjny złotego, w szczególności do euro, wpływa niekorzystnie na konkurencyjność cenową w dostawach wewnątrzspółnotowych i eksporcie, a przez to na rentowność prowadzonej działalności gospodarczej,
- zmiana wymogów ochrony środowiska wynikająca ze zmian w obowiązującym w tym zakresie prawie, skutkująca koniecznością ponoszenia dodatkowych nakładów i kosztów,
- sytuacja makroekonomiczna, w szczególności:
 - o polityka gospodarcza (tempo wzrostu PKB, poziom inflacji, stopa bezrobocia),
 - o wzrastające koszty pracy,
 - o konsolidacja przedsiębiorstw branżowych,
 - o możliwość dofinansowania rozwoju Spółki w ramach programów unijnych i wsparcia rządowego.

Czynniki wewnętrzne:

- optymalizacja oferty ilościowej i asortymentowej poprzez dostosowywanie produktów do zmieniających się potrzeb odbiorców, w warunkach wysokiego poziomu wykorzystania zdolności produkcyjnych,
- wzrost udziału produkcji nowych tworzyw ze stopów żelaza w produkcji ogółem,
- doskonalenie jakości wytwarzanych produktów,
- realizacja Strategii Rozwoju Spółki na lata 2015-2021, w tym projektów badawczo-rozwojowych, w celu wypracowania kierunków rozwoju Spółki na przyszłość,
- zwiększanie produktywności procesu produkcyjnego i wydajności pracy.

2.7. Perspektywy rozwoju działalności Spółki

Spółka w ostatnich latach ponosi nakłady inwestycyjne głównie związane z rozwojem techniki i technologii, ponosząc mniejsze wydatki w zakresie infrastruktury budowlanej. W ten sposób Spółka likwiduje powstające „wąskie gardła” w procesie produkcji, a wynikiem tego jest ciągły wzrost zdolności produkcyjnych, co dalej skutkuje wzrostem przychodów z działalności odlewniczej w kraju. W zakresie usług w odlewniach niemieckich wzrost wiąże się z ilością zatrudnionych na tym rynku pracowników. W 2019 r. Spółka nie zamierza zwiększać zatrudnienia w Niemczech, natomiast może zwiększyć swoje przychody w kraju. W marcu 2019 r. zostanie oddany do użytku trzeci piec do topienia metalu, co pozwoli zwiększyć produkcję odlewów do 22 tys. ton na rok.

Spółka będzie starała się wypełnić portfel zamówień o nowe zamówienia, natomiast znaczący wzrost produkcji może okazać się trudny wobec sygnalizowanego przez klientów osłabienia koniunktury na rynku europejskim.

W dalszym ciągu Spółka będzie realizowała strategię produkcji żeliw najwyższych klas i będzie starała się zwiększyć udział odlewów obrabianych mechanicznie (komponentów odlewniczych). Działania te mogą wspomóc opracowane projekty badawczo-rozwojowe, realizowane w ramach Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Komponentów Odlewniczych.

Spółka dysponuje na wystarczającym poziomie środkami własnymi, które umożliwiają realizację planów rozwojowych bez konieczności ponoszenia kosztów finansowania dłużnego.

2.8. Opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń związanych z działalnością Spółki

Ryzyko wahań kursów walutowych

Przychody Spółki w walutach i zrównane z nimi przychody w złotych na bazie cen walutowych, stanowią od lat wysoki poziom w osiąganych przez Spółkę przychodach ogółem. W 2018 r. stanowiły one 82,88% osiągniętych przychodów.

Spółka nie zakłada w perspektywie kolejnych miesięcy istotnych zmian w strukturze osiąganych przychodów. Tym samym znaczna część przychodów Spółki będzie narażona na ryzyko wahań kursów walut. W przypadku znaczącej aprecjacji złotego w 2019 r. może dojść z tego powodu do pogorszenia rentowności prowadzonej przez Spółkę działalności gospodarczej. Umocnienie złotego wobec głównych walut światowych mogłoby wpłynąć na zmniejszenie konkurencyjności oferty Spółki i w konsekwencji doprowadzić do obniżenia osiąganej przez nią marży brutto ze sprzedaży, a tym samym wpłynąć na pogorszenie wyników ekonomiczno-finansowych.

Negatywne oddziaływanie aprecjacji złotego na wyniki Spółki ogranicza częściowo naturalne zabezpieczenie związane z dokonywaniem zakupu materiałów, głównie surowki odlewniczej i komponentów służących do produkcji wszystkich rodzajów stosowanych tworzyw odlewniczych, poprzez ich import realizowany w EUR. Ponadto zgodnie z przyjętą strategią rynkową, Spółka zwiększa w swojej sprzedaży udział kontrahentów z branż, których produkty finalne kierowane są do odbiorców krajowych.

Spółka dopuszcza w ramach posiadanych w bankach limitów skarbowych możliwość zawierania transakcji zabezpieczających typu forward, jako częściowe zabezpieczenie osiąganych przez nią przychodów w walutach obcych niezabezpieczonych w naturalny sposób.

Ryzyko wzrostu cen surowców

Głównymi surowcami wykorzystywanymi przez Spółkę w procesie produkcji są: surowki odlewnicze, złom żeliwny i stalowy, modyfikatory, zaprawy oraz żelazostopy. Ich koszt stanowi istotną część kosztów produkcji wyrobów gotowych. Dalsze utrzymywanie się w 2019 r. trendu z roku ubiegłego wzrostu cen surowców i materiałów używanych w produkcji odlewniczej, ze względu na ich duży udział w kosztach wytworzenia, może skutkować pogorszeniem efektywności prowadzonej działalności gospodarczej.

Spółka przeciwdziała temu zjawisku poprzez stosowanie mechanizmu waloryzacji cen swoich produktów wskaźnikiem dopłat materiałowych MTZ, którego wysokość wynika z baz cenowych prowadzonych przez CAEF i OIG, jak również realizuje politykę podnoszenia cen na swoje produkty dla klientów, u których nie funkcjonuje wskaźnik dopłat materiałowych. Istnieje jednak ryzyko niewystarczającej skuteczności podejmowanych w tym zakresie działań, ze względu na brak realizacji przez konkurentów Spółki tego rodzaju polityki.

Ryzyko wzrostu cen czynników energetycznych

Czynniki energetyczne stanowią strategiczne media dla prowadzenia działalności produkcyjnej, a ich koszt stanowi istotny ok. 10% udział w kosztach rodzajowych prowadzonej przez Spółkę działalności w kraju. W IV kw. 2018 r. nastąpił skokowy kilkudziesięcioprocentowy wzrost cen energii elektrycznej na Towarowej Giełdzie Energii. W takiej sytuacji Spółka zmuszona była zakontraktować w instrumentach giełdowych dostawę energii elektrycznej na I kw. 2019 r. W przypadku kontynuacji trendu wzrostowego cen czynników energetycznych w kolejnych kwartałach 2019 r., istnieje ryzyko pogorszenia rentowności prowadzonej działalności gospodarczej w następnym roku. W świetle obecnego stanu rozwiązań prawnych mających na celu zrekompensowanie tego wzrostu dostawcom energii i powrotu dla odbiorców do cen z połowy 2018 r., nie ma pewności czy i w jakim zakresie dotyczy to będzie odbiorców przemysłowych, którzy kontraktowali nośniki energetyczne w oparciu o indywidualne ceny transakcyjne. Spółka w celu zmniejszenia skutków wzrostu cen energii, wprowadziła dodatek energetyczny ETZ do cen za 1 kg odlewu.

Ryzyko sporu sądowego

W listopadzie 2017 roku Spółka zawarła umowę na dostawę energii elektrycznej w 2018 roku. Zapisy umowy wraz z zawartym aneksem gwarantowały przez cały okres obowiązywania umowy stałą cenę energii. Strony wyłączyły możliwość jej wzrostu w wyniku istotnej zmiany warunków rynkowych. W połowie 2018 roku nastąpił na giełdzie znaczny wzrost cen energii i Dostawca energii nieskutecznie podjął próbę podwyższenia jej ceny.

Nie można wykluczyć sytuacji, że Dostawca skorzysta z przysługującego mu uprawnienia z art. 357¹ Kodeksu Cywilnego i wystąpi na drogę sądową z roszczeniem aby to sąd określił cenę za dostawę energii inną niż cena określona w umowie. Jednakże w oparciu o opinię renomowanej kancelarii prawnej Spółka ocenia prawdopodobieństwo przyszłego sporu sądowego jako znikome wobec znikomej szansy rozstrzygnięcia sprawy przez sąd na korzyść dostawcy energii. Jest bardziej możliwe, że do takiego sporu nigdy nie dojdzie, tym bardziej że dostawca nie podjął do chwili obecnej żadnych kroków prawnych w celu ustalenia przez sąd innej ceny dostaw energii niż zawarta w obustronnie podpisanej umowie.

Ryzyko uzależnienia od dostawców

Spółka nie jest uzależniona od jednego dostawcy w zakresie dostaw podstawowych surowców i materiałów używanych do produkcji, to jest surowców odlewniczych, złomu, żelazostopów, modyfikatorów i zapraw. Dostawy surowców odlewniczych do krajów Unii Europejskiej, w tym do Polski, pochodzą głównie z importu z Rosji. Ze względu na złożoną sytuację związaną z kryzysem ukraińskim, jak również realizowaną polityką sankcji gospodarczych wobec Rosji, istnieje ryzyko zachwiania rytmiczności dostaw surowców odlewniczych oraz niekontrolowanego wzrostu cen, co może mieć negatywny wpływ na terminowość wykonywania zleceń produkcyjnych oraz wyniki ekonomiczne Spółki. Spółka w 2019 r. realizować będzie politykę dywersyfikacji dostaw poprzez dokonywanie zakupów surowców odlewniczych z Brazylii i RPA.

Dostawy złomu, jako drugiego ważnego w produkcji odlewniczej materiału, odbywają się głównie w oparciu o dostawców krajowych. W związku z dalszym wysokim zapotrzebowaniem krajowego przemysłu hutniczego na ten surowiec, istnieje ryzyko zachwiania rytmiczności dostaw i skokowego wzrostu cen.

Ryzyko związane z sytuacją klientów Spółki

Spółka nie jest uzależniona w istotny sposób od jednego odbiorcy jej produktów. Dostawy do 10 największych odbiorców jej produktów, rokrocznie stanowią około 70% osiągniętych w tym zakresie przychodów.

Realizowana przez Spółkę dalsza dywersyfikacja odbiorców produktów, zmniejszy ryzyko pogorszenia wyników ekonomiczno-finansowych, w przypadku pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej jej klientów.

Ryzyko związane z realizacją umów o dzieło na terenie Niemiec

W związku ze świadczeniem przez Spółkę usług w branży odlewniczej w ramach zawieranych z kontrahentami niemieckimi umów o dzieło w ich obiektach fabrycznych oraz umów użyczenia pracowników, istnieje ryzyko podejmowania działań przez niemiecką administrację, organy podatkowe i branżowe związki zawodowe, utrudniających lub uniemożliwiających ich realizację. Ponadto, w związku z przyjęciem przez Parlament Europejski Dyrektywy w sprawie egzekwowania przepisów dyrektywy 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 16 grudnia 1996 r. dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług i jej implementacji do niemieckiego systemu prawnego, istnieje ryzyko wdrożenia przez niemieckie organa państwowe restrykcyjnych procedur egzekwowania jej stosowania, co w konsekwencji może mieć negatywne oddziaływanie na stabilność i efektywność prowadzonej działalności. W związku z kształtowaniem się sytuacji na rynku pracy w Polsce i zwiększeniem presji na wzrost płac pracowników oddelegowanych, istnieje ryzyko wystąpienia barier w zakresie kompletacji zasobów ludzkich i istotnego pogorszenia efektywności prowadzonej w tym zakresie działalności, co w konsekwencji może mieć wpływ na konieczność ograniczenia jej skali.

Ryzyko utraty należności

Ze względu na usługowy charakter prowadzonej działalności gospodarczej, Spółka dostarcza swoje wyroby do ponad 100 kontrahentów. W strukturze przychodów Spółki dominują odbiorcy zagraniczni. Dostawy odbywają się w oparciu o potwierdzone przez Spółkę zamówienia z określeniem przedmiotu, ilości, ceny jak i terminu dostawy. Faktury wystawiane są za każdą dostawę z przeważającym 30 dniowym terminem płatności. Należności spływają średnio po 34 dniach.

Ze względu na strukturę odbiorców, którymi w przeważającej mierze są renomowane firmy, w większości z siedzibą na terenie Unii Europejskiej, ryzyko związane z utratą należności Spółka uznaje za średnie z punktu widzenia wpływu na jej płynność finansową i osiągnięte wyniki. Niemniej jednak nie należy wykluczyć pogorszenia sytuacji płatniczej kontrahentów Spółki, a co za tym idzie utraty części jej należności handlowych.

W związku z tym ryzykiem, Spółka prowadzi bieżącą ocenę wiarygodności ekonomiczno-finansowej swoich klientów, również z wykorzystaniem informacji z wywiadowni gospodarczych. Spółka stosuje możliwie najkrótsze terminy płatności za dostarczone produkty i świadczone usługi.

W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych wdrażane są wszelkie przewidziane prawem i warunkami zawartych umów, działania windykacyjne. W Spółce funkcjonuje rozbudowany system raportowania wpływu należności. W świetle powyższych uwarunkowań Spółka nie uznała za zasadne wdrożenie umów w zakresie ubezpieczenia należności handlowych.

Ryzyko związane z zapewnieniem terminowości dostaw

Ze względu na usługowy charakter prowadzonej działalności w zakresie produkcji komponentów odlewniczych, Spółka produkuje około 900 różnych rodzajów detali, co jest dużym wyzwaniem planistycznym i logistycznym związanym z dotrzymaniem potwierdzonych terminów dostaw. Spółka narażona jest do przyjmowania odpowiedzialności finansowej za ewentualne skutki nieterminowości dostaw. W 2018 r. wielkość produkcji odlewniczej sięgnęła poziomu maksymalnego wykorzystania zdolności produkcyjnych, co w konsekwencji zwiększa ryzyko w zakresie zapewnienia terminowości dostaw.

W celu ograniczenia wystąpienia negatywnych skutków tego ryzyka, Spółka zwiększy do końca I kw. 2019 r. swój potencjał wytwórczy w zakresie płynnego metalu związany z zakupem i instalacją kolejnych jednostek topiących. Spółka doskonalić będzie swój system planowania produkcji i logistyki dostaw, wykorzystując nowoczesne systemy informatyczne i system zarządzania jakością. Ponadto w przypadku współpracy z kontrahentami o powtarzalnych asortymentowo i ilościowo dostawach, dalej wdrażane będą bufory na poziomie produkcji w toku i wyrobów gotowych, ograniczające ryzyko nieterminowych dostaw.

Ryzyko cyberataku

W Spółce funkcjonują rozwinięte systemy informatyczne we wszystkich obszarach związanych z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą. Większość z nich ze względu na charakter prowadzonej działalności gospodarczej, ma różnego rodzaju powiązania z otoczeniem zewnętrznym. Z tych powodów istnieje ryzyko ataków hakerskich oraz zainfekowania złośliwym oprogramowaniem, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do paraliżu infrastruktury informatycznej. Spółka podejmuje szereg działań profilaktycznych przeciwdziałających tym zagrożeniom, a w ich ramach zakupiła i wdrożyła systemy chroniące sieć lokalną i zewnętrzną przed atakami. Dodatkowo w 2019 r. zostaną wykonane audyty bezpieczeństwa i metod reagowania kryzysowego, mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa informatycznego Spółki. W oparciu o nie powstaną i zostaną wdrożone nowe procedury reagowania w sytuacji zagrożenia, w tym również wzrostu świadomości użytkowników o istniejących zagrożeniach. Niemniej jednak nie zostanie w pełni wyeliminowane ryzyko złamania zabezpieczeń i czasowego unieruchomienia funkcjonującej w Spółce infrastruktury informatycznej, co w konsekwencji może negatywnie wpłynąć na prowadzoną przez nią działalność gospodarczą.

Ryzyko związane z zadłużeniem bankowym

Finansowanie działalności gospodarczej Spółki odbywać się będzie w ramach:

- kredytu rewolwingowego udzielonego przez Bank Millennium S.A. w Warszawie w wysokości 10 000 tys. zł z okresem kredytowania do 1.12.2019 r.
- linii wielocelowej zawierającej kredyt w rachunku bieżącym do kwoty 12 mln zł udzielonej przez Raiffeisen Bank Polska S.A. w Warszawie w wysokości 12 000 tys. zł, z okresem spłaty dla kredytu w rachunku bieżącym do 20 stycznia 2020 r., a w przypadku akredytywy ostateczny dzień spłaty przypada na 19.01.2021 r.
- kredytu inwestycyjnego nieodnawialnego do kwoty 3 500 tys. zł udzielonego przez Raiffeisen Bank Polska S.A. w Warszawie (obecnie Bank BGŻ BNP Paribas S.A.) na okres do 30.09.2022 r.

Niemniej jednak jeśli zaistnieją okoliczności określone w umowach z powyższymi bankami, w tym m.in. w przypadku niewywiązywania się z obowiązków umownych przez Spółkę lub w sytuacji pogorszenia się w ocenie banków, osiągniętych przez Spółkę wyników ekonomiczno-finansowych, każdy z banków ma prawo wypowiedzenia zawartych ze Spółką umów w zakresie finansowania jej działalności gospodarczej, co może prowadzić do przejściowych problemów związanych z utrzymaniem płynności finansowej i konieczności finansowania się kredytem kupieckim w stosunku do poziomu określonego w umowach z dostawcami Spółki oraz ryzyko uruchomienia zaspokojenia banków w ramach ustanowionych zabezpieczeń. Zabezpieczenia ustanowione są również na majątku, który stanowi kluczową substancję, niezbędną do prowadzenia przez Spółkę działalności gospodarczej.

Ryzyko utraty kadry zarządzającej i kadry kierowniczej

W skład Zarządu wchodzi osoby od wielu lat związane ze Spółką. Rezygnacja z zajmowanego stanowiska przez któregokolwiek z członków Zarządu, brak możliwości pełnienia przez nich swoich obowiązków (np. ze względów losowych) lub ich odwołanie z przyczyn określonych w §15 ust. 4 Statutu przez Radę Nadzorczą (zgodnie z postanowieniami §15 ust. 2 Statutu) lub przez Walne Zgromadzenie (zgodnie z §15 ust. 2a Statutu) mogą mieć negatywny wpływ na bieżące funkcjonowanie Spółki oraz perspektywy jej rozwoju.

W związku z tym, że konkurenci Spółki modernizują i zwiększają swoje zdolności produkcyjne, jak również wdrażają do produkcji nowe generacje tworzyw, istnieje ryzyko podejmowanie przez nich działań mających na celu przejęcie kluczowych pracowników Spółki szczególnie z obszaru produkcji i marketingu. Zjawisko to oprócz wymiaru regionalnego ma wymiar ogólnopolski i ogólnoeuropejski. Odejście kluczowych pracowników z kadry kierowniczej Spółki jak również z obszaru produkcji i marketingu, może mieć negatywny wpływ na jej bieżącą działalność, pozycję rynkową oraz osiągnięte wyniki ekonomiczno-finansowe.

Ryzyko związane z zakończonymi i realizowanymi projektami dofinansowanymi z funduszy Unii Europejskiej

Spółka zrealizowała:

- Projekt inwestycyjny „Stworzenie w Spółce Odlewnie Polskie S.A. Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Komponentów Odlewniczych OBRKO”, w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007–2013 Oś priorytetowa I Nowoczesna Gospodarka, Działanie 1.3 Wspieranie innowacji, na podstawie umowy o dofinansowanie projektu z dnia 31.08.2010 r. zawartej pomiędzy Spółką a Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości w Warszawie. Projekt realizowany był od 1.12.2009 r. do 30.06.2014 r.
Nakłady ogółem netto na realizację projektu wyniosły 17 036 tys. zł, a dofinansowanie ogółem zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie wyniosło 6 161 tys. zł.
- Projekt „Badania i opracowanie techniki wytwarzania innowacyjnego wysokojakościowego żeliwa ausferytycznego” realizowany w ramach działania 1.4 *Wsparcie projektów celowych osi priorytetowej I Badania i rozwój nowoczesnych technologii* Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013, na podstawie umowy o dofinansowanie projektu z dnia 10.08.2011 r. zawartej pomiędzy Spółką a Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości w Warszawie. Projekt realizowany był od 1.09.2011 r. do 31.10.2014 r. Nakłady ogółem netto na realizację projektu wyniosły 2 999 tys. zł, a dofinansowanie ogółem zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie wyniosło 1 722 tys. zł.
- Projekt w ramach Programu Badań Stosowanych w ścieżce B pt. „Opracowanie i wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji komponentów odlewanych z żeliwa specjalnego do pracy w ekstremalnych warunkach zużycia ściernego”, na podstawie Umowy o dofinansowanie zawartej w dniu 11.05.2015 r. pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w Warszawie a Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie będącą liderem konsorcjum w składzie: ODLEWNIE POLSKIE S.A. w Starachowicach i OP Handel Sp. z o.o. w Starachowicach. Projekt realizowany był od 1.03.2015 r. do 28.02.2018 r. Nakłady ogółem na realizację projektu wyniosły 3 310 tys. zł, z czego na ODLEWNIE POLSKIE S.A. przypadała kwota 2 110 tys. zł, natomiast dofinansowanie wyniosło 1 969 tys. zł, z czego na ODLEWNIE POLSKIE S.A. przypadało dofinansowanie w kwocie 829 tys. zł.

W związku z zawartymi umowami o dofinansowanie, projekty podlegają monitorowaniu przez okres pięciu lat od dnia zakończenia ich realizacji. W przypadku m.in. niewywiązania się przez Spółkę ze zobowiązań wynikających z zawartych umów o dofinansowanie, związanych głównie z trwałością projektów i nieosiągnięcia wskaźników rezultatu w monitorowanych okresach, istnieje ryzyko zwrotu części lub całości otrzymanych dofinansowań i skorzystania przez PARP z zabezpieczeń wekslowych.

Prowadzony przez Spółkę monitoring wskaźników rezultatu w okresie trwałości projektu nie wskazuje aby wysunięty został wniosek o istnieniu obecnie ryzyka zwrotu części lub całości otrzymanego dofinansowania i skorzystania przez PARP z zabezpieczeń wekslowych.

Ponadto Spółka realizuje:

- Projekt pt. „Inteligentne zintegrowane zrobotyzowane systemy dla MSP kontrolowane przez Internet w dynamicznych procesach produkcyjnych” (w skrócie: HORSE), współfinansowany ze środków unijnych w ramach programu międzynarodowego HORIZON 2020 na podstawie umowy konsorcjum z dnia 25.09.2015 r. W dniu 7.12.2018 r. wartość projektu przypadająca na ODLEWNIE POLSKIE S.A. została zmniejszona z kwoty 252,5 tys. eur (1 076 tys. zł) do kwoty 128,1 tys. eur (551 tys. zł), a dofinansowanie zostało zmniejszone z kwoty 176,8 tys. eur (753 tys. zł) do kwoty 89,6 tys. eur (385 tys. zł). Zmniejszona kwota została przeznaczona na wykonanie instalacji pilotażowej robota przez wskazaną przez Lidera projektu firmę zewnętrzną. Instalacja ta zostanie przekazana nieodpłatnie Spółce w okresie zakończenia projektu. Projekt realizowany w latach 2015-2020.
Beneficjent jest zobowiązany, aby przy realizacji zadań w projekcie dochować należytej staranności i przyjąć wszystkie niezbędne kroki i wykonać zadania przewidziane w projekcie niezbędne do osiągnięcia danego celu/ przedsięwzięcia. Potencjalna sytuacja niewykonania zadań w projekcie każdorazowo podlega ocenie Oficera Projektowego z Komisji Europejskiej, który sprawdza ww. kwestie i należyte wydatkowanie środków.
W przypadku stwierdzenia uchybień Komisja Europejska swoje roszczenie dotyczące zwrotu kosztów kieruje wobec koordynatora projektu, a dopiero ten do danego partnera na podstawie zapisów umowy konsorcjum.
- Projekt „Wzrost kompetencji Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Komponentów Odlewniczych w zakresie automatyzacji i robotyzacji procesowej” na podstawie Umowy o dofinansowanie zawartej w dniu 1.08.2016 r. pomiędzy Ministrem Rozwoju a Spółką w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa 2 *Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności B+R+I*, Działanie 2.1 *Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw*. Koszty kwalifikowane projektu na wyposażenie Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Komponentów Odlewniczych, do poniesienia w latach 2016-2020 wyniosą 12 612 tys. zł, zaś planowana dotacja wyniesie 3 526 tys. zł. Projekt realizowany od 1.08.2016 r. do 31.12.2020 r.
Istnieje ryzyko, że Spółka będzie zobowiązana do zwrócenia części lub całości otrzymanego dofinansowania w przypadkach wskazanych w umowie, w szczególności w przypadku zaistnienia nieprawidłowości przy jej realizacji bądź rozliczaniu.
- Projekt „Zintegrowane podejście do optymalizacji procesów w zakresie wydajności zasobów surowcowych, z wyłączeniem technologii odzyskiwania strumieni odpadów” (w skrócie ENSUREAL), realizowany w ramach programu międzynarodowego HORIZON 2020 na podstawie umowy o dofinansowanie Nr 737533-ENSUREAL z 05.07.2017 r. Wartość projektu przypadająca na ODLEWNIE POLSKIE S.A. wynosi 129 891,25 eur (553 tys. zł), a dofinansowanie wyniesie 90 923,88 eur (387 tys. zł). Projekt realizowany w latach 2017-2021.
Beneficjent jest zobowiązany, aby przy realizacji zadań w projekcie dochować należytej staranności i przyjąć wszystkie niezbędne kroki i wykonać zadania przewidziane w projekcie niezbędne do osiągnięcia danego celu/ przedsięwzięcia. Potencjalna sytuacja niewykonania zadań w projekcie każdorazowo podlega ocenie Oficera Projektowego z Komisji Europejskiej, który sprawdza ww. kwestie i należyte wydatkowanie środków.
W przypadku stwierdzenia uchybień Komisja Europejska swoje roszczenie dotyczące zwrotu kosztów kieruje wobec koordynatora projektu, a dopiero ten do danego partnera na podstawie zapisów umowy konsorcjum.
- Projekt „Badania i opracowanie zaawansowanej technologii obróbki skrawaniem odlewów żeliwnych zgodnie z wymaganiami innowacyjnego elastycznego systemu paletyzacji”, na podstawie Umowy o dofinansowanie nr RPSW.01.02.00-26-0025/17-00 zawartej 25.04.2018 r. pomiędzy Województwem Świętokrzyskim a Spółką w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego, Działanie 1.2 „Badania i rozwój w sektorze świętokrzyskiej przedsiębiorczości”, Oś 1 „Innowacje i nauka”. Projekt realizowany od 01.04.2018 r. do 30.12.2020 r. Nakłady ogółem na realizację projektu wyniosą 2 344 395 zł, a dofinansowanie ogółem zgodnie z zawartą Umową wyniesie 1 084 475 zł.
Istnieje ryzyko, że Spółka będzie zobowiązana do zwrócenia części lub całości otrzymanego dofinansowania w przypadkach wskazanych w umowie, w szczególności w przypadku zaistnienia nieprawidłowości przy jej realizacji bądź rozliczaniu.

Czynniki ryzyka związane z otoczeniem Spółki

Ryzyko związane z sytuacją makroekonomiczną

Kontrahentami Spółki są krajowe i zagraniczne, głównie z krajów Unii Europejskiej, podmioty gospodarcze. W związku z tym na działalność i wyniki Spółki mają wpływ czynniki związane z ogólną sytuacją makroekonomiczną, w tym w szczególności:

- poziom i zmiany produktu krajowego brutto,
- poziom inwestycji,
- poziom stóp procentowych,
- polityka fiskalna,
- poziom inflacji,
- zmiany kursów walut.

Dobra koniunktura gospodarcza w Polsce i w krajach Unii Europejskiej wpływa pozytywnie na wzrost poziomu inwestycji i konsumpcji, zaś spowolnienie w gospodarce wpływa na jego stagnację bądź spadek. Globalny kryzys spowodował w większości krajów spadek produktu krajowego brutto. Brak trwałości ożywienia gospodarczego w krajach Unii Europejskiej, spowodowany głównie kryzysem ukraińskim i migracyjnym, jak również realizowaną przez administrację amerykańską polityką zmiany obecnego światowego ładu ekonomicznego, może mieć istotny negatywny wpływ na perspektywę rozwoju, osiągane wyniki i sytuację finansową Spółki. Wahania koniunktury gospodarczej stanowią zagrożenie dla skali i efektywności prowadzonej przez Spółkę działalności gospodarczej.

Ryzyko związane z otoczeniem konkurencyjnym

Spółka prowadzi działalność na konkurencyjnym rynku odlewniczym. Inwestycje zrealizowane w ostatnich latach sprawiły, iż Spółka dysponuje nowoczesnym parkiem maszynowym oraz dużym potencjałem produkcyjnym i badawczo-rozwojowym. Dzięki temu jest w stanie realizować zamówienia klientów na skomplikowane konstrukcyjne komponenty odlewnicze z tworzyw najnowszej generacji, w konkurencyjnych cenach i terminach oraz z uwzględnieniem innych istotnych dla klientów warunków dostaw.

Na rynku obserwuje się nasilenie konkurencji ze strony odlewni krajowych i zagranicznych, które podobnie jak Spółka modernizują i zwiększają swój potencjał wytwórczy. Istotnym zagrożeniem jest również import tanich odlewów z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej, szczególnie z Chin i Indii, chociaż w stosunku do typowego asortymentu produktowego Spółki zagrożenie to ma mniejsze znaczenie. Walka cenowa na europejskim i światowym rynku odlewniczym może spowodować pogorszenie wyników finansowych osiąganych przez Spółkę lub utratę części klientów. Utrudnione może być również pozyskiwanie nowych kontrahentów. Czynniki o charakterze globalnym, w tym głównie zagrożenie wejściem gospodarki unijnej w stan spowolnienia i recesji, mogą negatywnie oddziaływać na osiągane przez Spółkę wyniki ekonomiczno-finansowe.

Ryzyko zmian przepisów prawnych i ich interpretacji

Zagrożeniem dla działalności Spółki mogą być zmieniające się przepisy prawa i różne jego interpretacje. Ewentualne zmiany przepisów prawa, a w szczególności przepisów podatkowych, przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, mogą zmierzać w kierunku powodującym wystąpienie negatywnych skutków dla działalności i pozycji rynkowej Spółki. Przepisy prawa polskiego podlegają bieżącemu dostosowywaniu do prawa Unii Europejskiej, a zmiany te mogą mieć wpływ na otoczenie prawne związane z działalnością gospodarczą Spółki.

Zmieniające się przepisy prawa, w tym w zakresie ochrony środowiska, mogą spowodować nałożenie na Spółkę dodatkowych obowiązków i wzrost kosztów, co może mieć wpływ na jej rentowność i osiągane wyniki.

Szczególnie częste są zmiany interpretacyjne przepisów podatkowych. Brak jest jednolitości w praktyce organów skarbowych i orzecznictwie sądowym w sferze stosowania ustaw podatkowych.

2.9. Umowy znaczące dla działalności Spółki oraz umowy ubezpieczenia

Spółka Akcyjna ODLEWNIE POLSKIE jako umowę znaczącą rozumie umowę lub umowy, której jedną ze stron jest Spółka a których przedmiot ma wartość co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży Spółki za okres ostatnich czterech kwartałów.

Powyższe kryterium ma zastosowanie przy założeniu, że:

1. wartość znaczącej umowy ustalana jest według: wysokości ceny/wartości przedmiotu świadczenia wynikającego z umowy, lub szacowanych skutków finansowych realizacji umowy dla sytuacji Spółki,
2. wartość znaczącej umowy ustalana jest:
 - a) przy umowie wieloletniej czasowej – jako łączna wartość świadczeń za cały okres,
 - b) przy umowie na czas nieokreślony – jako łączna wartość świadczeń za okres 5 lat,
 - c) przy braku możliwości określenia wartości świadczenia – jako wartość szacunkowa przedmiotu umowy,
3. za znaczącą umowę uznaje się dwie lub więcej umów zawartych z tym samym podmiotem w okresie krótszym niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli ich łączna wartość przekracza ustalone kryterium wartościowe.

Mechanizm ten dotyczy także wartości zamówień składanych w wykonaniu umów o charakterze ramowym.

Zgodnie z powyższym kryterium, w okresie objętym sprawozdaniem Spółka nie zawarła nowych znaczących umów.

Wszystkie umowy są dodatkowo analizowane pod kątem spełnienia kryterium informacji poufnej zdefiniowanej w art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 596/2014 w sprawie nadużyć na rynku oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz. U. UE. L. 2014.173.1).

2.9.1. Umowy ubezpieczenia

Na 31.12.2018 r. Spółka była stroną umów ubezpieczenia zawartych z:

Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. w Warszawie:

- Ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk. Przedmiotem ubezpieczenia są budynki i budowle, maszyny i urządzenia, środki transportu (z wyłączeniem samochodów osobowych), wyposażenie, narzędzia, mienie ruchome, środki obrotowe, wartości pieniężne w schowkach, wartości pieniężne w transporcie, szyby i inne tłukące się przedmioty na łączną sumę 93 796 tys. zł. Stawka za ubezpieczenie wynosi 0,04074%. Składka za ubezpieczenie wynosi 38 tys. zł. Ubezpieczenie zawarte na okres od 06.10.2018 r. do 05.10.2019 r.
- Ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk. Przedmiotem ubezpieczenia maszyny i urządzenia, w tym stacja przerobu mas formierskich i automatyczna linia formierska, na łączną sumę 24 611 tys. zł. Stawka za ubezpieczenie wynosi 0,04074%. Składka za ubezpieczenie wynosi 10 tys. zł. Ubezpieczenie zawarte na okres od 06.10.2018 r. do 05.10.2019 r.
- Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest działalność związana z produkcją wyrobów odlewniczych. Przedmiot ubezpieczenia obejmuje odpowiedzialność cywilną ustawową za szkody osobowe i rzeczowe powstałe w związku z prowadzoną działalnością i posiadany mieniem. Ochroną ubezpieczeniową nie jest objęta działalność prowadzona przez Spółkę na terenie Niemiec w ramach umów o dzieło. Suma gwarancyjna wynosi do 21 000 tys. zł na wszystkie wypadki. Koszt roczny 37 tys. zł. Ubezpieczenie zawarte na okres od 06.10.2018 r. do 05.10.2019 r.
- Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest działalność prowadzona przez Spółkę na terenie Niemiec w ramach umów o dzieło. Przedmiot ubezpieczenia obejmuje odpowiedzialność cywilną ustawową za szkody osobowe i rzeczowe powstałe w związku z prowadzoną działalnością i posiadany mieniem. Suma gwarancyjna na wszystkie wypadki wynosi do 21 000 tys. zł. Koszt roczny 13 tys. zł. Ubezpieczenie zawarte na okres od 06.10.2018 r. do 05.10.2019 r.
- Ubezpieczenie maszyn od awarii. Przedmiotem ubezpieczenia są maszyny i urządzenia, środki transportu (bez pojazdów zarejestrowanych w tym samochodów osobowych) na łączną kwotę 72 852 tys. zł. Stawka ubezpieczenia wynosi 0,154% wartości, koszt roczny 112 tys. zł. Ubezpieczenie zawarte na okres od 06.10.2018 r. do 05.10.2019 r.
- Ubezpieczenie maszyn od awarii. Przedmiotem ubezpieczenia są maszyny i urządzenia na łączną kwotę 24 611 tys. zł.

Stawka ubezpieczenia wynosi 0,154% wartości, koszt roczny 38 tys. zł. Ubezpieczenie zawarte na okres od 06.10.2018 r. do 05.10.2019 r.

- Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego zawarte na okres od 06.10.2017 do 05.10.2019. Przedmiotem ubezpieczenia jest sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny na wartość 1 407 tys. zł. Koszt roczny 7 tys. zł.
- oraz ubezpieczenia środków transportu dopuszczonych do ruchu na drogach publicznych.

Commercial Union Polska Grupa AVIVA

- Grupowe Ubezpieczenie na Życie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym OPIEKUN VIP obejmujące poszczególnych Członków Zarządu Spółki z następującą wysokością i zakresem zapewnionej ochrony: z tytułu śmierci 500 tys. zł, z tytułu śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku 500 tys. zł, z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek NW 100 tys. zł, poważnego zachorowania 100 tys. zł
- Grupowe Ubezpieczenie na Życie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym OPIEKUN VIP obejmujące jedenastu pracowników Spółki objętych funkcjonującym w Spółce programem „Młoda Kadra – Przyszłość Firmy” z następującą wysokością i zakresem zapewnionej ochrony: śmierć uczestnika 100 tys. zł, śmierć wskutek nieszczęśliwego wypadku 100 tys. zł, trwały uszczerbek na zdrowiu wskutek NW w systemie świadczeń progresywnych 50 tys. zł, poważne zachorowanie 40 tys. zł, leczenie szpitalne w systemie świadczeń progresywnych 15 tys. zł i świadczenie szpitalne „zdrowe życie” 30 tys. zł

2.10. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

W 2018 roku Spółka w ramach działalności badawczo-rozwojowej realizowała 5 projektów wspomaganych środkami zewnętrznymi oraz prowadziła wewnętrzne prace badawcze. Ponadto opracowane zostały i zgłoszone 3 wnioski do konkursów zewnętrznych.

W 2018 r. realizowane były następujące projekty:

1. „Opracowanie i wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji komponentów odlewanych z żeliwa specjalnego do pracy w ekstremalnych warunkach zużycia ściernego”. Realizacja projektu zakończona w lutym 2018 r.
Z opracowanego tworzywa wykonano w ramach projektu odlewy elementów do systemów mielących, a następnie w warunkach przemysłowych (producent płyt pilśniowych) testowano ich właściwości użytkowe. Trwałość eksploatacji tych innowacyjnych elementów była 2 – 3 krotnie większa w porównaniu do dotychczas stosowanych importowanych.
2. „Smart integrated Robotics system for SMEs controlled by Internet of Things based on dynamic manufacturing processes” (Inteligentne zintegrowane zrobotyzowane systemy dla MSP kontrolowanych przez Internet w dynamicznych procesach produkcyjnych), o nazwie skróconej HORSE.
Projekt realizowany w ramach programu HORIZON 2020. Dotyczy robotyzacji operacji wykańczania odlewów (odcinania układów wlewowych i szlifowania) i wzmacnia działania Spółki (synergia) w obszarze dotyczącym automatyzacji i robotyzacji we wdrażaniu zasad Przemysłu 4.0 i IoT,
3. „Integrated approach to process optimisation for raw material resources efficiency, excluding recovery technologies of waste streams” (Zintegrowane podejście do optymalizacji procesów w zakresie wydajności zasobów surowcowych, z wyłączeniem technologii odzyskiwania strumieni odpadów), o nazwie ENSUREAL.
Projekt realizowany w ramach programu HORIZON 2020. Dotyczy technologii przetwarzania rud aluminium i odlewniczego wykorzystania odpadu procesowego, jakim jest produkt o składzie surowki żelaza (ponad 10 % udział w produkcie topienia rudy Al),
4. „Badania skrawalności żeliwa sferoidalnego w warunkach zaawansowanych elastycznych systemów obróbki skrawaniem CNC/FMS”.
Efektem projektu będzie pozyskanie umiejętności i rozwój nowej techniki wytwarzania dla Spółki, jaką jest obróbka skrawaniem z zastosowaniem zaawansowanych metod obróbki mechanicznej odlewów.
5. „Wzrost kompetencji Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Komponentów Odlewniczych w zakresie automatyzacji i robotyzacji procesowej”.

W zakresie zaplanowanych w projekcie prac eksperymentalnych, prowadzone były prace badawcze:

- Opracowanie technicznego przygotowania obróbki skrawaniem odlewów i optymalizacja procesu automatycznego systemu FMS (Projekt II),
- Testowanie i walidacja metod i systemów badawczych prowadzących do metalurgicznej stabilności procesowej (Projekt IV).

oraz poznawcze i użytkowe dotyczące:

- zasady konstruowania przyrządów mocujących (doradztwo MSP), projekt II,
- wdrożenie systemu MeasurLink 8 dotyczącego zarządzania jakością obróbki skrawaniem i diagnozowanie stabilności procesowej (doradztwo jednostki naukowej), projekt II,
- opracowania procedur badawczych w zakresie mikroskopii elektronowej i analizy EDS dotyczącej żeliwa sferoidalnego (doradztwo jednostki naukowej), projekt IV.

W 2018 r. Spółka zgłosiła do konkursów następujące projekty:

1. Doskonalenie systemu zarządzania jakością w zakresie stabilności procesu obróbki skrawaniem odlewów; badania i opracowanie systemu metrologicznego w warunkach elastycznych systemów obróbki FMS. POIR.04.01.04-00-0008/18. 2018-06-14, Lider-Politechnika Świętokrzyska; wniosek odrzucony po panelu ekspertów.
2. Opracowanie i przygotowanie do wdrożenia innowacyjnej i nieinwazyjnej kontroli jakości CT komponentów odlewanych z wysokojakościowych rodzajów żeliwa. 2018-07-16. POIR.04.01.04-00-0116/18. Lider – ODLEWNIE POLSKIE SA, Akademia Górniczo Hutnicza w Krakowie / Instytut Odlewnictwa w Krakowie; wniosek wycofany przez Spółkę z uwagi na zobowiązania finansowe Spółki na rzecz jednostek naukowych w okresie trwałości i po zakończeniu projektu.
3. Badania nad prognozowaniem stabilności procesowej ciekłego stopu determinującej poprawę jakości komponentów odlewniczych z żeliwa sferoidalnego (modyfikacja dynamiczna). POIR.01.01.01-00-0780/18. 2018-11-30, podwykonawstwo Akademia Górniczo Hutnicza w Krakowie. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wniosek był w trakcie rozpatrywania.

W 2018 r. Spółka na działalność badawczo-rozwojowo-wdrożeniową poniosła nakłady w wysokości **6 129 tys. zł** i były one wyższe o 16,13% w stosunku do 2017 r., które wyniosły 5 278 tys. zł, w tym:

- nakłady na prace badawcze w wysokości **582 tys. zł** (w 2017 r. 995 tys. zł),
- nakłady inwestycyjne w wysokości **5 457 tys. zł** na środki trwałe wykorzystywane do realizacji prac badawczo-rozwojowych przez wewnętrzną jednostkę organizacyjną Spółki, tj. Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Komponentów Odlewniczych (w 2017 r. 4 292 tys. zł) – kwota ta ujęta jest w nakładach inwestycyjnych w pkt. 3.7 niniejszego sprawozdania.

Nakłady na działalność badawczo-rozwojowo-wdrożeniową w 2018 r. stanowiły 3,08% przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, a w 2017 r. stanowiły 3,14% przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

2.11. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

W okresie od 01.01.2018 r. do 20.06.2018 r. toczyło się postępowanie administracyjne wszczęte 19.05.2017 r. przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a oraz art. 30 ust. 1 i art. 23 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 220 z późn. zm.).

W dniu 20.06.2018 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję, w której uznał, że Spółka w dniach 10÷11.08.2015 r. naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne i wymierzył karę pieniężną w kwocie 4 tys. zł. Spółka nie składała odwołania od niniejszej decyzji.

W 2018 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, nie toczyły się postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

3. SYTUACJA FINANSOWA I MAJĄTKOWA

W Spółce ODLEWNIE POLSKIE S.A. księgi rachunkowe prowadzone są zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości z 29 września 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 395) w sposób zapewniający wyodrębnienie wszystkich informacji istotnych dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej, wyniku finansowego oraz możliwości sporządzenia obowiązujących sprawozdań finansowych, w tym rachunku zysków i strat w układzie kalkulacyjnym - dla potrzeb spełnienia wymogów wynikających z Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych z 29 marca 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 757) oraz w układzie rodzajowym - dla potrzeb GUS; rachunku przepływów środków pieniężnych metodą pośrednią jak również właściwego dokonania rozliczeń z jednostkami publicznoprawnymi.

Zasady zostały opisane we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego w punkcie 10.

Prezentowane dane dotyczą okresu od 1.01.2018 r. do 31.12.2018 r. i są porównywalne do danych za okres od 1.01.2017 r. do 31.12.2017 r. Dane podawane są w tys. zł.

3.1. Podsumowanie wyników

3.1.1. Rachunek zysków i strat Spółki

Tabela 4 Rachunek zysków i strat Spółki

Lp.	Wyszczególnienie	2018 r. w tys. zł	2017 r. w tys. zł	Dynamika 2018: 2017
A	Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	198 932	168 300	118,20%
B	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	163 196	141 805	115,08%
C	Zysk (Strata) brutto ze sprzedaży	35 736	26 495	134,88%
D	Koszty sprzedaży	6 346	5 770	109,98%
E	Koszty ogólnego zarządu	13 499	9 962	135,50%
F	Zysk (Strata) ze sprzedaży	15 891	10 763	147,64%
G	Pozostałe przychody operacyjne	2 974	3 248	91,56%
H	Pozostałe koszty operacyjne	775	726	106,75%
I	Zysk (Strata) z działalności operacyjnej	18 090	13 285	136,17%
J	Przychody finansowe	448	23	1952,69%
K	Koszty finansowe	201	963	20,87%
L	Zysk (Strata) brutto	18 337	12 345	148,54%
M	Podatek dochodowy, w tym	3 401	2 479	137,19%
	- podatek dochodowy bieżący	3 726	2 393	155,70%
	- podatek dochodowy odroczony	-325	86	-377,91%
N	Zysk (Strata) netto	14 936	9 866	151,39%

W 2018 r. przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 198 932 tys. zł, co oznacza wzrost o 18,20% w porównaniu do osiągniętych w 2017 r. w wysokości 168 300 tys. zł.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów za 2018 r. wyniosły 163 196 tys. zł, co oznacza wzrost o 15,09% w porównaniu do 2017 r., które wyniosły 141 805 tys. zł.

Koszty sprzedaży za 2018 r. zwiększyły się w stosunku do 2017 r. o 9,98 %, natomiast koszty ogólnego zarządu w tym okresie wzrosły o 35,50%. Było to związane z utworzeniem rezerw na odprawę emerytalno-rentowe i jubileuszowe.

Za 2018 r. Spółka uzyskała zysk z działalności operacyjnej w kwocie 18 090 tys. zł (w 2017 r. 13 285 tys. zł), zysk brutto w kwocie 18 337 tys. zł (w 2017 r. 12 345 tys. zł) oraz zysk netto w kwocie 14 936 tys. zł (w 2017 r. 9 866 tys. zł).

W okresie sprawozdawczym za 2018 r. wystąpił bieżący podatek dochodowy od osób prawnych w kwocie 3 726 tys. zł, a różnica stanu podatku odroczonego na początek i koniec 2018 r. ujęta w rachunku zysków i strat za 2018 r. wykazała zmniejszenie podatku dochodowego o kwotę 325 tys. zł, co miało wpływ na zwiększenie zysku netto i nadwyżki finansowej.

3.1.2. EBITDA i nadwyżka finansowa

Tabela 5 EBITDA i nadwyżka finansowa

Lp.	Wyszczególnienie	2018 r. w tys. zł	2017 r. w tys. zł	Dynamika 2018/ 2017
1.	EBITDA (zysk operacyjny + amortyzacja)	27 421	21 834	125,59%
2.	Nadwyżka finansowa (zysk netto + amortyzacja)	24 267	18 414	131,79%

Wskaźnik EBITDA za 2018 r. wyniósł 27 421 tys. zł i był wyższy o 25,59% od EBITDA za 2017 r. Nadwyżka finansowa w 2018 r. wyniosła 24 267 tys. zł i była wyższa o 31,79% od osiągniętej w 2017 roku.

3.1.3. Bilans Spółki

Suma bilansowa na dzień 31.12.2018 r. wynosiła 108 814 tys. zł i w stosunku do sumy bilansowej na 31.12.2017 r. zwiększyła się o 10 241 tys. zł, tj. o 10,39%.

Tabela 6 Aktywa i pasywa Spółki

Lp.	Bilans	31.12.2018r. w tys. zł	Udział w 2018 r.	31.12.2017r. w tys. zł	Udział w 2017 r.	Dynamika [3:5]
1	2	3	4	5	6	7
A.	Aktywa razem	108 814	100,00%	98 573	100,00%	110,39%
1.	Aktywa trwałe	56 714	52,12%	46 388	47,06%	122,26%
2.	Aktywa obrotowe	51 725	47,54%	51 435	52,18%	100,56%
3.	Należne wpłaty na kapitał podstawowy	0	-	-	-	-
4.	Udziały (akcje) własne	375	0,34%	750	0,76%	50,00%
B.	Pasywa razem	108 814	100,00%	98 573	100,00%	110,39%
1.	Kapitał własny	66 780	61,37%	57 842	58,68%	115,45%
2.	Zobowiązania i rezerwy	42 034	38,63%	40 731	41,32%	103,20%

3.2. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych

3.2.1. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

Spółka osiąga przychody z działalności Jednostki Macierzystej w kraju i z działalności Oddziału Spółki w Niemczech.

Tabela 7 Przychody Spółki wg miejsca ich generowania

Lp.	Wyszczególnienie	2018 rok (tys. zł)	Udział w 2018	2017 rok (tys. zł)	Udział w 2017	Dynamika 2018 : 2017
1	Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	198 932	100,00%	168 300	100,00%	118,20%
1.1.	z działalności Jednostki Macierzystej w kraju	161 103	80,98%	140 931	83,74%	114,32%
1.2.	z działalności Oddziału w Niemczech *)	37 829	19,02%	27 369	16,26%	138,22%

Struktura przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

Spółka osiąga przychody ze sprzedaży wyrobów z produkcji własnej oraz z wyrobów wytwarzanych w innych odlewniach (przychody ze sprzedaży produkcji obcej), ze świadczenia usług w kraju i poza jego granicami, a także z handlu towarami i materiałami.

Tabela 8 Struktura przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

Lp.	Wyszczególnienie	2018 rok (tys. zł)	Udział w 2018	2017 rok (tys. zł)	Udział w 2017	Dynamika 2018 : 2017
1	Przychody ze sprzedaży, w tym:	198 932	100,00%	168 300	100,00%	118,20%
1.1.	przychody ze sprzedaży produkcji, w tym:	158 632	79,74%	139 007	82,60%	114,12%
1.1.1.	przychody ze sprzedaży produkcji własnej	157 918	79,38%	137 899	81,94%	114,52%
1.1.2.	przychody ze sprzedaży produkcji obcej	714	0,36%	1 108	0,66%	64,44%
1.2.	przychody z usług, w tym:	39 629	19,92%	28 664	17,03%	138,25%
1.2.1.	przychody z usług świadczonych poza granicami kraju	37 829	19,02%	27 369	16,26%	138,22%
1.2.2.	przychody z usług pozostałych	1 800	0,90%	1 295	0,77%	139,00%
1.3.	przychody z handlu	671	0,34%	629	0,37%	106,68%

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów za 2018 r. w porównaniu do 2017 r. wzrosły o 18,20% i wyniosły 198 932 tys. zł, a w 2017 r. wyniosły 168 300 tys. zł.

Struktura przychodów według rynków zbytu

Tabela 9 Struktura sprzedaży wg rynków zbytu

Lp.	Wyszczególnienie	2018 rok (tys. zł)	Udział w 2018	2017 rok (tys. zł)	Udział w 2017	Dynamika 2018 : 2017
1	Sprzedaż krajowa	96 821	48,67%	82 333	48,92%	117,60%
2	Dostawy wewnątrzspółnotowe	100 152	50,34%	85 364	50,72%	117,32%
3	Sprzedaż eksportowa	1 959	0,99%	603	0,36%	324,88%
	Sprzedaż razem	198 932	100,00%	168 300	100,00%	118,20%

Udział sprzedaży realizowanej w dostawach krajowych w przychodach ze sprzedaży w 2018 r. wyniósł 48,67% (w 2017 r. udział ten wyniósł 48,92%), natomiast udział sprzedaży realizowanej poza granice kraju (dostawy wewnątrzspółnotowe i eksport) wyniósł 51,33% (w 2017 r. udział ten wyniósł 51,08%).

Należy zwrócić uwagę, że całkowity udział sprzedaży w walutach obcych i w złotych na bazie cen walutowych w sprzedaży ogółem, jest dużo większy niż przedstawiony wyżej udział dostaw wewnątrzspółnotowych i eksportu. Wynika to z działalności niektórych klientów Spółki z Polski, którzy w całości sprzedają swoje wyroby na rynki zagraniczne i ceny za odlewy ustalone są w walucie. Sprzedaż Spółki zależna od wahań kursowych wynosi 82,88%.

W okresie 12 miesięcy 2018 r. kurs PLN/EUR obliczony dla rachunku zysków i strat jako średnia arytmetyczna średnich kursów ogłoszonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca wyniósł 1EUR= 4,2669 PLN i był wyższy o 0,53 % w porównaniu do kursu wyliczonego tą samą metodą za 12 miesięcy 2017 r., gdzie 1EUR = 4,2447 PLN.

Tabela 10 Struktura walutowa przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

Lp.	Wyszczególnienie	2018 r. tys. zł	Struktura w 2018 r.	2017 r. tys. zł	Struktura w 2017 r.	Dynamika 2018/2017
1	Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	198 932	100,00%	168 300	100,00%	118,20%
1)	przychody osiągnięte w PLN	34 046	17,12%	27 214	16,17%	125,11%
2)	przychody osiągnięte w walutach obcych i wyrażonych w złotych, ustalanych na bazie cen walutowych	164 886	82,88%	141 086	83,83%	116,87%

Udział przychodów ze sprzedaży w walutach obcych i wyrażonych w złotych, ale ustalanych na bazie cen walutowych (głównie w EUR) w przychodach ze sprzedaży za 2018 r. wyniósł łącznie 82,88% (w 2017 r. wyniósł 83,83%)

3.2.2. Pozostałe przychody operacyjne

Tabela 11 Pozostałe przychody operacyjne

Lp.	Wyszczególnienie	2018 r. w tys. zł	2017 r. w tys. zł	Dynamika 2018: 2017
1	Dofinansowanie ze środków pomocowych z lat ubiegłych do projektów inwestycyjnych i badawczych rozliczane proporcjonalnie do amortyzacji dotowanych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	1 432	1 842	77,75%
2	Dofinansowanie – refundacja wynagrodzeń pracowniczych z PFRON	401	343	116,91%
3	Rozwiązanie odpisów aktualizujących materiały, towary i wyroby gotowe	262	188	155,96%
4	Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	227	243	93,42%
5	Zwrot kosztów (Oddział Niemcy)	184	0	-
6	Rozwiązanie rezerwy na gwarancje (Oddział Niemcy)	138	0	-
7	Zysk ze sprzedaży środków trwałych	124	95	130,53%
8	Rozwiązanie odpisów aktualizujących na należności	112	336	36,31%
9	Przedawnione zobowiązania	9	1	900,00%
10	Pozostałe	85	88	96,59%
11	Rozwiązanie rezerwy na pod. dochodowy. od osób prawnych za 2008 r.	0	112	-
	RAZEM	2 974	3 248	91,57%

Pozostałe przychody operacyjne w 2018 r. wyniosły 2 974 tys. zł i były niższe o 8,43% w stosunku do 2017 r.

3.2.3. Przychody finansowe

Tabela 12 Przychody finansowe

Lp.	Wyszczególnienie	2018 r. w tys. zł	2017 r. w tys. zł	Dynamika 2018: 2017
1.	Odsetki naliczone od należności	2	22	9,09%
2.	Odsetki od środków na rachunkach bankowych – dywidenda	0	1	-
3.	Wynik na różnicach kursowych zrealizowanych i niezrealizowanych	446	0	-
	RAZEM	448	23	1947,83%

Przychody finansowe w 2018 r. wyniosły 448 tys. zł i w stosunku do 2017 r. zwiększyły się o 947,83 %.

3.2.4. Koszty działalności operacyjnej

Tabela 13 Koszty działalności operacyjnej

Lp.	Rodzaj kosztu	2018 r. w tys. zł	Udział w kosztach ogółem w 2018 r.	2017 r. w tys. zł	Udział w kosztach ogółem w 2017 r.	Dynamika 2018/2017
1.	Amortyzacja	9 331	5,20%	8 548	5,49%	109,16%
2.	zużycie materiałów i energii	76 748	42,74%	67 144	43,13%	114,30%
2.1.	w tym: energia	10 705	5,96%	9 172	5,89%	116,72%
3.	usługi obce	26 399	14,70%	24 517	15,75%	107,68%
4.	podatki i opłaty	1 285	0,72%	1 274	0,82%	100,86%
5.	wynagrodzenia i świadczenia na rzecz pracowników	59 359	33,06%	49 355	31,70%	120,27%
6.	pozostałe koszty	6 427	3,58%	4 834	3,11%	132,95%
	Ogółem koszty	179 549	100,00 %	155 672	100,00 %	115,34%

Analiza struktury kosztów rodzajowych wskazuje, że w 2018 r. w porównaniu z 2017 r. zmniejszeniu uległ udział amortyzacji o 0,29 punktu procentowego, zużytych materiałów i energii o 0,39 punktu procentowego, usług obcych o 1,05 punktu procentowego oraz podatków i opłat o 0,1 punktu procentowego.

Natomiast zwiększeniu uległ udział wynagrodzeń i świadczeń na rzecz pracowników o 1,36 punktu procentowego i pozostałych kosztów o 0,47 punktu procentowego.

3.2.5. Pozostałe koszty operacyjne

Tabela 14 Pozostałe koszty operacyjne

Lp.	Rodzaj kosztu	2018 r. w tys. zł	2017 r. w tys. zł	Dynamika 2018/ 2017
1	Utworzenie odpisów aktualizujących należności	202	128	157,82%
2	Przekazane darowizny	168	96	175,00%
3	Odpis aktualizujący zapasy materiałów, towarów i wyrobów gotowych	133	73	182,20%
4	Koszty złomowania produkcji w toku i wyrobów gotowych	96	200	48,00%
5	Odpisane w czasie koszty postępowania układowego	71	143	49,65%
6	Przedawnione i umorzone	59	47	125,54%
7	Niedobory i szkody	33	27	122,23%
8	Pozostałe	13	12	108,34%
	RAZEM	775	726	106,75%

Pozostałe koszty operacyjne w 2018 r. wyniosły 775 tys. zł i zwiększyły się w stosunku do 2017 r. o 6,75%.

3.2.6. Koszty finansowe

Tabela 15 Koszty finansowe

Lp.	Rodzaj kosztu	2018 r. w tys. zł	2017 r. w tys. zł	Dynamika 2018/ 2017
1	Odsetki od otrzymanych kredytów bankowych	112	114	98,25%
2	Prowizja od otrzymanych kredytów bankowych	49	90	54,45%
3	Koszty sprzedaży akcji własnych	21	0	-
4	Odsetki od leasingu i inne	9	6	150,00%
5	Pozostałe	10	12	83,34%
6	Wynik na różnicach kursowych zrealizowanych i niezrealizowanych	0	741	-
	RAZEM	201	963	20,88%

Koszty finansowe w 2018 r. wyniosły 201 tys. zł i w stosunku do 2017 r. zmniejszyły się o 79,12%.

3.2.7. Przychody i koszty ogółem

Tabela 16 Przychody i koszty ogółem

Lp.	Przychody i koszty ogółem	2018 r. w tys. zł	2017 r. w tys. zł	Dynamika 2018/ 2017
A	Przychody ogółem Spółki	202 354	171 571	117,95%
B	Koszty ogółem Spółki	184 017	159 225	115,57%
C	Udział kosztów ogółem w przychodach ogółem	90,94%	92,80%	98,00%

Z przedstawionego zestawienia wynika, że w 2018 r. w stosunku do 2017 r. przychody ogółem wzrosły o 17,95%, a koszty ogółem poniesione w celu uzyskania przychodów zwiększyły się o 15,57%. Udział kosztów ogółem w przychodach ogółem w 2018 r. wyniósł 90,94% i był niższy o 1,86 punkty procentowe w stosunku do 2017 r.

3.3. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na działalność i osiągnięte wyniki

Istotne czynniki, które miały wpływ na ukształtowanie wyników ekonomicznych w 2018 r. w porównaniu do 2017 roku, to:

- a) wpływające ujemnie na wyniki
 - wzrost w 2018 r. w porównaniu z 2017 r. średnio o ok. 10% cen zakupu złomu stalowego i żeliwnego oraz surówki o podwyższonych parametrach, które są podstawowymi materiałami zużywanymi w procesie produkcyjnym. Koszt opisanych powyżej materiałów zużytych w 2018 r. po przeliczeniu wg średniej ceny z 2017 roku byłby niższy o ok. 1 500 tys. zł,
 - wzrost rezerw długoterminowych o 2 335 tys. zł na przyszłość, o dużym stopniu prawdopodobieństwa pieniężne świadczenie pracownicze związane z nabyciem uprawnień emerytalnych lub rentowych oraz nagród jubileuszowych w związku ze zmianą w bieżącym okresie podstawy do naliczenia tego świadczenia
- b) wpływające dodatnio na wyniki
 - wzrost o 38% (tj. o 10 460 tys. zł) przychodów ze sprzedaży usług odlewniczych realizowanych w ramach umów o dzieło w obiektach fabrycznych klientów niemieckich,
 - wzrost o 18,2% (tj. o 30 630 tys. zł) przychodów ze sprzedaży towarów, materiałów i usług Spółki,
 - wzrost przychodów finansowych o 446 tys. zł. z tytułu dodatniego wyniku na różnicach kursowych. Za 2017 r. Spółka uzyskała ujemny wynik na różnicach kursowych w kwocie 741 tys. zł.

W Spółce nie wystąpiły istotne zdarzenia nietypowe mogące mieć wpływ na osiągnięty wynik finansowy za 2018 r.

3.4. Objasnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie a wcześniej publikowanymi prognozami wyników za dany rok

Spółka nie publikowała prognoz wyników finansowych na 2018 rok.

3.5. Struktura aktywów i pasywów Spółki

3.5.1. Aktywa trwałe

W strukturze majątku Spółki aktywa trwałe stanowią 52,12% ogólnej wartości aktywów. Ich wartość na 31.12.2018 r. w stosunku do stanu na koniec 2017 r. zwiększyła się o kwotę 10 326 tys. zł, w wyniku zwiększenia rzeczowych aktywów trwałych o kwotę 10 140 tys. zł i wzrostu długoterminowych

rozliczeń międzyokresowych o kwotę o 392 tys. zł oraz spadku wartości niematerialnych i prawnych o kwotę 206 tys. zł.

Tabela 17 Aktywa trwałe

Lp.	Aktywa trwałe	31.12.2018r. w tys. zł	Udział w 2018 r.	31.12.2017r. w tys. zł	Udział w 2017 r.	Dynamika [3:5]
1	2	3	4	5	6	7
1.	Wartości niematerialne i prawne	307	0,54%	513	1,11%	59,84%
2.	Rzeczowe aktywa trwałe	55 143	97,23%	45 003	97,01%	122,53%
3.	Należności długoterminowe	0	-	0	-	-
4.	Inwestycje długoterminowe	0	-	0	-	-
5.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 264	2,23%	872	1,88%	144,95%
6.	Suma	56 714	100,00%	46 388	100,00%	122,26%

3.5.2. Aktywa obrotowe

Aktywa obrotowe stanowiły 47,54% ogólnej wartości aktywów. Ich wartość na koniec 2018 r. w stosunku do stanu na koniec 2017 r. zwiększyła się o kwotę 290 tys. zł w wyniku:

- wzrostu należności krótkoterminowych o 1 798 tys. zł związanego z istotnym zwiększeniem przychodów ze sprzedaży produktów i usług w stosunku do roku poprzedniego,
- spadku inwestycji krótkoterminowych o 1 399 tys. zł (w tym spadku środków pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych o kwotę 1 399 tys. zł), jako skutek przyjętej polityki w zakresie zarządzania wpływami walutowymi stanowiącymi przeważającą część wpływów ogółem, co prowadzi w konsekwencji do przejściowego ich deponowania na rachunkach bankowych przy jednoczesnym wzroście zadłużenia oprocentowanego w złotych w celu finansowania bieżących kosztów działalności. Jest to jeden z mechanizmów stosowanych przez Spółkę w zarządzaniu ryzykiem walutowym i przeciwdziałaniu powstawania ujemnych różnic kursowych. Wykorzystywane w związku z prowadzoną polityką zobowiązania kredytowe generowały koszty finansowe na poziomie zdecydowanie niższym od powszechnie stosowanych przez banki,
- spadku zapasów o 77 tys. zł, spowodowany głównie spadkiem stanu magazynowego,
- spadku krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych o 32 tys. zł.

Tabela 18 Aktywa obrotowe

Lp.	Aktywa obrotowe	31.12.2018r. w tys. zł	Udział w 2018 r.	31.12.2017r. w tys. zł	Udział w 2017 r.	Dynamika [3:5]
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zapasy	15 033	29,06%	15 110	29,38%	99,49%
2.	Należności krótkoterminowe	21 225	41,03%	19 427	37,77%	109,26%
3.	Inwestycje krótkoterminowe	15 194	29,38%	16 593	32,26%	91,57%
4.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	273	0,53%	305	0,59%	89,51%
5.	Suma	51 725	100,00%	51 435	100,00%	100,56%

3.5.3. Akcje własne

Akcje własne w strukturze majątku Spółki według stanu na 31.12.2018 r. stanowiły 0,34% ogólnej wartości aktywów.

Na dzień bilansowy akcje własne, sfinansowane z kapitału rezerwowego, zostały ujęte w cenie sprzedaży wynikającej z Programu Motywacyjnego. Akcje własne przeznaczone są do sprzedaży pracownikom Spółki w ramach realizacji kolejnych transz Programu Motywacyjnego.

3.5.4. Kapitał własny

Kapitał własny stanowił 61,37% ogólnej wartości pasywów. Jego wartość na 31.12.2018 r. w stosunku do stanu na koniec 2017 roku zwiększyła się o kwotę 8 938 tys. zł, w wyniku:

- zwiększenia kapitału zapasowego o kwotę 3 855 tys. zł,
- zwiększenia pozostałego kapitału rezerwowego o kwotę 13 tys. zł,
- wzrostu zysku netto o kwotę 5 070 tys. zł.

Tabela 19 Kapitał własny

Lp.	Kapitał własny	31.12.2018r. w tys. zł	Udział w 2018 r.	31.12.2017r. w tys. zł	Udział w 2017 r.	Dynamika [3:5]
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kapitał podstawowy	30 996	46,42%	30 996	53,59%	100,00%
2.	Fundusz wydzielony	0	-	0	-	-
3.	Kapitał zapasowy	19 910	29,81%	16 055	27,76%	124,1%
4.	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny	20	0,03%	20	0,03%	100,00%
5.	Pozostałe kapitały rezerwowe	918	1,37%	905	1,56%	101,44%
6.	Zysk (strata) z lat ubiegłych)	0	-	0	-	-
7.	Zysk (strata) netto	14 936	22,37%	9 866	17,06%	151,39%
	Suma	66 780	100,00%	57 842	100,00%	115,45%

Pozostały kapitał rezerwowy utworzony został na podstawie Uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki Nr 5/2016 z dnia 27.04.2016 r., na potrzeby związane z programem nabywania akcji własnych przez Spółkę w ramach realizacji Programu Motywacyjnego oraz na podstawie Uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Nr 5/2018 z 07.05.2018 r. na wypłatę jednorazowej nagrody rocznej za 2017 r. dla pracowników Spółki. Po rozliczeniu kapitału rezerwowego na nabycie akcji własnych, ich sprzedaży dla pracowników Spółki oraz wypłacie jednorazowej nagrody rocznej związanej z jubileuszem 25-lecia Spółki, stan kapitału rezerwowego na 31.12.2018 r. wyniósł 918 tys. zł.

Wzrost kapitału zapasowego o kwotę 3 855 tys. zł w stosunku do stanu na 31.12.2017 r. wynika z przeznaczenia kwoty 3 730 tys. zł na kapitał zapasowy w ramach podziału zysku netto za 2017 r. oraz zwiększenia kapitału zapasowego o kwotę 125 tys. zł wynikającą z różnicy pomiędzy dokonaną wpłatą do Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie na wypłatę dywidendy w wysokości 5 041 tys. zł, a kwotą dywidendy ustaloną przez ZWZ w ramach podziału zysku za 2017 r. w wysokości 5 166 tys. zł z uwagi na to, że Spółka na dzień wypłaty dywidendy posiadała 500.000 szt. akcji własnych.

3.5.5. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania stanowiły 38,63% ogólnej wartości pasywów. Ich wartość na 31.12.2018 r. w stosunku do stanu na koniec 2017 roku zwiększyła się o 1 303 tys. zł. Na zmianę stanu zobowiązań i rezerw na zobowiązania wpłynął głównie:

- wzrost rezerw na zobowiązania o 2 200 tys. zł, spowodowany głównie wzrostem rezerw na świadczenia pracownicze
- wzrost zobowiązań długoterminowych łącznie o 3 030 tys. zł spowodowany był zaciągnięciem kredytu inwestycyjnego w kwocie 3 246 tys. zł, z czego kwota 3 061 tys. zł jest prezentowana w zobowiązaniach długoterminowych, a kwota 185 tys. zł w zobowiązaniach krótkoterminowych; zmniejszeniu uległy długoterminowe zobowiązania finansowe z tytułu leasingu o kwotę 31 tys. zł. w związku z ich konwersją do zobowiązań krótkoterminowych,
- spadek zobowiązań krótkoterminowych o 4 814 tys. zł, spowodowany głównie spłatą limitów kredytowych w rachunkach bieżących i zobowiązań układowych oraz wzrostem zobowiązań z tytułu dostaw i usług,
- wzrost rozliczeń międzyokresowych o 887 tys. zł.

Tabela 20 Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

Lp.	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	31.12.2018r. w tys. zł	Udział w 2018 r.	31.12.2017r. w tys. zł	Udział w 2017 r.	Dynamika [3:5]
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rezerwa na zobowiązania	6 086	14,48%	3 886	9,54%	156,61%
2.	Zobowiązania długoterminowe	3 061	7,28%	31	0,08%	9874,19%
3.	Zobowiązania krótkoterminowe	26 343	62,67%	31 157	76,49%	84,55%
4.	Rozliczenia międzyokresowe	6 544	15,57%	5 657	13,89%	115,68%
5.	Suma	42 034	100,00%	40 731	100,00%	103,20%

Podobnie jak w latach ubiegłych zobowiązania publicznoprawne i układowe, traktowane były priorytetowo i płacone w terminie. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych regulowane były częściowo z należnych do zwrotu kwot podatku VAT. W czerwcu 2018 r. została spłacona ostatnia rata zobowiązań układowych.

3.6. Przepływy pieniężne

W 2018 r. Spółka uzyskała dodatnie przepływy pieniężne z **działalności operacyjnej** o wartości 25 583 tys. zł i były one wyższe o 5 424 tys. zł, tj. 26,91% od osiągniętych w 2017 r.

Przepływy z **działalności inwestycyjnej** osiągnęły ujemne wartości wynoszące: w 2018 r. 19 061 tys. zł, natomiast w 2017 r. 12 330 tys. zł. Ujemne wartości przepływów z działalności inwestycyjnej w 2018 r. i w 2017 r. związane były głównie z ponoszonymi wydatkami na nabycie rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Przepływy pieniężne z **działalności finansowej** osiągnęły ujemne wartości wynoszące: w 2018 r. 7 741 tys. zł, natomiast w 2017 r. 3 227 tys. zł. Ujemna wartość przepływów z działalności finansowej w 2018 i w 2017 r. r. związana była głównie z wypłatą dywidendy na rzecz akcjonariuszy, spłatą kredytów i pożyczek oraz ze spłatą zobowiązań układowych.

3.7. Inwestycje zrealizowane i ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

W 2018 r. Spółka poniosła nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w łącznej wysokości 19 206 tys. zł i były one wyższe o 6 781 tys. zł w stosunku do poniesionych w 2017 r. w wysokości 12 425 tys. zł, tj. o 54,58%.

W ramach poniesionych nakładów realizowane były inwestycje modernizacyjno-odtworzeniowe, w tym m.in.:

- instalacja jednotyglowego pieca indukcyjnego średniej częstotliwości o pojemności 6 Mg,
- instalacja zrobotyzowanej nakłuwarki do form na linii HWS,
- wymiana transformatora w stacji GPZ z 10 MVA na 16 MVA,
- instalacja dwóch oczyszczarek nieckowych z taśmą gumową o pojemności 1000 kg wraz z urządzeniami załadowniczymi,
- przebudowa budynku administracyjnego Spółki,

oraz inwestycje związane z realizacją projektu „Wzrost kompetencji Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Komponentów Odlewniczych w zakresie automatyzacji i robotyzacji procesowej”, w tym m.in.:

- instalacja systemu tomografii komputerowej,
- instalacja elastycznego systemu obróbki skrawaniem FMS.

Spółka planuje poniesienie w 2019 r. nakładów inwestycyjnych na poziomie planowanej na ten rok wartości amortyzacji, tj. 9 000 tys. zł. Tak więc Spółka sfinansuje je ze środków własnych pochodzących z części wypracowywanej nadwyżki finansowej.

3.8. Analiza wskaźnikowa i ocena zarządzania zasobami finansowymi

Tabela 21 Wskaźnik zadłużenia

Lp.	Wskaźnik zadłużenia	2018 r.	2017 r.	Dynamika [3:4]
1	2	3	4	5
1.	Ogólny poziom zadłużenia [zobowiązania i rezerwy na zobowiązania / wartość pasywów ogółem]	38,63%	41,32%	93,49%

Ogólny poziom zadłużenia zmniejszył się z 41,32% według stanu na koniec 2017 r. do 38,63% według stanu na koniec 2018 r. Stan zadłużenia utrzymywany na zbliżonym poziomie, świadczy o małym ryzyku finansowym. Spółka ma możliwość terminowego spłacania wymagalnych zobowiązań oraz zaangażowania aktywów obrotowych w kolejne cykle gospodarcze. Wskaźnik płynności szybkiej wynosi 1,39 i oznacza, że należności i środki pieniężne pokrywają zobowiązania bieżące.

Tabela 22 Wskaźniki płynności

Lp.	Wskaźniki płynności	2018 r.	2017 r.	Dynamika [3:4]
1	2	3	4	5
1.	Wskaźnik bieżącej płynności finansowej (aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe)	1,96	1,65	118,79%
2.	Wskaźnik płynności szybkiej [(aktywa obrotowe - zapasy)/zobowiązania krótkoterminowe]	1,39	1,17	118,81%
3.	Cykl zapasów w dniach (przeciętny stan zapasów*360/ przychody netto ze sprzedaży)	27	35	77,15%
4.	Cykl należności krótkoterminowych w dniach (przeciętny stan należności*360/przychody netto ze sprzedaży)	37	38	97,37%
5.	Cykl należności handlowych w dniach (przeciętny stan należności handlowych*360/przychody netto ze sprzedaży)	34	35	97,15%
6.	Cykl zobowiązań krótkoterminowych w dniach (przeciętny stan zobowiązań*360/przychody netto ze sprzedaży)	52	59	88,14%
7.	Cykl zobowiązań handlowych w dniach (przeciętny stan zobowiązań handlowych*360/przychody netto ze sprzedaży)	33	34	97,06%
8.	Cykl środków pieniężnych w dniach [cykl zapasów + cykl należności – cykl zobowiązań]	12	14	85,72%
9.	Kapitał obrotowy w dniach obrotu [(majątek obrotowy – zobowiązania krótkoterminowe) *360/ przychody netto ze sprzedaży]	46	43	106,98%

Wartości przedstawionych w tabeli wskaźników płynności utrzymują poziom uznawany za prawidłowy, co oznacza, że Spółka ma możliwość terminowego spłacania wymagalnych zobowiązań oraz zaangażowania aktywów obrotowych w kolejne cykle gospodarcze.

Tabela 23 Wskaźniki sprawności działania

Lp.	Wskaźnik sprawności działania	2018 r.	2017 r.	Dynamika [3:4]
1	2	3	4	5
1.	Wskaźnik operacyjności (koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów + koszty sprzedaży + koszty ogólnego Zarządu) / przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów)	92,01%	93,60%	98,31%
2.	Rotacja aktywów (przychody netto ze sprzedaży/ przeciętny stan aktywów)	1,92	1,78	107,87%
3.	Rotacja środków trwałych (przychody netto ze sprzedaży/ przeciętny stan środków trwałych)	4,56	4,21	108,32%
4.	Rotacja majątku obrotowego (przychody netto ze sprzedaży/ przeciętny stan majątku obrotowego)	3,86	3,43	112,54%
5.	Wydajność pracy na jednego zatrudnionego (przychody netto ze sprzedaży/przeciętne zatrudnienie w danym roku)	333 tys. zł	307 tys. zł	108,47%

Wskaźnik operacyjności za 2018 r. uległ zmniejszeniu o 1,69% w stosunku do 2017 r. i wskazuje na poprawę opłacalności prowadzonej przez Spółkę działalności gospodarczej.

Wartości wskaźników: rotacja aktywów, rotacja środków trwałych i rotacja majątku obrotowego wykazały wzrost. Wydajność pracy, wyrażona jako sprzedaż na jednego zatrudnionego na rok, uległa zwiększeniu o 8,47%.

Tabela 24 Wskaźniki rentowności

Lp.	Wskaźnik rentowności	2018 r.	2017 r.	Dynamika [3:4]
1	2	3	4	5
1.	Stopa zwrotu z kapitału – ROE [zysk(strata) netto / kapitał własny]	22,37%	17,06%	131,13%
2.	Stopa zwrotu z aktywów – ROA [zysk(strata) netto/ aktywa ogółem]	13,73%	10,01%	137,17%
3.	Poziom marży brutto [zysk(strata) brutto ze sprzedaży netto / przychody netto ze sprzedaży]	17,96%	15,74%	114,11%
4.	Rentowność operacyjna [zysk(strata) z działalności operacyjnej/ przychody netto ze sprzedaży]	9,09%	7,89%	115,21%
5.	Rentowność brutto [zysk(strata) brutto przed opodatkowaniem / przychody netto ze sprzedaży]	9,22%	7,34%	125,62%
6.	Rentowność netto [zysk(strata) netto/przychody netto ze sprzedaży]	7,51%	5,86%	128,16%
8.	Rentowność EBITDA (EBITDA/przychody netto ze sprzedaży]	13,91%	12,97%	107,25%

Wszystkie wskaźniki rentowności za 2018 r. wykazały wzrost w stosunku do 2017 r. i ukształtowały się na poziomie uznawanym za dobry oraz wskazują na brak zagrożenia kontynuacji działalności Spółki w następnym okresie.

W 2018 r. Spółka zrealizowała wszystkie istotne cele związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, o czym świadczy wielkość osiągniętych przychodów ze sprzedaży i EBITDA.

Proces zarządzania zasobami finansowymi oraz ryzykiem finansowym przebiega w sposób gwarantujący zdolność terminowej realizacji zobowiązań związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Spółka poprzez rozbudowany system monitoringu ekonomiczno-finansowego prowadzi bieżącą identyfikację czynników, których wystąpienie mogłoby wpłynąć negatywnie na płynność finansową i przeciwdziała ich wystąpieniu. W ramach gospodarowania zasobami finansowymi optymalizuje bieżące wykorzystywanie limitów zadłużenia w bankach finansujących, przez co efektywnie obniża koszty finansowania.

3.9. Instrumenty finansowe

W 2018 r. Spółka finansowała prowadzoną działalność gospodarczą kapitałami własnymi, kredytami bankowymi, zobowiązaniami handlowymi w ramach udzielonego jej przez dostawców kredytu kupieckiego oraz do 30.06.2018 r. zobowiązaniami układowymi.

Bankami finansującymi działalność Spółki w 2018 r. były: Bank Millennium S.A. i Bank BGŻ BNP Paribas S.A. (dotychczas Raiffeisen Bank Polska S.A.)

W 2018 r. Spółka korzystała z kredytu rewalwingowego w ramach Umowy zawartej w grudniu 2015 r. z Bankiem Millennium o kredyt rewalwingowy w wysokości 10 000 tys. zł. oraz umowy o linię na gwarancje bankowe i akredytywy dokumentowe z limitem do 2 200 tys. zł. oraz rocznej Umowy o zawieranie i realizację transakcji kasowych stanowiących transakcje wymiany walutowej oraz terminowych transakcji wymiany walutowej i transakcji swapa walutowego z Limitem Skarbowym w wysokości 1 000 tys. zł. Termin obowiązywania umów to 1.12.2019 r. w przypadku kredytu rewalwingowego, 19.11.2019 r. w przypadku umowy o linię na gwarancje bankowe i akredytywy dokumentowe oraz 12.10.2019 r. dla Umowy o zawieranie i realizację transakcji kasowych stanowiących transakcje wymiany walutowej oraz terminowych transakcji wymiany walutowej i transakcji swapa walutowego

W ramach umowy o limit wierzytelności zawartej z Raiffeisen Bank Polska S.A., obecnie Bank BGŻ BNP Paribas S.A. Spółka korzystała z limitu wierzytelności do kwoty 12 000 tys. zł w ramach którego dostępne były produkty bankowe: kredyt w rachunku bieżącym do kwoty 12 000 tys. zł, limit na

akredytywy w wysokości 5 000 tys. zł, przy czym łączna kwota zadłużenia z tytułu wykorzystania limitu nie mogła przekroczyć 12 000 tys. zł. Spółka kontynuowała również umowę o Limit na obsługę Walutowych Transakcji Terminowych w wysokości 1 000 tys. zł. Termin obowiązywania umów to 19.01.2020 r.

Spółka wykorzystwała także możliwość finansowania inwestycji „Wzrost kompetencji Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Komponentów Odlewniczych w zakresie automatyzacji i robotyzacji oraz diagnostyki i monitorowania procesów i produktów, w tym zarządzanie energią” poprzez kredyt inwestycyjny nieodnawialny w ramach umowy zawartej z Raiffeisen Bank Polska S.A., obecnie Bank BGŻ BNP Paribas S.A. na kwotę 3 500 tys. zł na okres do 31.10.2019 r. z datą spłaty do 30.09.2022 r. wykorzystując w 2018 roku kwotę w wysokości 3 246 tys. zł.

Z uwagi na pojawiające się ryzyko znacznego wzrostu kosztów obsługi rachunków w Banku BGŻ BNP Paribas S.A. (dotychczas Raiffeisen Bank Polska S.A.) Spółka podjęła decyzję o otwarciu rachunków bieżących w PLN i EUR w Banku PEKAO S.A. Bank BGŻ BNP Paribas S.A. od 2019 r. wprowadził opłatę za utrzymywanie wysokiego salda na rachunkach walutowych a Bank PEKAO S.A. odstąpił w przypadku Spółki od naliczania opłaty za wysokie saldo na rachunkach walutowych, co umożliwi płynne dysponowanie środkami w walutach obcych przy jednoczesnym wywiązaniu się z klauzul obrotowych zawartych w umowach o finansowanie.

Średnioroczne zadłużenie Spółki w bankach finansujących jej działalność wyniosło 3 995 tys. zł, ustalone jako iloraz sumy sald ujemnych na poszczególnych rachunkach i ich ilości (sald dodatnie liczone jako wartość 0,00).

W 2018 roku Spółka nie korzystała z instrumentów finansowych typu forward.

3.10. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa

W roku 2018 Spółka odnotowała po raz kolejny dobre wyniki ekonomiczno-finansowe, co dowodzi na umiejętne wykorzystywanie szans rynkowych związanych z koniunkturą gospodarczą w Unii Europejskiej i efektów prowadzonej konsekwentnie od lat polityki inwestycyjnej związanej z ciągłym unowocześnianiem posiadanego potencjału produkcyjnego i badawczo-rozwojowego.

W 2018 r. przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 198 932 tys. zł i były wyższe o 18,20% w stosunku do osiągniętych w 2017 r. w wysokości 168 300 tys. zł.

W 2018 r. Spółka realizowała zamierzenia inwestycyjne zgodnie z przyjętym planem i poniosła ogółem nakłady na ten cel w wysokości 19 184 tys. zł i były one wyższe o 54,40% od nakładów poniesionych w 2017 r. Kontynuacja w 2018 r. wysokiego poziomu nakładów inwestycyjnych przyczyniła się do dalszego umocnienia pozycji Spółki w gronie czołowych europejskich odlewni o usługowym charakterze produkcji i wysokim poziomie innowacyjności techniczno-technologicznej.

W 2018 r. kapitały własne w powiązaniu z środkami finansowymi udostępnionymi przez banki w ramach zawartych umów pozwoliły na płynne finansowanie działalności gospodarczej Spółki, jak również spłatę na 30.06.2018 r. ostatniej raty zobowiązań układowych zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Stabilność finansowania działalności gospodarczej zabezpieczona w ramach źródeł zewnętrznych i wewnętrznych, ugruntowała opinię o Spółce jako wiarygodnym finansowo partnerze i miała pozytywny wpływ na dalsze umocnienie jej pozycji rynkowej.

Na sytuację ekonomiczno-finansową Spółki w kolejnych miesiącach będą miały wpływ:

- skala i tempo spowolnienia gospodarczego w krajach Unii Europejskiej w powiązaniu z sytuacją geopolityczną i rynkową oraz ekonomiczno-finansową głównych kontrahentów Spółki,
- kształtowanie się kursów walut obcych, ze względu na wysoki około 83% udział w sprzedaży ogółem sprzedaży w walutach i w złotych na bazie cen walutowych (tabela 10),
- kształtowanie się cen surowców i materiałów wykorzystywanych w produkcji odlewniczej, głównie surówki odlewniczej, z uwagi na ich istotny udział w kosztach rodzajowych,
- wynikająca z przyjętych w kraju regulacji prawnych skala rekompensat dla odbiorców przemysłowych skokowego drastycznego wzrostu cen energii elektrycznej w IV kw. 2018 r.
- stabilność finansowania Spółki przez Bank Millennium S.A. oraz Bank BGŻ BNP Paribas S.A. w ramach zawartych umów,

- realizacja planów inwestycyjnych związanych z dalszym unowocześnianiem potencjału wytwórczego oraz badawczo-rozwojowego przy współfinansowaniu środkami unijnymi.

3.11. Powiązania Spółki z innymi podmiotami

Powiązania kapitałowe - Spółka ODLEWNIE POLSKIE S.A. w rozumieniu ustawy o rachunkowości nie tworzy grupy kapitałowej. Znaczącym inwestorem dla Spółki jest OP INVEST Sp. z o.o. z siedzibą w Starachowicach.

Powiązania organizacyjne

ODLEWNIE POLSKIE S.A. należą do:

- Stowarzyszenia Producentów Komponentów Odlewniczych „KOM-CAST”,
- Świętokrzyskiego Klastra Producentów Branży Metalowej i Odlewniczej „METAL-CAST.

3.12. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Transakcje z podmiotami powiązаныmi opisane zostały w załączniku Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego w punkcie VII.3.

3.13. Zaciągnięte i wypowiedziane kredyty i pożyczki

W dniu 29.10.2018 r. Spółką podpisana a Bankiem Millennium S.A. w Warszawie:

- Aneks do Umowy o Linie na Gwarancje Bankowe i Akredytywy Dokumentowe nr 6410/13/424/04 z 20.10.2013 r. z późniejszymi zmianami na kwotę 2 200 tys. zł, zabezpieczonej wekslem in blanco do kwoty 3 520 tys. zł, przedłużający okres obowiązywania Umowy o kolejne 12 miesięcy do 19.11.2019 r.,
- Aneks do umowy o limit skarbowy w ramach Umowy o Zawieranie i Rozliczanie Kasowych i Terminowych Transakcji Wymiany Walutowej oraz Transakcji SWAPA Walutowego wraz z umową przewłaszczenia Kwot Pieniężnych Dla Przedsiębiorstw Posiadających Rachunek Rozliczeniowy nr 5782/15/410/04 z 4 grudnia 2015 r. z późniejszymi zmianami w kwocie 1 000 tys. zł, której zabezpieczeniem jest weksel in blanco do kwoty 1 600 tys. zł, przedłużający okres obowiązywania Umowy o kolejne 12 miesięcy do 9.12.2019 r.

W 2018 r. nie zostały wypowiedziane żadne umowy kredytowe.

3.14. Udzielone pożyczki

W okresie 2018 r. Spółka nie udzielała pożyczek.

3.15. Udzielone i otrzymane poręczenia i gwarancje

W 2018 roku Spółka otrzymała 5 gwarancji stanowiących zabezpieczenie wpłaconych przez Spółkę zaliczek na poczet zakupów dóbr inwestycyjnych, które do dnia bilansowego wygasły na skutek spełnienia świadczeń przez dostawców.

4. ŁAD KORPORACYJNY

Zarząd Spółki Akcyjnej ODLEWNIE POLSKIE z siedzibą w Starachowicach niniejszym przekazuje na podstawie § 70 ust. 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2018 r. poz. 757) oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego.

4.1. Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent oraz miejsca gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny

W 2018 r. Spółka stosowała zasady ładu korporacyjnego określone w załączniku do Uchwały Nr 26/1413/2015 Rady Nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z dnia 13 października 2015 r. „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”, obowiązujące od 1 stycznia 2016 r., których tekst publikowany jest na stronie Giełdy Papierów Wartościowych pod adresem www.gpw.pl/dobre-praktyki.

Tekst wskazanego zbioru dostępny jest także na stronie internetowej Spółki www.odlewniepolskie.pl w zakładce relacje inwestorskie/Dobre Praktyki

4.2. Wskazanie w jakim zakresie emitent odstąpił od postanowień zbioru zasad ładu korporacyjnego, o którym mowa w pkt 5.1. oraz wyjaśnienie przyczyn jego odstąpienia

Informację na temat stanu stosowania przez Spółkę zasad szczegółowych zawartych w Zbiorze Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016, Spółka zgodnie z § 29 ust. 3 Regulaminu Giełdy raportowała w dniu 01.02.2016 r. (raport bieżący EBI nr 1/2016). Spółka tym raportem przekazała także informację o stanie stosowania rekomendacji.

Zasady/ rekomendacje zawarte w DPSN2016 nie stosowane przez Spółkę :

Zasada I.Z.1.20 w brzmieniu – *Zapis przebiegu obrad walnego zgromadzenia, w formie audio lub wideo.*

Uzasadnienie: Dotychczasowe doświadczenie Spółki nie wskazuje na potrzebę utrwalania przebiegu obrad walnego zgromadzenia w formie audio czy wideo. W ocenie Spółki realizacja nałożonych obowiązującymi przepisami prawa obowiązków informacyjnych, poprzez przekazywanie raportów bieżących zawierających treść podjętych uchwał, wyniki głosowań oraz informację o ewentualnych zgłoszonych sprzeciwach i zamieszczanie tych informacji na stronie internetowej Spółki, umożliwi inwestorom zapoznanie się z istotnymi elementami przebiegu obrad walnego zgromadzenia. Ponadto odstąpienie przez Spółkę od realizacji tej zasady zabezpiecza Spółkę przed ewentualnymi roszczeniami akcjonariuszy, którzy mogą nie wyrażać zgody na publikację swojego wizerunku, czy też prezentowanie ich wypowiedzi. Spółka nie wyklucza stosowania powyższej zasady w przyszłości.

Zasada IV.Z.2. w brzmieniu – *Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu Spółki, spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.*

Uzasadnienie: Za niestosowaniem tej zasady przemawia aktualna struktura akcjonariatu Spółki i fakt niezgłaszania dotychczas przez jej akcjonariuszy konieczności przeprowadzania zgromadzeń poprzez powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.

Rekomendacja IV.R.2 w brzmieniu - *Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu*

środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

- 1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,
- 3) wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.

Uzasadnienie: Spółka zapewnia akcjonariuszom możliwość uczestniczenia w walnym zgromadzeniu osobiście lub przez pełnomocnika. Istotnym jest, że walne zgromadzenia odbywają się w siedzibie Spółki w Starachowicach, co ułatwia akcjonariuszom lub ich pełnomocnikom stawienie się w miejscu obrad.

Ponadto za niestosowaniem tej rekomendacji przemawia aktualna struktura akcjonariatu Spółki i fakt niezgłaszania dotychczas przez jej akcjonariuszy konieczności przeprowadzania zgromadzeń przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej

Zasady/ rekomendacje zawarte w DPSN2016 nie dotyczące Spółki

Zasada I.Z.2. w brzmieniu – *Spółka, której akcje zakwalifikowane są do indeksów giełdowych WIG20 lub mWIG40, zapewnia dostępność swojej strony internetowej również w języku angielskim, przynajmniej w zakresie wskazanym w zasadzie I.Z.1. Niniejszą zasadę powinny stosować również spółki spoza powyższych indeksów, jeżeli przemawia za tym struktura ich akcjonariatu lub charakter i zakres prowadzonej działalności.*

Uzasadnienie: Zasada ta nie ma zastosowania w Spółce z uwagi na to, że akcje Spółki nie są zakwalifikowane do indeksów giełdowych WIG20 lub mWIG40.

Rekomendacja IV.R.3. w brzmieniu – *Spółka dąży do tego, aby w sytuacji gdy papiery wartościowe wyemitowane przez Spółkę są przedmiotem obrotu w różnych krajach (lub na różnych rynkach) i w ramach różnych systemów prawnych, realizacja zdarzeń korporacyjnych związanych z nabyciem praw po stronie akcjonariusza następowała w tych samych terminach we wszystkich krajach, w których są one notowane.*

Uzasadnienie: Rekomendacja ta nie dotyczy Spółki, gdyż akcje Spółki nie są przedmiotem obrotu w innych krajach.

Rekomendacja VI.R.3 w brzmieniu - *Jeżeli w radzie nadzorczej funkcjonuje komitet do spraw wynagrodzeń, w zakresie jego funkcjonowania ma zastosowanie zasada II.Z.7*

Uzasadnienie: Rekomendacja ta nie ma zastosowania w Spółce z uwagi na to, że w Radzie Nadzorczej Spółki nie został wyodrębniony komitet ds. wynagrodzeń. W przypadku wyodrębnienia komitetu ds. wynagrodzeń zostanie zastosowana niniejsza zasada

Zasady przyjęte przez Spółkę do stosowania, dotyczące ostatnich 5 lat obrotowych

Zasada I.Z.1.8. w brzmieniu: - *Zestawienia wybranych danych finansowych spółki za ostatnie 5 lat działalności, w formie umożliwiającej przetwarzanie tych danych przez ich odbiorców.*

Komentarz Spółki: Spółka stosuje zasadę i umieszcza wybrane dane finansowe począwszy od danych za 2015 r.

Zasada I.Z.1.9. w brzmieniu – *Informacje na temat planowanej dywidendy oraz dywidendy wypłaconej przez spółkę w okresie ostatnich 5 lat obrotowych, zawierające dane na temat dnia dywidendy, terminów wypłat oraz wysokości dywidend – łącznie oraz w przeliczeniu na jedną akcję.*

Komentarz Spółki: Spółka po raz pierwszy wypłaciła akcjonariuszom dywidendę w 2017 r. z zysku za 2016 r. W 2018 r. wypłaciła akcjonariuszom dywidendę z zysku za 2017 r. Informacja dotycząca

wypłaty dywidendy znajduje się na stronie internetowej Spółki www.odlewniepolskie.pl w zakładce relacje inwestorskie

Zasada I.Z.1.10. w brzmieniu – *Prognozy finansowe – jeżeli Spółka podjęła decyzję o ich publikacji – opublikowane w okresie co najmniej 5 lat, wraz z informacją o stopniu ich realizacji.*

Komentarz Spółki. Spółka w ostatnich 5 latach nie publikowała prognoz finansowych. W przypadku podjęcia przez Zarząd decyzji o publikacji prognozy finansowej, Spółka zamieści ją na swojej stronie internetowej.

Spółka na swojej stronie internetowej www.odlewniepolskie.pl w zakładce relacje inwestorskie/raporty bieżące publikuje informacje dotyczące odstąpienia od stosowania zasad ładu korporacyjnego oraz w zakładce relacje inwestorskie/Dobre Praktyki publikuje informację na temat stanu stosowania rekomendacji i zasad szczegółowych ładu korporacyjnego DPSN2016.

4.3. Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Spółka sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości z 29.09.1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 395) oraz zgodnie z wymogami dotyczącymi emitentów papierów wartościowych w sposób zapewniający wyodrębnienie wszystkich informacji istotnych dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Spółki, jej wyniku finansowego, a także przepływu środków pieniężnych. Zasady ewidencji księgowej określone są w zakładkowej polityce rachunkowości.

Proces przygotowywania danych finansowych na potrzeby sprawozdawczości jest zautomatyzowany i oparty na Księdze Głównej Spółki. Przygotowanie danych w systemach źródłowych i tworzenie Księgi Głównej podlega określonym sformalizowanym procedurom operacyjnym i akceptacyjnym opisanych w Instrukcji Obiegu Dokumentów, która obejmuje odpowiednie kontrole wewnętrzne.

Kontrola wewnętrzna jest jedną z funkcji bieżącego zarządzania Spółką i sprawowana jest przez Zarząd Spółki, dyrektorów wydziałonych jednostek organizacyjnych, Głównego Księgowego oraz Pełnomocnika Zarządu ds. Monitoringu i Kontroli Ekonomicznej.

Kontrola finansowo-księgowa polegająca na badaniu poszczególnych operacji gospodarczych pod kątem legalności, rzetelności, celowości, gospodarności i efektywności oraz sprawozdawczość finansowa umożliwia:

- wczesne i szybkie ujawnienie błędów i zagrożeń,
- przeciwdziałanie nieprawidłowościom oraz szkodom i stratom.

Powyższa funkcja realizowana jest poprzez kontrolę wstępną, bieżącą i następną dokumentów księgowych, które księgowane są jako źródłowy materiał podlegający ewidencji księgowej. Dokumenty księgowe poddawane są kontroli w zakresie: ilościowo-jakościowym, formalnym i merytorycznym. Fachowa, wykwalifikowana i doświadczona kadra księgowa zapewnia rzetelność i wysoką jakość systemu rachunkowości. Dokumenty księgowe ewidencjonowane są chronologicznie i szczegółowo. Ujmują zdarzenia gospodarcze odzwierciedlając wszystkie operacje za pomocą zapisów na kontach księgowych umożliwiając prawidłowe sporządzenie raportów, bilansu, rachunku zysków i strat, sprawozdania z przepływu środków pieniężnych, stanów poszczególnych kont, w tym rozliczeń z dostawcami i odbiorcami, bankami, budżetem oraz innych niezbędnych danych księgowych w wymaganym zakresie.

Na podstawie dokumentów księgowych rachunkowość dostarcza kierownictwu Spółki informacje do celów zarządzania, analizy, kontroli i oceny wiarygodności danych. Przedmiotem kontroli wewnętrznej są najistotniejsze obszary Spółki, tj.: zasoby pieniężne i rzeczowe znajdujące się w dyspozycji Spółki, operacje pieniężne, operacje gospodarcze, a także działalność inwestycyjna. Zdaniem Zarządu funkcjonujący system kontroli zapewnia kompletność ujęcia operacji gospodarczych, poprawną kwalifikację dokumentów źródłowych, a także prawidłową wycenę zasobów na poszczególnych etapach rejestracji, a tym samym zapewnia prawidłowość sporządzania sprawozdań finansowych i pozwala Zarządowi prowadzić działalność Spółki w oparciu o zweryfikowane i kompletne informacje.

Sprawozdanie finansowe Spółki sporządzane jest przez Głównego Księgowego i podlegający mu Zespół Księgowości stanowiący wyodrębnioną organizacyjnie jednostkę działającą w Pionie Dyrektora Finansowego - Wiceprezesa Zarządu, podlegającego bezpośrednio Dyrektorowi Naczelnemu-

Prezesowi Zarządu. Sporządzone sprawozdanie finansowe jest następnie przekazywane Zarządowi w celu weryfikacji.

Rada Nadzorcza i Komitet Audytu w okresach co najmniej kwartalnych otrzymuje informację o zyskach i stratach oraz pozycjach bilansowych i przepływach środków pieniężnych.

Roczne i półroczne sprawozdanie finansowe Spółki podlega także niezależnemu badaniu i odpowiednio przeglądowi przez biegłego rewidenta, a nadzór merytoryczny i organizacyjny nad przebiegiem przeglądu półrocznego i badania rocznego sprawozdania finansowego sprawuje Dyrektor Finansowy–Wiceprezes Zarządu.

Spółka zarządza ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych również poprzez śledzenie na bieżąco zmian przepisów i regulacji zewnętrznych odnoszących się do wymogów sprawozdawczych i na bieżąco aktualizuje zasady rachunkowości, na podstawie których przygotowuje sprawozdania finansowe.

4.4. Kapitał zakładowy Spółki i akcje Spółki będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Kapitał zakładowy Spółki wynosi 30.996.181,50 zł i dzieli się na 20.664.121 szt. akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,50 zł każda i na tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu.

W związku z posiadaniem przez Spółkę 500.000 szt. akcji własnych, nabytych na potrzeby realizacji Programu Motywacyjnego, z których zgodnie z art. 364 §2 KSH Spółka nie może wykonywać prawa głosu, pozostałym akcjonariuszom na walnym zgromadzeniu przysługuje 20.164.121 głosów.

Na dzień przygotowania niniejszego sprawozdania z grona osób zarządzających i nadzorujących, akcje Spółki posiadali:

Tabela 25 Akcje Spółki będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Lp.	Osoby zarządzające i nadzorujące	Liczba posiadanych akcji [szt.]	Udział w kapitale na WZ	Liczba posiadanych głosów [szt.]	Udział w liczbie głosów na WZ
1.	Zbigniew Ronduda – Prezes Zarządu	546 000	2,6423%	546 000	2,7078%
2.	Leszek Walczyk – Wiceprezes Zarządu	1 044 578	5,0550%	1 044 578	5,1804%
3.	Ryszard Pisarski – Wiceprezes Zarządu	546 000	2,6423%	546 000	2,7078%
4.	Kazimierz Kwiecień – Przewodniczący Rady Nadzorczej	100	0,0005%	100	0,0005%
	Razem	2 136 678	10,3400%	2 136 678	10,5964%
	Ogółem liczba akcji i głosów Spółki	20 664 121	100,0000%	20 164 121	100,0000%

4.5. Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji

Na dzień przygotowania niniejszego sprawozdania, akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu, akcje Spółki posiadali:

Tabela 26 Znaczący akcjonariusze

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba posiadanych akcji [szt.]	Udział w kapitale na WZ	Liczba posiadanych głosów [szt.]	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ
1.	OP Invest Sp. z o.o.	5 765 246	27,8998%	5 765 246	28,5916%
2.	Adam Żyła	2 465 000	11,9289%	2 465 000	12,2247%
3.	PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny	2 065 743	9,9968%	2 065 743	10,2446%
4.	Marcin Wąsiel	1 491 982	7,2202%	1 491 982	7,3992%
5.	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	1 319 415	6,3851%	1 319 415	6,5434%
6.	Leszek Walczyk	1 044 578	5,0550%	1 044 578	5,1804%
	Razem	14 151 964	68,4857%	14 151 964	70,1839%
	Ogółem liczba akcji i głosów Spółki	20 664 121	100,0000%	20 164 121	100,0000%

4.6. Posiadacze wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne wraz z opisem tych uprawnień

Spółka nie emitowała papierów wartościowych, których posiadacze mieliby specjalne uprawnienia kontrolne.

4.7. Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu

Akcjonariusze Spółki Akcyjnej ODLEWNIE POLSKIE nie są ograniczeni co do wykonywania prawa głosu z posiadanych akcji.

Statut Spółki, podstawowe regulacje wewnętrzne, informacje i dokumenty związane z walnymi zgromadzeniami oraz sprawozdania finansowe są dostępne w siedzibie Spółki, a także na stronie internetowej Spółki www.odlewniepolskie.pl w zakładce relacje inwestorskie.

4.8. Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta

W wyniku realizacji Transzy I Programu Motywacyjnego w posiadaniu Członków Zarządu i Wyższej Kadry znalazło się 324.000 akcji Spółki, natomiast w posiadaniu Kluczowych Pracowników Spółki znalazło się 216.000 szt. akcji.

W wyniku realizacji Transzy II Programu Motywacyjnego w posiadaniu Członków Zarządu i Wyższej Kadry znalazło się 300.000 szt. akcji Spółki, natomiast w posiadaniu Kluczowych Pracowników Spółki znalazło się 200.000 szt. akcji.

Osoby, które nabyły akcje w ramach realizacji Programu Motywacyjnego, podlegają ograniczeniom w ich zbywaniu i obciążaniu pod rygorem zapłaty kary umownej oraz wykluczenia z uczestnictwa w Programie Motywacyjnym i utraty prawa do wykonywania przydzielonych i niezrealizowanych opcji. W przypadku kadry zarządzającej okres ograniczeń wynosi 3 lata od dnia ich nabycia i upływa dla I Transzy 17.05.2020 r. a dla II Transzy 18.05.2021 r, a w przypadku kluczowych pracowników okres ten wynosi 2 lata i upływa dla I Transzy 17.05.2019 r. a dla II Transzy 18.05.2020 r.

Pozostali Akcjonariusze Spółki Akcyjnej ODLEWNIE POLSKIE nie są ograniczeni co do prawa przenoszenia własności akcji.

4.9. Umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy

Spółce nie są znane umowy, w wyniku których w przyszłości mogą nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

4.10. System kontroli programów akcji pracowniczych

Nie dotyczy Spółki

4.11. Zasady zmiany Statutu Spółki

Zmiana Statutu Spółki może nastąpić wyłącznie w drodze uchwały walnego zgromadzenia. Uchwała o zmianie Statutu Spółki wymaga większości co najmniej trzech czwartych głosów zgodnie z art. 415 § 1 KSH, gdyż Statut Spółki nie przewiduje surowszych wymagań oraz wpisu zmian do rejestru.

W dniu 07.05.2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Uchwałą nr 16/2018 wprowadziło zmiany w Statucie Spółki polegające na modyfikacji i dostosowaniu do zapisów Ustawy o Biegłych postanowienia § 20, 21 i 22 Statutu Spółki, w kontekście uregulowań wynikających z Ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym z 11.05.2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089) („**Ustawa o Biegłych**”), dotyczących funkcjonowania Komitetu Audytu.

Ponadto dokonane zostały zmiany mające charakter porządkowy i mające na celu ujednoczenie użytych w Statucie wyrażeń, które nie spowodowały zmian merytorycznych zapisów.

W dniu 10.09.2018 r. Sąd Rejonowy w Kielcach X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmiany w Statucie Spółki uchwalone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 07.05.2018 r.

4.12. Walne Zgromadzenie

Zasadnicze uprawnienia walnego zgromadzenia

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy podejmowanie decyzji w zakresie organizacji i funkcjonowania Spółki, z zastrzeżeniem przypadków określonych w Kodeksie spółek handlowych i Statucie Spółki.

Sposób działania walnego zgromadzenia

Walne Zgromadzenie może być zwyczajne lub nadzwyczajne. Walne Zgromadzenie zwołuje:

- 1) Zarząd:
 - a) z własnej inicjatywy;
 - b) na pisemne żądanie Rady Nadzorczej;
 - c) na pisemne żądanie akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego; żądanie takie może zostać złożone Zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej, na następujący adres e-mailowy Spółki: odlewnie@odlewniepolskie.pl, przy zachowaniu wymogów określonych w Regulaminie Walnego Zgromadzenia
- 2) Rada Nadzorcza może zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie w przypadku gdy Zarząd nie zwoła go w terminie określonym w KSH lub Statucie Spółki oraz Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w przypadku gdy uzna za wskazane jego zwołanie,
- 3) Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce mogą zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie. Akcjonariusz lub akcjonariusze wyznaczają Przewodniczącego tego Walnego Zgromadzenia. Zwołanie Walnego Zgromadzenia następuje poprzez przekazanie Zarządowi pisemnej informacji o zwołaniu Walnego Zgromadzenia zawierającej wszystkie elementy wymagane prawem dla zwołania Walnego Zgromadzenia oraz dokumentów szczegółowo określonych w Regulaminie Walnego Zgromadzenia

Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących przez spółki publiczne.

Ogłoszenie, projekty uchwał proponowanych do podjęcia przez Walne Zgromadzenie wraz z uzasadnieniem oraz innymi materiałami, w tym również wymaganymi przez odpowiednie przepisy prawa są zamieszczane na stronie internetowej Spółki www.odlewniepolskie.pl w zakładce relacje inwestorskie/walne zgromadzenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności KSH, umożliwiając akcjonariuszom zapoznanie się z nimi i dokonanie ich oceny.

Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad, chyba że cały kapitał zakładowy jest reprezentowany na Walnym Zgromadzeniu, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego powzięcia uchwały. Wnioski o zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia oraz wnioski o charakterze porządkowym mogą być uchwalone, mimo że nie były umieszczone w porządku obrad.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów, jeżeli przepisy KSH lub postanowienia Statutu nie stanowią inaczej.

Większością trzech czwartych głosów Walne Zgromadzenie podejmuje uchwały w przedmiocie:

- dalszego istnienia Spółki,
 - zmiany Statutu Spółki, przy czym jeśli zwiększa świadczenia akcjonariuszy lub uszczupla prawa przyznane osobiście akcjonariuszowi wymaga zgody wszystkich akcjonariuszy, których dotyczy;
 - zgody na zbycie, obciążenie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa Spółki;
 - zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa lub zakresu działalności Spółki;
 - zgody na zbycie lub obciążenie jakichkolwiek aktywów trwałych o jednostkowej wartości początkowej w księgach Spółki, bez uwzględnienia odpisów amortyzacyjnych i przy uwzględnieniu zwiększenia wartości początkowej aktywów w księgach Spółki, równej lub wyższej od 10.000.000 zł;
 - podziału, połączenia lub przekształcenia Spółki;
 - obniżenia, podwyższenia lub warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki,
- przy czym przedmiotowe uchwały zostają podjęte, jeżeli za uchwałą głosował co najmniej jeden akcjonariusz, który w momencie głosowania posiada samodzielnie akcje reprezentujące co najmniej 15% kapitału zakładowego Spółki.

Walne Zgromadzenie może uchwalić istotną zmianę działalności Spółki bez wykupu akcji tych akcjonariuszy, którzy nie zgadzają się na taką zmianę, jeżeli uchwała będzie powzięta większością 2/3 głosów w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego, przy czym przedmiotowe uchwały zostają podjęte, jeżeli za uchwałą głosował co najmniej jeden akcjonariusz, który w momencie głosowania posiada samodzielnie akcje reprezentujące co najmniej 15% kapitału zakładowego Spółki.

Głosowanie jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów Spółki lub likwidatorów, o pociągnięcie ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobowych. Tajne głosowanie należy także zarządzić na wniosek choćby jednego z akcjonariuszy obecnych lub reprezentowanych na Walnym Zgromadzeniu.

Dopuszcza się możliwość udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, w tym możliwość transmisji obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym, na warunkach szczegółowo określonych przez Zarząd. W przypadku podjęcia decyzji o umożliwieniu akcjonariuszom udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, Zarząd jest zobowiązany poinformować akcjonariuszy, przy wykorzystaniu strony internetowej Spółki, o zakresie w jakim ten udział będzie możliwy oraz o wymogach i ograniczeniach, które są niezbędne do identyfikacji akcjonariuszy uczestniczących w Walnym Zgromadzeniu w celu zapewnienia sprawności obrad oraz bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej. Decyzję o udziale w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej akcjonariusz podejmuje na własne ryzyko i nie może wysuwać roszczeń wobec Spółki z tytułu realizacji swoich praw, chyba że roszczenia te wynikają z niezachowania należytej staranności przez Spółkę w zakresie przygotowania i organizacji Walnego Zgromadzenia z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

Szczegółowy opis działania Walnego Zgromadzenia zawarty jest w Regulaminie Walnego Zgromadzenia dostępnym na stronie internetowej www.odlewniepolskie.pl w zakładce relacje inwestorskie / walne zgromadzenie.

Prawa akcjonariuszy

Prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania na walnym zgromadzeniu określone są w Kodeksie spółek handlowych, Statucie Spółki i Regulaminie Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia, a jeżeli zostanie złożone po tym terminie, wówczas zostanie potraktowane jako wniosek o zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia. Żądanie powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu

porządku obrad i może zostać złożone w postaci elektronicznej na następujący adres e-mailowy Spółki: odlewnie@odlewniepolskie.pl. Akcjonariusz lub akcjonariusze załączają do żądania składanego w postaci elektronicznej skany imiennego świadectwa depozytowego potwierdzającego fakt posiadania odpowiedniej liczby akcji Spółki oraz dokumentów potwierdzających tożsamość akcjonariusza lub uprawnienie osób reprezentujących akcjonariusza do działania w jego imieniu, szczegółowo określonych przez Regulamin Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad. Spółka niezwłocznie ogłasza projekty uchwał na stronie internetowej.

Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają tylko osoby będące akcjonariuszami na 16 dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu). Akcjonariusz uczestniczy w obradach Walnego Zgromadzenia i wykonuje prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu powinno być udzielone na piśmie lub w postaci elektronicznej.

Walne Zgromadzenia w 2018 r.

W 2018 r. zwołane zostało tylko Zwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbyło się 7.05.2018 r. W porządku Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia było:

- rozpatrzenie i zatwierdzenie Sprawozdania finansowego Spółki oraz Sprawozdania z działalności Spółki za rok obrotowy 2017,
- podjęcie uchwały w sprawie utworzenia kapitału rezerwowego w Spółce,
- podjęcie uchwały w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy 2017,
- udzielenie absolutorium Członkom Zarządu i Członkom Rady Nadzorczej Spółki z wykonania przez nich obowiązków w roku obrotowym 2017,
- określenie wysokości kryterium finansowego dla roku obrotowego 2018 na potrzeby realizacji Programu Motywacyjnego dla kadry zarządzającej i kierowniczej Spółki,
- podjęcie uchwały w sprawie zmian w Statucie Spółki,
- ustalenie tekstu jednolitego Statutu Spółki,
- ustalenie zasad wynagradzania Członków Komitetu Audytu,
- podjęcie uchwały w sprawie przyznania pracownikom Spółki jednorazowej nagrody rocznej.

Treść uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia została opublikowana raportami bieżącymi i jest dostępna na stronie internetowej Spółki w zakładce relacje inwestorskie / raporty bieżące.

4.13. Rada Nadzorcza

Zasady powoływania i odwoływania Członków Rady Nadzorczej

Zgodnie ze Statutem Spółki, Rada Nadzorcza składa się z pięciu członków.

Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani i odwoływani przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością głosów, przy czym uchwała o powołaniu lub odwołaniu członka Rady Nadzorczej zostaje podjęta, jeżeli za uchwałą głosował co najmniej jeden akcjonariusz, który w momencie głosowania posiadał samodzielnie akcje reprezentujące co najmniej 15% kapitału zakładowego Spółki.

Co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej powinno spełniać kryteria niezależności określone w art. 129 ust. 3 Ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym z 11.05.2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089).

Odwołanie Członka Rady Nadzorczej następuje tylko z ważnych powodów, o których jest mowa w §15 ust 4 Statutu Spółki.

Rada Nadzorcza jest powoływana na wspólną trzyletnią kadencję. Mandaty członków Rady Nadzorczej wygasają najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji.

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej przed upływem kadencji mandaty członków Rady Nadzorczej wygasają:

- w razie rezygnacji członka Rady Nadzorczej z pełnionej funkcji, z dniem powiadomienia Rady Nadzorczej o rezygnacji,
- w razie odwołania członka Rady Nadzorczej przez Walne Zgromadzenie, z dniem podjęcia stosownej uchwały,
- w przypadku śmierci członka Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz Sekretarza Rady Nadzorczej.

Szczegółowy opis powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej zawarty jest w Statucie Spółki.

Opis działania Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności, a w szczególności dokonuje oceny sprawozdań finansowych, sprawozdania Zarządu i wniosków Zarządu co do podziału zysku lub pokrycia straty za ubiegły rok obrotowy oraz składa Walnemu Zgromadzeniu coroczne pisemne sprawozdanie z wyników tej oceny.

Oprócz innych spraw przewidzianych w przepisach prawa lub w Statucie, do kompetencji Rady Nadzorczej należy:

- 1) badanie i zatwierdzanie strategicznych planów rozwoju Spółki, rocznych planów działalności, operacyjnych i finansowych oraz budżetów Spółki oraz planów inwestycji Spółki, jeżeli przekraczają one czynności zwykłego zarządu sprawami Spółki, oraz wszelkich istotnych zmian do nich, oraz żądanie od Zarządu szczegółowych sprawozdań z ich wykonania,
- 2) powoływanie i odwoływanie (w przypadkach określonych w § 15 ust. 4 Statutu) wszystkich lub poszczególnych Członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu,
- 3) ustalanie liczby Członków Zarządu na kolejną kadencję,
- 4) zawieszanie, z ważnych powodów (w przypadkach określonych w § 15 ust. 4 Statutu), w czynnościach poszczególnych lub wszystkich Członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu oraz delegowanie Członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu nie mogących sprawować swoich czynności,
- 5) ustalanie zasad wynagradzania Członków Zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy,
- 6) wybór biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych,
- 7) zatwierdzanie przedstawionych przez Zarząd projektów regulaminu pracy Zarządu i innych regulaminów organizacyjnych,
- 8) ustalanie liczby Członków Komitetu Audytu na kolejną kadencję,
- 9) powoływanie i odwoływanie Członków Komitetu Audytu,
- 10) uchwalanie Regulaminu działania Komitetu Audytu,
- 11) zatwierdzanie przyjętej przez Komitet Audytu:
 - polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania sprawozdania finansowego Spółki,
 - polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem na rzecz Spółki,
 - procedury wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego Spółki,
- 12) udzielanie Zarządowi zgody na czynności, do których wymagana jest zgoda Rady Nadzorczej, określone w § 17 ust. 2 Statutu Spółki;
- 13) udzielanie zgody Członkom Zarządu na zasiadanie w zarządach lub radach nadzorczych innych spółek;
- 14) Rada Nadzorcza może podejmować uchwały również w innych ważnych sprawach, niewymienionych w pkt 1-13 powyżej,

Rada Nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegalnie, może jednak delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych.

Szczegółowy opis działania Rady Nadzorczej dotyczący zwoływania posiedzeń Rady, uczestnictwa członków Rady w posiedzeniach oraz trybu podejmowania uchwał zawarty jest w Statucie Spółki dostępnym na stronie internetowej Spółki www.odlewniepolskie.pl w zakładce relacje inwestorskie/dokumenty korporacyjne oraz w Regulaminie Rady Nadzorczej dostępnym w zakładce relacje inwestorskie /Rada Nadzorcza.

Skład osobowy Rady Nadzorczej i zmiany dokonane w 2018 r.

W 2018 r. nie były dokonywane zmiany w składzie Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza działała w składzie powołanym przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 27.04.2016 r.

Kazimierz Kwiecień, Przewodniczący Rady
Roman Wrona, Wiceprzewodniczący Rady
Adam Stawowy, Sekretarz Rady
Joanna Łączyńska-Suchodolska, Członek Rady
Ewa Majkowska, Członek Rady

Kadencja Rady Nadzorczej rozpoczęła się 28.04.2016 r. a kończy 27.04.2019 r.

Informacja o udziale kobiet i mężczyzn w Radzie Nadzorczej w latach 2017-2018

Stan na dzień	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
31.12.2017 r.	2	3
31.12.2018 r.	2	3

4.14. Komitet Audytu

Zasady powoływania i odwoływania Członków Komitetu Audytu

Zgodnie z Regulaminem Komitetu Audytu uchwalonym 12.10.2017 r. przez Radę Nadzorczą, w skład Komitetu Audytu wchodzi przynajmniej trzech członków, powoływanych przez Radę Nadzorczą spośród jej członków na okres jej kadencji. Liczbę członków Komitetu Audytu ustala Rada Nadzorcza.

Większość członków Komitetu Audytu, w tym jego Przewodniczący, jest niezależna od Spółki. Członek Komitetu Audytu jest niezależny od Spółki, jeśli spełnia kryteria określone w art. 129 ust. 3 Ustawy o Biegłych. Przynajmniej jeden członek Komitetu Audytu powinien posiadać wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych.

Członkowie Komitetu Audytu powinni posiadać wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka. Warunek ten uznaje się za spełniony, jeżeli przynajmniej jeden członek Komitetu Audytu posiada wiedzę i umiejętności z zakresu tej branży lub poszczególni członkowie w określonych zakresach posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu tej branży.

Członek Komitetu Audytu może być odwołany ze składu Komitetu Audytu w każdym czasie, na podstawie uchwały Rady Nadzorczej.

Mandat członka Komitetu Audytu (tj. uprawnienie do pełnienia funkcji członka Komitetu Audytu) wygasa w przypadku:

- zaistnienia zdarzeń skutkujących wygaśnięciem mandatu danej osoby dotyczącego sprawowania funkcji członka Rady Nadzorczej,
- odwołania lub rezygnacji z funkcji członka Komitetu Audytu, bez zaistnienia zdarzeń skutkujących wygaśnięciem mandatu danej osoby dotyczącego sprawowania funkcji członka Rady Nadzorczej

W przypadku wygaśnięcia mandatu członka Komitetu Audytu, Rada Nadzorcza niezwłocznie uzupełnia skład Komitetu Audytu poprzez dokonanie wyboru nowego członka Komitetu Audytu na okres do upływu kadencji Rady Nadzorczej.

Opis działania Komitetu Audytu

Pracami Komitetu Audytu kieruje Przewodniczący Komitetu Audytu, a w przypadku jego nieobecności Wiceprzewodniczący Komitetu Audytu.

Kompetencje, organizacja i zasady działania Komitetu Audytu regulowane są postanowieniami Ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089), Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 537/2014 z 16.04.2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, Regulaminu Rady Nadzorczej i Regulaminu Komitetu Audytu uchwalonego 12.10.2017 r. przez Radę Nadzorczą.

Komitet Audytu wspiera Radę Nadzorczą jako statutowy organ Spółki w wykonywaniu jej obowiązków nadzorczych. Do zadań Komitetu Audytu należy m.in.

- monitorowanie sprawozdawczości finansowej,
- monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego,
- monitorowanie wykonywania rewizji finansowej,
- kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej,
- opracowywanie i rewizja polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania oraz procedury wyboru firmy audytorskiej,
- opracowywanie i rewizja polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
- przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji wyboru firmy audytorskiej,
- prowadzenie przeglądu skuteczności procesu kontroli zewnętrznej i monitorowanie reakcji kadry zarządzającej na zalecenia przedstawione przez biegłych rewidentów w piśmie do Zarządu,
- przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce;
- dokonywanie przeglądu, przynajmniej raz w roku, systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem,
- zapewnienie skuteczności funkcji audytu wewnętrznego.

Członkowie Komitetu Audytu wykonują swoje prawa i obowiązki osobiście.

Uchwały Komitetu Audytu zapadają bezwzględną większością głosów członków Komitetu Audytu obecnych na posiedzeniu. W razie równości głosów decyduje głos Przewodniczącego Komitetu Audytu

Szczegółowy opis działania Komitetu Audytu w zakresie jego zadań, zasad funkcjonowania, obowiązków członków Komitetu Audytu oraz organizacji pracy, zawarty jest w Regulaminie Komitetu Audytu dostępnym na stronie internetowej www.odlewniepolskie.pl w zakładce relacje inwestorskie / komitet audytu.

W dniu 12.10.2017 r. Komitet Audytu działając na podstawie § 3 ust. 1 pkt. 5), 6) i 7) Regulaminu Komitetu Audytu Spółki oraz na podstawie art. 130 ust. 1 pkt 5-7 Ustawy o Biegłych, przyjął następujące dokumenty:

- Politykę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania Spółki,
- Politykę świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem Spółki,
- Procedurę wyboru firmy audytorskiej przez Spółkę.

Powyższe dokumenty zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą.

Skład Komitetu Audytu

W 2018 r. nie były dokonywane zmiany w składzie Komitetu Audytu. Komitet Audytu działał w składzie powołanym przez Radę Nadzorczą 12.10.2017 r. Do składu Komitetu Audytu powołane zostały spośród członków Rady Nadzorczej na okres jej kadencji rozpoczętej 28.04.2016 r. i kończącej się 27.04.2019 r., następujące osoby:

- Pani Ewa Majkowska – Przewodnicząca Komitetu Audytu,
- Pan Kazimierz Kwiecień – Wiceprzewodniczący Komitetu Audytu,
- Pan Adam Stawowy – Sekretarz Komitetu Audytu.

Pani Ewa Majkowska, jest członkiem niezależnym od Spółki, tj. spełnia kryteria określone w art. 129 ust. 3 Ustawy o Biegłych. Dodatkowo, Pani Ewa Majkowska posiada wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych zdobyte poprzez studia doktoranckie, a praktyczne umiejętności w okresie prowadzenia kancelarii doradztwa podatkowego i biura rachunkowego.

Pan Adam Stawowy, jest członkiem niezależnym od Spółki, tj. spełnia kryteria określone w art. 129 ust. 3 Ustawy o Biegłych. Dodatkowo, Pan Adam Stawowy posiada wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka nabyte w okresie pracy dydaktyczno-naukowej, potwierdzone tytułami naukowymi Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, a także poprzez konsultacje wykonywane dla potrzeb przemysłu w zakresie zastosowań rozwiązań naukowych.

Pan Kazimierz Kwiecień posiada wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka, zdobytą w okresie 25-letniej pracy zawodowej związanej z branżą odlewniczą na różnych stanowiskach i w nadzorze.

W 2018 r. Komitet Audytu Spółki odbył 6 posiedzeń, w tym trzykrotnie spotkał się z kluczowym Bieglym Rewidentem. W jednym ze spotkań z audytorem uczestniczył również Zarząd Spółki. Pierwsze spotkanie związane było z badaniem sprawozdania finansowego Spółki za 2017 rok, a dwa następne spotkania dotyczyły badania sprawozdania finansowego za 2018 rok. Pozostałe spotkania dotyczyły spraw będących w kompetencji Komitetu Audytu.

Od dnia bilansowego do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania, Komitet Audytu odbył 2 spotkania, w tym jedno z udziałem Bieglego Rewidenta.

4.15. Zarząd

Zasady powoływania i odwoływania Członków Zarządu

Zgodnie ze Statutem Spółki, Zarząd Spółki składa się z jednego lub większej liczby członków, lecz nie więcej niż czterech członków. W tych granicach liczbę członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza. Zarząd wieloosobowy stanowią Prezes i pozostali członkowie Zarządu, w tym Wiceprezesi Zarządu.

Członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu powołuje Rada Nadzorcza są na okres wspólnej trzyletniej kadencji. Mandaty Członków Zarządu wygasają po upływie kadencji z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie za pełny rok obrotowy pełnienia funkcji Członka Zarządu.

Odwołanie Członka Zarządu, w tym Prezesa Zarządu, następuje tylko i wyłącznie z ważnych powodów określonych w § 15 ust. 4 Statutu Spółki oraz pod warunkiem, że okoliczności faktycznie stanowiące ważne powody odwołania z funkcji zaistniały nie wcześniej niż 12 miesięcy przed datą ostatniego powołania danej osoby na stanowisko Członka Zarządu, w tym Prezesa Zarządu.

W przypadku gdy zaistniały ważne powody odwołania Członka Zarządu, o których mowa w §15 ust. 4 Statutu, a:

- Rada Nadzorcza nie podjęła uchwały o odwołaniu Członka Zarządu w terminie miesiąca od chwili powzięcia wiadomości o wystąpieniu tychże ważnych powodów lub
- w czasie biegu wyżej wymienionego terminu miesięcznego – w trakcie głosowania przez Radę Nadzorczą nad uchwałą za odwołaniem Członka Zarządu – swój głos za podjęciem uchwały oddało co najmniej dwóch Członków Rady Nadzorczej,

akcjonariusz reprezentujący samodzielnie co najmniej 10% kapitału zakładowego Spółki ma prawo zwołania Walnego Zgromadzenia, wyznaczając przewodniczącego tego zgromadzenia, z porządkiem obrad mającym za swój przedmiot odwołanie właściwego Członka Zarządu, w tym Prezesa Zarządu, z ważnych powodów. Prawo to wygasa z upływem trzech miesięcy od chwili powzięcia wiadomości o wystąpieniu ważnych powodów odwołania członka zarządu przez choćby jednego akcjonariusza należącego do grupy akcjonariuszy mających zamiar zwołać Walne Zgromadzenie.

Uchwała Walnego Zgromadzenia zapada zwykłą większością głosów i zastępuje uchwałę Rady Nadzorczej w przedmiocie odwołania Członka Zarządu.

Opis działania Zarządu

Kompetencje, organizacja i zasady działania Zarządu są regulowane postanowieniami KSH, Statutu Spółki, Regulaminu Zarządu oraz Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016, które zostały przyjęte do stosowania przez Spółkę.

Według Statutu i Regulaminu Zarządu, Zarząd prowadzi sprawy Spółki niezastrzeżone przez ustawę, Statut lub uchwały Walnego Zgromadzenia do kompetencji innych organów Spółki.

Zarząd reprezentuje Spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych Spółki.

Jeżeli Zarząd jest wieloosobowy, do składania oświadczeń w imieniu Spółki upoważniony jest Prezes Zarządu samodzielnie albo dwóch Członków Zarządu łącznie albo Członek Zarządu łącznie z Prokurentem. Wszyscy jego członkowie są obowiązani i uprawnieni do wspólnego prowadzenia spraw Spółki.

Na mocy Regulaminu Zarządu do spraw wymagających uchwał Zarządu należą:

- wszystkie sprawy, w zakresie których decyzje podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą lub Walne Zgromadzenie,
- przyjmowanie na każdy rok obrotowy Planu Działalności Spółki i uzyskanie jego zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą najpóźniej do końca poprzedniego roku obrotowego,
- przyjmowanie strategicznych Planów Rozwoju Spółki,
- zmiany organizacyjne przedsiębiorstwa Spółki,
- decyzje w sprawie nieodpłatnego przekazania składników majątkowych Spółki o wartości jednostkowej przekraczającej 3 500 zł,
- inne istotne dla interesów Spółki decyzje przekraczające zwykłe czynności Zarządu.

Zgodnie ze Statutem, Zarząd jest obowiązany uzyskać zgodę Rady Nadzorczej na dokonanie następujących czynności:

1. poddanie pod głosowanie Walnego Zgromadzenia jakiegokolwiek uchwały dotyczącej zbycia lub nabycia przedsiębiorstwa,
2. zakładanie przez Spółkę oddziałów oraz spółek, likwidacja oddziałów oraz spółek, nabycie, objęcie i zbycie akcji lub udziałów w spółkach,
3. nabycie, zbycie, wydzierżawienie, zamianę lub obciążenie nieruchomości lub udziału w nieruchomości, a w przypadku określonym w art. 394 § 2 KSH, poddanie pod głosowanie Walnego Zgromadzenia jakiegokolwiek uchwały dotyczącej nabycia mienia od spółki dominującej albo spółki lub spółdzielni zależnej,
4. nabycie, zbycie, wydzierżawienie, zamianę lub inne rozporządzenie, bądź obciążenie innego mienia Spółki, którego wartość rynkowa przewyższa 2.000.000 złotych, a w przypadku określonym w art. 394 § 2 KSH, poddanie pod głosowanie Walnego Zgromadzenia jakiegokolwiek uchwały dotyczącej nabycia mienia od spółki dominującej albo spółki lub spółdzielni zależnej,
5. dokonywanie wydatków przekraczających kwotę 2.000.000 złotych, z wyjątkiem wydatków wyszczególnionych w zatwierdzonym rocznym budżecie Spółki lub wydatków ponoszonych w toku zwykłej działalności Spółki, niezbędnych w zakresie: produkcji odlewów żeliwnych i innych odlewów w asortymentach typowych dla produkcji Spółki; sprzedaży hurtowej lub detalicznej tych odlewów lub powstających z nich produktów; nabywania surowców, materiałów lub nośników energii.
6. zawarcie przez Spółkę umowy spółki cywilnej, jawnej lub komandytowej, umowy o udziale w zyskach lub przychodach osoby prawnej lub ułamkowej osoby prawnej bądź jakiegokolwiek innej podobnej umowy, na podstawie której przychody Spółki lub jej zyski są lub mogą być dzielone z innymi osobami lub jednostkami, a w przypadku umów, o których mowa w art. 7 KSH poddanie pod głosowanie Walnego Zgromadzenia jakiegokolwiek uchwały dotyczącej zawarcia takiej umowy,
7. zaciągnięcie kredytu, zaciągnięcie pożyczki przez Spółkę oraz ustanowienie związanych z nimi zabezpieczeń, jeżeli kwota główna takiej pożyczki lub kredytu przekracza 2.000.000 złotych,
8. udzielenie przez Spółkę pożyczki jeżeli kwota główna takiej pożyczki przekracza 2.000.000 złotych,
9. udział Spółki w czynnościach prawnych, których drugą stroną jest podmiot powiązany ze Spółką (bezpośrednio lub pośrednio) lub akcjonariusz Spółki, oprócz drobnych akcjonariuszy, których udział w kapitale zakładowym Spółki nie przekracza 5%,

10. powołanie prokurenta i ustalenie wysokości wynagrodzenia dla prokurentów,
11. udzielanie przez Spółkę poręczeń, gwarancji i wszelkich obciążeń rzeczowych majątku Spółki, w każdym przypadku, gdy kwota poręczenia, gwarancji i innego obciążenia rzeczowego majątku Spółki przekroczyłaby lub przekracza 2.000.000 złotych, chyba że takie poręczenie, gwarancja albo obciążenie: (i) było przewidziane w zatwierdzonym rocznym budżecie Spółki lub (ii) dokonywane jest w toku zwykłej działalności Spółki i niezbędne w zakresie: produkcji odlewów żeliwnych i innych odlewów w asortymentach typowych dla produkcji Spółki; sprzedaży hurtowej lub detalicznej tych odlewów lub powstających z nich produktów; nabywania surowców, materiałów lub nośników energii,
12. ustanowienie zastawu lub innego obciążenia na akcjach Spółki,
13. sponsorowanie jakichkolwiek przedsięwzięć pod tytułem darmym lub dokonywanie darowizn w kwocie przewyższającej łącznie w roku obrotowym 150 tysięcy złotych,
14. nabycie akcji własnych przez Spółkę, a w przypadkach określonych w art. 362 § 1 pkt. 2 i 8 KSH poddanie pod głosowanie Walnego Zgromadzenia jakiegokolwiek uchwały dotyczącej nabycia akcji własnych przez Spółkę,
15. poddanie pod głosowanie Walnego Zgromadzenia jakiegokolwiek uchwały dotyczącej umorzenia akcji Spółki,
16. dokonanie istotnej zmiany w zasadach rachunkowości stosowanych przez Spółkę,
17. nabywanie i zbywanie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu,
18. emisja dłużnych papierów wartościowych, z zastrzeżeniem punktu poniższego,
19. poddanie pod głosowanie Walnego Zgromadzenia kwestii emisji obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i emisji warrantów subskrypcyjnych, o których mowa w art. 453 § 2 KSH,
20. uzyskanie zgody Rady Nadzorczej na zasiadanie w zarządach lub radach nadzorczych innych spółek.

Szczegółowy opis działania Zarządu dotyczący zwoływania posiedzeń Zarządu, uczestnictwa członków Zarządu w posiedzeniach oraz trybu podejmowania uchwał zawarty jest w Regulaminie Zarządu, ustalonym przez Zarząd i zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą. Regulamin Zarządu dostępny jest na stronie internetowej Spółki www.odlewniepolskie.pl w zakładce relacje inwestorskie/zarząd.

Skład osobowy Zarządu i zmiany dokonane w 2018 r.

W 2018 r. nie były dokonywane zmiany w składzie Zarządu. Zarząd Spółki działał w składzie powołanym przez Radę Nadzorczą w dniu 31.03.2016 r.

Zbigniew Ronduda, Prezes Zarządu
Ryszard Pisarski, Wiceprezes Zarządu
Leszek Walczyk, Wiceprezes Zarządu

Kadencja Zarządu rozpoczęła się 28.04.2016 r. tj. w następnym dniu po dniu odbycia walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Spółki za 2015 r. a kończy się 27.04.2019 r.

Informacja o udziale kobiet i mężczyzn w Zarządzie w latach 2017-2018

Stan na dzień	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
31.12.2017 r.	0	3
31.12.2018 r.	0	3

4.16. Prawo do podjęcia decyzji o emisji i wykupie akcji

Podjęcie decyzji o emisji lub wykupie akcji należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia.

4.17. Umowy zawarte między Spółką a osobami zarządzającymi

Umowy o pracę z 12.01.2009 r. z późniejszymi zmianami zawarte z każdym Członkiem Zarządu, zgodnie z którymi:

- Prezesowi Zarządu p. Zbigniewowi Rondudzie przysługuje:
 - o z tytułu rozwiązania umowy o pracę w wyniku wypowiedzenia umowy przez Pracodawcę w trybie art. 30 §1 pkt 2 Kodeksu Pracy lub art. 53 §1 Kodeksu Pracy, wypłata jednorazowej kwoty w wysokości 24 zasadniczych wynagrodzeń miesięcznych,
 - o odprawa pieniężna w związku z przejściem na emeryturę lub rentę w wysokości 24 zasadniczych wynagrodzeń miesięcznych,
 - o odprawa pośmiertna, której wysokość będzie określona jako część odprawy emerytalno-rentowej, o której mowa powyżej, w takiej części jaki upłynął od jej przyznania, tj. 4.04.2018 r. do momentu śmierci.
- Wiceprezesowi Zarządu p. Leszkowi Walczykowi przysługuje:
 - o z tytułu rozwiązania umowy o pracę w wyniku wypowiedzenia umowy przez Pracodawcę w trybie art. 30 §1 pkt 2 Kodeksu Pracy lub art. 53 §1 Kodeksu Pracy, wypłata jednorazowej kwoty w wysokości 18 zasadniczych wynagrodzeń miesięcznych,
 - o odprawa pieniężna w związku z przejściem na emeryturę lub rentę w wysokości 18 zasadniczych wynagrodzeń miesięcznych,
 - o odprawa pośmiertna, której wysokość będzie określona jako część odprawy emerytalno-rentowej, o której mowa powyżej, w takiej części jaki upłynął od jej przyznania, tj. 4.04.2018 r. do momentu śmierci.
- Wiceprezesowi Zarządu p. Ryszardowi Pisarskiemu przysługuje:
 - o z tytułu rozwiązania umowy o pracę w wyniku wypowiedzenia umowy przez Pracodawcę w trybie art. 30 §1 pkt 2 Kodeksu Pracy lub art. 53 §1 Kodeksu Pracy, wypłata jednorazowej kwoty w wysokości 18 zasadniczych wynagrodzeń miesięcznych,
 - o odprawa pieniężna w związku z przejściem na emeryturę lub rentę w wysokości 18 zasadniczych wynagrodzeń miesięcznych,
 - o odprawa pośmiertna, której wysokość będzie określona jako część odprawy emerytalno-rentowej, o której mowa powyżej, w takiej części jaki upłynął od jej przyznania, tj. 4.04.2018 r. do momentu śmierci.

Umowy o zakazie konkurencji z 12.01.2009 r. zawarte z każdym Członkiem Zarządu, zgodnie z którymi Członek Zarządu nie może bez zgody Spółki podjąć w okresie 12 miesięcy po ustaniu zatrudnienia jakiejkolwiek działalności dla podmiotów prowadzących wobec Spółki działalność konkurencyjną.

W związku z powyższym zakazem Członkowi Zarządu przysługuje odszkodowanie w kwocie stanowiącej równowartość 100% wynagrodzenia pracownika otrzymanego w ciągu 12 miesięcy poprzedzających datę rozwiązania umowy o pracę.

W przypadku naruszenia przez Członka Zarządu zakazu konkurencji, zobowiązany on będzie do zapłaty na rzecz Spółki kary umownej w wysokości 50 proc. odszkodowania przysługującego mu w związku z zakazem konkurencji.

Umowy uczestnictwa w Programie Motywacyjnym zawarte 6.06.2016 r. z każdym z Członków Zarządu, zmienione aneksami z 10.05.2017 r., zgodnie z którymi każdemu z Członków Zarządu przyznanych zostało po 382.000 Opcji, z podziałem na: 100.000 Opcji w ramach Transzy I, 96.000 Opcji w ramach Transzy II, 96.000 Opcji w ramach Transzy III i 90.000 Opcji w ramach Transzy IV. Program obejmuje cztery kolejne lata obrotowe Spółki, tj. 2016, 2017, 2018 i 2019, a opcje z każdej transzy będą przydzielane po zakończeniu danego roku obrotowego.

Każda Opcja daje warunkowe prawo do objęcia nieodpłatnie jednego Warrantu Subskrypcyjnego dającego prawo do objęcia jednej Akcji Serii H po cenie emisyjnej lub do nabycia od Spółki jednej Akcji Własnej po cenie nabycia równej 50% wartości nominalnej akcji w chwili nabycia. Opcje są niezbywalne, za wyjątkiem zbycia Opcji za zgodą Rady Nadzorczej na zasadach określonych w Regulaminie Programu Motywacyjnego.

W celu objęcia Akcji Serii H lub nabycia Akcji Własnych, każdy z Członków Zarządu będzie zobowiązany zapłacić odpowiednio cenę emisyjną lub cenę nabycia.

Jednocześnie każdy z Członków Zarządu zobowiązał się, że nie obciąży, nie zastawi, nie zbędzie ani nie przeniesie w jakikolwiek sposób na jakikolwiek osoby trzecie wszystkich albo części akcji Spółki nabytych w wykonaniu Opcji przez trzy lata, począwszy od dnia nabycia akcji, a w przypadku naruszenia tych zobowiązań do zapłaty na rzecz Spółki kary umownej stanowiącej iloczyn liczby akcji

dotkniętych naruszeniem zobowiązania oraz dwukrotności wartości rynkowej akcji Spółki z dnia naruszenia, ustalonej według kursu zamknięcia akcji.

W 2018 r. została zrealizowana Transza II Programu Motywacyjnego.

4.18. Raport na temat polityki wynagrodzeń

Głównym zadaniem wdrożonej w Spółce w 2016 r. polityki wynagrodzeń jest realizacja strategii rozwoju Spółki w zakresie stałego realnego wzrostu płacy w połączeniu z systemem motywacyjnym i realizacją długoterminowych celów finansowych i pozafinansowych. Zasady ujęte w polityce wynagrodzeń stosowane są do członków organów statutowych Spółki oraz do wszystkich pracowników.

Wysokość i warunki wynagrodzeń Członków organów Spółki i jej pracowników regulowana jest przez:

- Uchwały Walnego Zgromadzenia w odniesieniu do Członków Rady Nadzorczej,
- Uchwały Walnego Zgromadzenia w odniesieniu do Członków Komitetu Audytu,
- Uchwały Rady Nadzorczej w odniesieniu do Członków Zarządu,
- Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy i Uchwały Zarządu w odniesieniu do pracowników Spółki.

4.18.1. Wynagrodzenie Rady Nadzorczej

Zgodnie z § 26 ust. 3 Statutu Spółki wynagrodzenie Rady określa uchwała Walnego Zgromadzenia. W 2018 r. wynagrodzenie Rady wypłacane było w oparciu o Uchwałę Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Nr 23/2016 z 27.04.2016 r. Członkom Rady Nadzorczej zgodnie z § 26 ust. 4 Statutu Spółki przysługuje również zwrot kosztów związanych z udziałem w pracach Rady.

W 2018 r. Członkowie Rady Nadzorczej powołani na Członków Komitetu Audytu Spółki, pobierali również wynagrodzenie na podstawie Uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Nr 18/2018 z 07.05.2018 r.

Tabela 27 Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej w 2018 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Wynagrodzenie Członka Rady Nadzorczej	Zwrot kosztów dojazdu	Zwrot składek emerytalno-rentowych	Wynagrodzenie Członka Komitetu Audytu	Razem
			zł	zł	zł		zł
1	Kazimierz Kwiecień	Przewodniczący Rady Nadzorczej	48 000,00	-	-	24 000,00	72 000,00
2	Roman Wrona	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	42 000,00	1 462,65	202,77	-	43 665,42
3	Adam Stawowy	Sekretarz Rady Nadzorczej	42 000,00	1 462,65	888,13	24 000,00	68 350,78
4	Joanna Łączyńska-Suchodolska	Członek Rady Nadzorczej	42 000,00	-	788,20	-	42 788,20
5	Ewa Majkowska	Członek Rady Nadzorczej	42 000,00	-	-	24 000,00	66 000,00

Tabela 28 Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej w 2017 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Wynagrodzenie Członka Rady Nadzorczej	Zwrot kosztów dojazdu	Zwrot składek emerytalno-rentowych	Razem
			zł	zł	zł	zł
1	Kazimierz Kwiecień	Przewodniczący Rady Nadzorczej	48 000,00	-	0,25	48 000,25
2	Roman Wrona	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	42 000,00	1 755,18	-	43 755,18
3	Adam Stawowy	Sekretarz Rady Nadzorczej	42 000,00	1 755,18	-	43 755,18
4	Joanna Łączyńska-Suchodolska	Członek Rady Nadzorczej	42 000,00	-	1 180,53	43 180,53
5	Ewa Majkowska	Członek Rady Nadzorczej	42 000,00	-	-	42 000,00

4.18.2. Wynagrodzenie Zarządu

Zasady wynagradzania Zarządu ustala Rada Nadzorcza zgodnie z § 22 ust. 2 pkt. 5) Statutu Spółki. W 2018 r. wynagrodzenia Członków Zarządu wypłacane były w oparciu o uchwały Rady Nadzorczej:

- Uchwałę Nr 17/2015 z 03.12.2015 r. określającą zasady miesięcznego wynagradzania Członków Zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę,
- Uchwałę Nr 18/2015 z 03.12.2015 r. i Uchwałę Nr 22/2018 z 20.11.2018 r. określające zasady rocznego wynagradzania Członków Zarządu z tytułu pełnienia funkcji Członka Zarządu, zależnego od osiągniętego zysku brutto w roku obrotowym.

Tabela 29 Wynagrodzenie wypłacone i należne Członków Zarządu w 2018 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę	Wynagrodzenie wypłacone i należne z tytułu pełnienia funkcji w Zarządzie	Razem wynagrodzenie wypłacone i należne
			zł	zł	zł
1	Zbigniew Ronduda	Prezes Zarządu – Dyrektor Naczelny	693 600,00	801 241,12	1 494 841,12
2	Leszek Walczyk	Wiceprezes Zarządu – Dyrektor Finansowy	540 000,00	600 930,83	1 140 930,83
3	Ryszard Pisarski	Wiceprezes Zarządu – Dyrektor Produkcji	540 000,00	600 930,83	1 140 930,83

Tabela 30 Wynagrodzenie wypłacone i należne Członków Zarządu w 2017 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę	Wynagrodzenie wypłacone i należne z tytułu pełnienia funkcji w Zarządzie	Razem wynagrodzenie wypłacone i należne
			zł	zł	zł
1	Zbigniew Ronduda	Prezes Zarządu – Dyrektor Naczelny	693 600,00	566 745,02	1 260 345,02
2	Leszek Walczyk	Wiceprezes Zarządu – Dyrektor Finansowy	540 000,00	425 058,77	965 058,77
3	Ryszard Pisarski	Wiceprezes Zarządu – Dyrektor Produkcji	540 000,00	425 058,77	965 058,77

Świadczenia pozapłatowe Członków Zarządu

Członkowie Zarządu objęci są Polisą ubezpieczeniową AVIVA Nr 17113 w miesięcznych wysokościach:

- Zbigniew Ronduda 5 474,14 zł
- Leszek Walczyk 5 386,19 zł
- Ryszard Pisarski 5 439,92 zł,

a nadto Prezes Zarządu Polisa AVIVA w wysokości 908,67 zł miesięcznie.

Członkom Zarządu przysługuje prawo do wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych oraz prawo do średniomiesięcznego zryczałtowanego limitu jazd prywatnych samochodem służbowym w wysokości 800 km miesięcznie tj. 9600 km na rok kalendarzowy.

Tabela 31 Świadczenia pozapłatowe Członków Zarządu w 2018 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Polisy ubezpieczeniowe	Świadczenia rzeczowe	Inne świadczenia pieniężne związane ze stosunkiem pracy	Razem
			zł	zł	zł	zł
1	Zbigniew Ronduda	Prezes Zarządu – Dyrektor Naczelny	76 302,55	9 182,58	598,00	86 083,13
2	Leszek Walczyk	Wiceprezes Zarządu – Dyrektor Finansowy	64 634,28	38 617,54	978,00	104 229,82
3	Ryszard Pisarski	Wiceprezes Zarządu – Dyrektor Produkcji	65 279,04	8 256,32	278,00	73 813,36

Tabela 32 Świadczenia pozapłatowe Członków Zarządu w 2017 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Polisy ubezpieczeniowe	Świadczenia rzeczowe	Inne świadczenia pieniężne związane ze stosunkiem pracy	Razem
			zł	zł	zł	zł
1	Zbigniew Ronduda	Prezes Zarządu – Dyrektor Naczelny	75 993,49	8 760,64	10 384,73	95 138,86
2	Leszek Walczyk	Wiceprezes Zarządu – Dyrektor Finansowy	64 634,28	38 429,04	4 192,87	107 256,19
3	Ryszard Pisarski	Wiceprezes Zarządu – Dyrektor Produkcji	65 279,04	8 071,52	1 113,00	74 463,56

4.18.3. Wynagrodzenie kluczowych menedżerów

Wynagrodzenie kluczowych menedżerów Spółki ustalane jest na zasadach obowiązujących w „Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników Spółki”.

Ponadto grupa kluczowych menedżerów została objęta systemami motywacyjnymi w ramach których wypłata dodatkowego wynagrodzenia uzależniona jest od uzyskania określonych przez Zarząd parametrów mających na celu:

- pozyskanie zamówień na nowo uruchamiane pozycje odlewów,
- zwiększenie wartości i rentowności sprzedaży odlewów produkowanych w ramach kooperacji zewnętrznej,
- poprawę rentowności produkcji odlewów produkowanych w Spółce,
- poprawę jakości odlewów sprzedawanych przez Spółkę,
- zintensyfikowanie działań zmierzających do poprawy jakości odlewów sprzedawanych przez Spółkę,
- zintensyfikowanie działań zmierzających do przyspieszenia wdrażania nowych uruchomień w Spółce,
- zintensyfikowanie działań zmierzających do wzrostu sprzedaży odlewów własnych,
- zintensyfikowanie działań zmierzających do obniżenia cen materiałów stosowanych w procesie produkcyjnym,
- maksymalizację efektów ekonomicznych związanych z realizacją umów o dzieło na terenie Republiki Federalnej Niemiec.

W celu realizacji Strategii Rozwoju Spółki i zabezpieczenia przyszłych zasobów kadrowych inżyniersko-technicznych i ekonomiczno-finansowych, z których w przyszłości mogą być wyłaniani kandydaci do obejmowania kluczowych stanowisk zarządczych i kierowniczych w strukturach Spółki, w 2011 r. został utworzony program motywacyjny „Młoda Kadra”. Celem Programu jest umożliwienie młodym pracownikom Spółki doskonalenia zawodowego i indywidualnego rozwoju naukowego.

W ramach tego programu pracownicy są uprawnieni do przystąpienia do Programu Grupowego Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym Opiekun VIP.

Na 31.12.2018 r. programem „Młoda Kadra” objętych było 20 pracowników, którym Spółka opłaca miesięczne składki ubezpieczeniowe. Łączny miesięczny koszt ubezpieczenia pracowników wynosi 22,4 tys. zł.

Począwszy od stycznia 2018 r. przyznane zostało Prokurentowi Spółki roczne wynagrodzenie w wysokości 20 tys. zł.

Spółka umożliwia swoim pracownikom podnoszenie kwalifikacji poprzez finansowanie studiów podyplomowych i doktoranckich.

W 2018 r. trzech pracowników było słuchaczami studiów doktoranckich i jeden pracownik studiów I stopnia. Łączne koszty czesnego za studia w 2018 r. wyniosły 11,6 tys. zł.

Siedmiu kluczowym menedżerom Spółki przysługuje prawo do wykorzystania samochodu służbowego do celów prywatnych oraz prawo do średniomiesięcznego zryczałtowanego limitu jazd prywatnych w wysokości 500 km miesięcznie, tj. 6000 km na rok.

4.18.4. Zmiany w polityce wynagrodzeń

W okresie 2018 r. nie były wprowadzane istotne zmiany w zakresie polityki wynagrodzeń.

4.18.5. Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń

Zarząd pozytywnie ocenia funkcjonowanie polityki wynagrodzeń w Spółce w 2018 r. z punktu widzenia realizacji jej celów, takich jak:

- Konkurencyjność wynagrodzeń w stosunku do innych przedsiębiorstw w branży odlewniczej, w celu zapobieżenia odpływowi kluczowych menedżerów i specjalistów do konkurencji.
- Stosowanie systemów motywacyjnych w celu osiągnięcia założonych celów finansowych.
- Adekwatność wynagrodzenia do rodzaju i jakości wykonywanej pracy.
- Powiązanie poziomu wynagrodzeń z możliwościami ekonomiczno-finansowymi Spółki

Przyjęta polityka i systemy wynagrodzeń pozwoliły na uzyskanie w 2018 r. niżej wymienionych wyników:

- średnia płaca w Spółce wyniosła 6.555,00 zł (w 2017 r. wynosiła 5.836,07 zł), co stanowi 135,09% średniej płacy krajowej w sektorze przedsiębiorstw, wynoszącej w 2018 r. 4.852,29 zł,
- udział składników zmiennych w wynagrodzeniu ogółem wynosi około 32% funduszu płac ogółem, co pozwala na efektywne powiązanie poziomu wynagrodzeń z możliwościami ekonomicznymi Spółki,
- wdrożone w Spółce systemy motywacyjne dla kluczowych menedżerów i pracowników pozwoliły na znaczące powiązanie płac w tej grupie pracowników z realizacją zadań nałożonych na tę grupę pracowników przez Zarząd Spółki,
- program motywacyjny „Młoda Kadra” wdrożony w Spółce pozwala pozyskiwać i utrzymywać w Spółce najlepszych młodych, bardzo dobrze wykształconych pracowników we wszystkich obszarach działalności Spółki, co jest zgodne z długoterminowymi planami rozwoju Spółki.

4.19. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem Spółki

W 2018 r. nie były dokonywane zmiany w zasadach zarządzania przedsiębiorstwem Spółki.

4.20. Wybór i informacje o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Sposób wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Spółki określony został w wewnętrznych dokumentach Spółki, tj. w:

- Polityce wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania,
- Procedurze wyboru firmy audytorskiej.

Polityka i procedura wyboru firmy audytorskiej została opracowana zgodnie z wymogami Ustawy z 11.05.2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz.1089) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 537/2014 z 16.04.2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE. L 2014 Nr 158, s. 77).

Dokumenty te po pozytywnej rekomendacji Komitetu Audytu w sprawie ich przyjęcia wyrażonej Uchwałą Komitetu Audytu Nr 1/2017 z 12.10.2017 r., zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Uchwałą Nr 21/2017 z 12.10.2017 r.

Wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego dokonuje Rada Nadzorcza na podstawie rekomendacji Komitetu Audytu, w której wskazana jest firma audytorska, której proponuje powierzyć badanie.

Procedura wyboru firmy audytorskiej rozpoczyna się od przygotowania przez Spółkę dokumentacji przetargowej, zawierającej m.in. kryteria wyboru do oceny ofert, a następnie zaproszenia firm audytorskich do składania ofert na badanie.

Dokonując wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki, organy Spółki oraz Komitet Audytu biorą pod uwagę w szczególności: spełnienie wymogów niezależności, wiedzę, doświadczenie i kompetencje zawodowe oraz reputację firmy audytorskiej i biegłego rewidenta, dbałość firmy audytorskiej i biegłego rewidenta o przestrzeganie regulacji prawnych i zasad etyki zawodowej, środki przedsięwzięte przez firmę audytorską i biegłego rewidenta celem przestrzegania tajemnicy zawodowej, cenę za usługę.

Umowę z firmą audytorską o badanie sprawozdania finansowego zawiera Zarząd Spółki. W przypadku badania ustawowego (w rozumieniu art. 2 pkt 1 Ustawy o Biegłych), pierwsza umowa o badanie sprawozdania finansowego jest zawierana z firmą audytorską na okres nie krótszy niż dwa lata z możliwością przedłużenia na kolejne, co najmniej dwuletnie okresy.

Maksymalny czas nieprzerwanego trwania zleceń badań ustawowych, przeprowadzanych przez tę samą firmę audytorską lub inną wchodzącą w skład jej sieci, nie może przekraczać pięciu lat. Postanowienie to stosuje się do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się po 31.12.2017 r.

Po tym okresie ta sama firma audytorska, ani żadna inna wchodząca w skład jej sieci, nie może zostać ponownie wybrana do badania sprawozdań finansowych Spółki przez okres kolejnych czterech lat.

Firma audytorska przeprowadzająca badanie lub inna wchodząca w skład jej sieci zgodnie z przyjętą przez Spółkę polityką świadczenia usług niebędących badaniem, mogą świadczyć na rzecz Spółki usługi dozwolone, związane z:

- przeprowadzaniem procedur należytej staranności w zakresie kondycji ekonomiczno-finansowej,
- wydawaniem listów poświadczających w związku z prospektem emisyjnym,,
- usługami atestacyjnymi w zakresie informacji finansowych, prognoz wyników lub wyników szacunkowych zamieszczanych w prospekcie emisyjnym,
- badaniem historycznych informacji finansowych do prospektu emisyjnego;
- weryfikacją pakietów konsolidacyjnych;
- potwierdzaniem spełnienia warunków zawartych w umowach kredytowych,
- usługami atestacyjnymi w zakresie sprawozdawczości dotyczącej ładu korporacyjnego, zarządzania ryzykiem oraz społecznej odpowiedzialności biznesu;
- usługami polegającymi na ocenie zgodności informacji ujawnianych przez instytucje finansowe i firmy inwestycyjne z wymogami w zakresie ujawniania informacji dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń;
- poświadczeniem dotyczącym sprawozdań lub innych informacji finansowych przeznaczonych dla Rady Nadzorczej lub Walnego Zgromadzenia, wykraczającym poza zakres badania ustawowego i mającym pomóc tym organom w wypełnianiu ich ustawowych obowiązków

W dniu 19.06.2018 r. Rada Nadzorcza działając na mocy § 22 ust. 2 pkt 6) Statutu Spółki i na podstawie rekomendacji Komitetu Audytu, podjęła uchwałę Nr 13/2018 w sprawie wyboru audytora. Do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki za 2018 i 2019 rok oraz przeglądu sprawozdania finansowego za I półrocze 2018 i 2019 roku, wybrana została BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. działająca pod adresem 02-676 Warszawa ul. Postępu 12, wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów pod numerem 3355.

W oparciu o Uchwałę Rady Nadzorczej Spółki Nr 13/2018 z 19.06.2017 r. w sprawie wyboru audytora, Zarząd Spółki 02.08.2018 r zawarł Umowę na usługi audytorskie z BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie.

Zakres umowy obejmuje badanie rocznych sprawozdań finansowych za lata 2018 i 2019 oraz przegląd śródrocznych jednostkowych sprawozdań finansowych w latach 2018 i 2019.

Tabela 33 Wynagrodzenie audytora za badanie i przegląd sprawozdania finansowego Spółki

Lp.	Przedmiot umowy zgodnie z zawartą Umową z BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	Wynagrodzenie netto w 2019 r.	Wynagrodzenie netto w 2018 r.	Wynagrodzenie netto w 2017 r.
		zł	zł	zł
1	Przeгляд śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego sporządzonego według stanu na dzień 30.06.	20 000	20 000	16 000
2	Wydanie ostatecznej wersji raportu z przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego	1 000	1 000	1 000
3	Badanie wstępne sprawozdania finansowego za rok	20 500	20 500	16 200
4	Badanie rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego według stanu na dzień 31.12.	15 500	15 500	12 000
5	Wydanie ostatecznej wersji sprawozdania z badania jednostkowego sprawozdania finansowego	2 000	2 000	1 000
	RAZEM	59 000	59 000	46 200

W okresie 2018 r. BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. nie świadczyła na rzecz Spółki żadnych usług zabronionych zgodnie z Ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

5. OSWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Spółki Akcyjnej ODLEWNIE POLSKIE, sporządzone zgodnie z art. 49b ust. 2-8 Ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395) zostanie opublikowane i umieszczone na stronie internetowej Spółki www.odlewniepolskie.pl „Sprawozdanie działalności niefinansowej Spółki Akcyjnej ODLEWNIE POLSKIE za rok 2018” stanowi Załącznik nr 1 do niniejszego Sprawozdania z działalności Spółki w 2018 r.

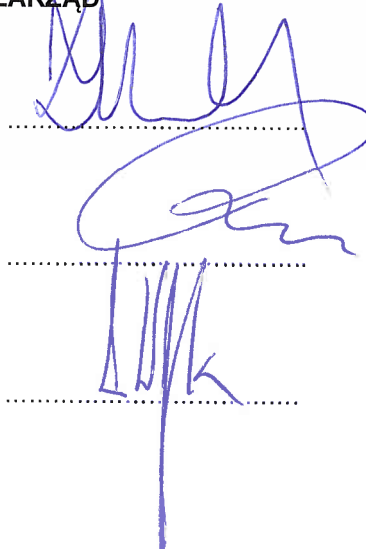
Starachowice, 28 marca 2019 r.

ZARZĄD

Prezes Zarządu, Zbigniew Ronduda

Wiceprezes Zarządu, Ryszard Pisarski

Wiceprezes Zarządu, Leszek Walczyk

The image shows three handwritten signatures in blue ink, each positioned above a horizontal dotted line. The top signature is the most complex and stylized. The middle signature is shorter and more compact. The bottom signature is the simplest, consisting of a few vertical and horizontal strokes.

SPIS TABEL

Tabela 1 Sprzedaż odlewów w podziale na tworzywa	7
Tabela 2 Przychody ze sprzedaży wg branż odbiorców	8
Tabela 3 Rynki dostaw wewnątrzspółnotowych i sprzedaży eksportowej	10
Tabela 4 Rachunek zysków i strat Spółki	22
Tabela 5 EBITDA i nadwyżka finansowa	23
Tabela 6 Aktywa i pasywa Spółki	23
Tabela 7 Przychody Spółki wg miejsca ich generowania	24
Tabela 8 Struktura przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	24
Tabela 9 Struktura sprzedaży wg rynków zbytu	24
Tabela 10 Struktura walutowa przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	25
Tabela 11 Pozostałe przychody operacyjne	25
Tabela 12 Przychody finansowe	25
Tabela 13 Koszty działalności operacyjnej	26
Tabela 14 Pozostałe koszty operacyjne	26
Tabela 15 Koszty finansowe	26
Tabela 16 Przychody i koszty ogółem	27
Tabela 17 Aktywa trwałe	28
Tabela 18 Aktywa obrotowe	28
Tabela 19 Kapitał własny	29
Tabela 20 Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	30
Tabela 21 Wskaźnik zadłużenia	31
Tabela 22 Wskaźniki płynności	31
Tabela 23 Wskaźniki sprawności działania	31
Tabela 24 Wskaźniki rentowności	32
Tabela 26 Akcje Spółki będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	38
Tabela 27 Znaczący akcjonariusze	38
Tabela 28 Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej w 2018 r.	50
Tabela 29 Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej w 2017 r.	50
Tabela 30 Wynagrodzenie wypłacone i należne Członków Zarządu w 2018 r.	51
Tabela 31 Wynagrodzenie wypłacone i należne Członków Zarządu w 2017 r.	51
Tabela 32 Świadczenia pozapłacowe Członków Zarządu w 2018 r.	51
Tabela 33 Świadczenia pozapłacowe Członków Zarządu w 2017 r.	51
Tabela 34 Wynagrodzenie audytora za badanie i przegląd sprawozdania finansowego Spółki	54

Załącznik nr 1 do „Sprawozdania z działalności Spółki Akcyjnej ODLEWNIE POLSKIE w 2018 r.”

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI NIEFINANSOWEJ
SPÓŁKI AKCYJNEJ
ODLEWNIE POLSKIE
ZA ROK 2018

STARACHOWICE, 28 marca 2019 r.

Spis treści

1. Model biznesowy Spółki	3
1.1. Charakterystyka przedmiotu działalności i modelu Spółki	3
1.2. Cele Spółki	4
1.2.1 Konkurencyjność	4
1.2.2 Klienci	4
1.2.3 Zaspokajanie wymagań klientów	4
1.2.4 Rentowność	5
1.3 Misja i wizja ODLEWNI POLSKICH S.A.	5
1.4. Obszary strategiczne i cel nadrzędny strategii rozwoju	6
1.5 Rozwój inteligentny – oparty na wiedzy i innowacjach	7
1.6 Cele strategii rozwoju	8
1.7 Cele operacyjne	9
1.8 Instytucje otoczenia biznesu	9
1.9 Klastry	10
2. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki	11
3. Opis polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji – rezultaty stosowania polityk	12
3.1. Zagadnienia społeczne	12
3.2. Zagadnienia pracownicze	13
3.2.1 Zatrudnienie	13
3.2.2 Edukacja	14
3.2.3 Związki zawodowe	15
3.2.4 Poprawa warunków pracy	15
3.3. Zagadnienia dotyczące środowiska naturalnego	16
3.3.1 Program „Zielony Zakład”	17
3.3.2 Energia elektryczna	17
3.3.3. Gaz ziemny	18
3.4 Polityka różnorodności - prawa człowieka	18
3.5. Przeciwdziałanie korupcji	18
3.6 Rezultaty stosowania polityk	19
4. Należyta staranność	19
4.1 Ocena Zarządu	19
4.2 System kontroli wewnętrznej	19
5. Istotne ryzyka	23
5.1 Charakterystyka ryzyk ściśle powiązanych z prowadzoną działalnością w zakresie objętym sprawozdaniem z informacji niefinansowych	23
5.2 Zarządzanie ryzykiem	24
5.3. Ocena Zarządu	24
6. O raporcie	25

Niniejsze sprawozdanie obejmuje informacje niefinansowe dotyczące Spółki Akcyjnej ODLEWNIE POLSKIE za okres od 1.01.2018 do 31.12.2018 r.

Sprawozdanie to jest pierwszym raportem na temat informacji niefinansowych publikowanym przez Spółkę.

1. Model biznesowy Spółki

1.1. Charakterystyka przedmiotu działalności i modelu Spółki

Przedmiotem działalności ODLEWNI POLSKICH S.A. jest produkcja odlewów ze stopów żelaza, z dominującym udziałem żeliwa sferoidalnego oraz związana z tym działalność usługowa i handlowa, a także handel materiałami i towarami odlewniczymi.

Działalność Spółki prowadzona jest w kraju, co stanowi jej główne źródło przychodów oraz za granicą przez jej Oddział w Niemczech, gdzie Spółka świadczy usługi w branży odlewniczej.

Spółka w zakresie produkcji odlewów oferuje kompleksową obsługę klientów od projektu do dostawy produktów wytwarzanych w cyklu produkcji odlewniczej. Oddział Spółki realizuje umowy o dzieło w branży odlewniczej w obiektach fabrycznych klientów na terenie Niemiec w ramach oddelegowania pracowników własnych i umów użyczenia pracowników tymczasowych. Oddział Spółki w Niemczech działa według prawa niemieckiego.

Podstawowymi produktami wytwarzanymi przez Spółkę są odlewy wykonywane głównie z żeliwa sferoidalnego, a także z żeliwa szarego, ADI, SiMO oraz staliwa. Spółka wykonuje produkcję głównie w małych i średnich seriach. Produkowane w Spółce odlewy obejmują: półprodukty, półfabrykaty i podzespoły do maszyn i urządzeń oraz pojazdów, a także maszyn budowlanych. Odbiorcami Spółki są podmioty działające m. in. w branżach: przemysł maszynowy, motoryzacja, kolejnictwo, energetyka, armatura przemysłowa, maszyny rolnicze.

Uwarunkowania rynkowe i wszelkiego rodzaju ryzyko występujące w działalności gospodarczej skłaniają ODLEWNIE POLSKIE S.A. do doskonalenia systemu zarządzania, przyjęcia modelu biznesowego i strategii umożliwiających realizację podstawowych celów oraz elastyczne dostosowanie się do dynamicznie zmieniających się warunków działalności.

Na dynamikę zmian wpływają rosnące wymagania i zmienność oczekiwań klientów zainteresowanych produktami o coraz większej wartości dodanej, zmniejszająca się skłonność klientów do akceptacji podwyżek cen na wyroby, rosnąca konkurencja, niestabilność sytuacji surowcowo-energetycznej oraz zmiany koniunktury na rynku. Wszystko to zmusza do ciągłego szukania nowych źródeł przewagi konkurencyjnej, do nieustannego wdrażania nowości służących spełnianiu potrzeb klientów oraz podnoszeniu konkurencyjności oferty Spółki.

ODLEWNIE POLSKIE S.A. jako firma, której rozwój w dużym stopniu zależy od technologii i innowacji, wyróżnia się:

- silną pozycją konkurencyjną na rynkach działalności w zakresie oferowanych produktów, metod wytwarzania, organizacji i marketingu, zapewniającą skuteczne konkurowanie z produktami wiodących firm światowych, przy dużym udziale eksportu na rynki krajów rozwiniętych gospodarczo;
- szerokim wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań będących wynikiem własnych i obcych prac badawczo-rozwojowych oraz transferu technologii;
- wzrostem wartości przychodów przy maksymalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych;
- szeroko zakrojoną współpracą z uczelniami i jednostkami badawczo-rozwojowymi oraz innymi firmami (w tym konkurentami) w tworzeniu unikalnych rozwiązań technologicznych, produktowych, organizacyjnych i marketingowych;
- wykwalifikowaną kadrą inżynierską i specjalistami z innych branż oraz traktowaniem ich jako najważniejszego zasobu Spółki;
- dużym udziałem wydatków w budżecie Spółki na prace B+R oraz aparaturę i nowoczesne wyposażenie;
- szeroko zakrojonym systemem szkoleń, kształceniem i rozwojem zawodowym kadry menedżerskiej i pracowniczej, szczególnie w obszarze technologii;
- kulturą firmy, promującą osiągnięcia, innowacje i rozwój oparty na wiedzy.

1.2. Cele Spółki

1.2.1 Konkurencyjność

Konkurencyjność oferty Spółka umacnia i rozwija w zakresie:

W y r o b u – poprzez:

- oferowanie komponentów odlewniczych (konstrukcyjnie skomplikowanych i o wysokim stopniu przetworzenia) z szerokiej gamy żeliwnych tworzyw odlewniczych, w tym z tworzyw zaawansowanych technologicznie (ADI, SiMo, żeliwa stopowe),
- wspólne z klientem projektowanie konstrukcji wyrobu.

O b s ł u g i – poprzez:

- kompleksowy charakter obsługi klienta, zwłaszcza szybkość i efektywność nowych uruchomień;
- wykorzystanie własnej działalności badawczo-rozwojowej prowadzonej przez Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Komponentów Odlewniczych (OBRKO), a także wysokich kwalifikacji kadry technicznej i zarządzającej.

1.2.2 Klienci

Klientami ODLEWNI POLSKICH S.A. są przede wszystkim europejscy producenci przekładni mechanicznych, armatury przemysłowej, trakcji elektrycznych i kolejowych, samochodów ciężarowych, maszyn budowlanych, sprzętu AGD, maszyn rolniczych, urządzeń energetycznych, pomp.

Nasz klient docelowy to odbiorca kooperacyjny i finalny.

Odbiorca kooperacyjny to wytwórca na bazie komponentów odlewniczych podzespołów dla producentów wyrobów finalnych na rynku dóbr inwestycyjnych i konsumpcyjnych.

Odbiorca finalny to wytwórca gotowych dóbr rynkowych, do którego bezpośrednio dostarczamy podzespoły (komponenty) na linię montażu.

Utrzymujemy zdywersyfikowany portfel zamówień, tzn. produkujemy dla wielu klientów oraz wielu branż, co zmniejsza ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej, a w konsekwencji uodpornia Spółkę na wahania koniunkturalne.

Pozyskujemy klientów o ugruntowanej pozycji rynkowej, stabilnej pozycji finansowej, wprowadzających nowe techniki i nowe produkty.

Wzmacniamy działania prowadzące do wzrostu udziału klientów produktów finalnych w portfelu zamówień.

1.2.3 Zaspokajanie wymagań klientów

Wymagania oraz potrzeby klientów, które Spółka zaspakaja, mieszczą się w dwóch obszarach:

U r u c h o m i e n i a p r o d u k c j i:

- przyjęcie zamówienia w pełnym zakresie, a nie tylko w możliwym do wyprodukowania w Spółce, co wiąże się z rozwojem kooperacji i zamawianiem odlewów,
- uczestnictwo w projektowaniu produktu (z wykorzystaniem narzędzi symulacji, krzepnięcia i zalewania, projektowania CAD-CAM),
- wykonanie omodelowania i oprzyrządowania obróbczego,
- obróbki mechanicznej odlewów, zabezpieczenia antykorozyjnego, montażu podzespołów.

D o s t a w:

- stosowanie systemów zapewniania jakości,
- dotrzymanie potwierdzonych terminów dostaw,
- zapewnianie dodatkowych usług, np. badań kontrolnych, certyfikacji, aprobat technicznych.

Ponadto naszym klientom:

- gwarantujemy jakość i konkurencyjną cenę na rynku,
- gwarantujemy dostawy na czas, co wiąże się z tworzeniem tzw. buforów,
- zapewniamy wprowadzanie zmian, w tym produkcję prototypów i szybkie uruchamianie produkcji,
- realizujemy „krótkie zamówienia” (szybka realizacja niedużych ilości),
- zapewniamy wprowadzanie nowej techniki i ciągłego rozwoju potwierdzonego wysokimi nakładami inwestycyjnymi i długoterminowymi planami rozwojowymi.

Starannie analizujemy zmieniające się (obecne, jak i przyszłe) potrzeby klientów po to, aby ustalić, które z nich chcemy spełniać. Ukierunkowuje to umacnianie i rozwój kompetencji firmy w budowaniu wyspecjalizowanej oferty.

1.2.4 Rentowność

Rentowny sposób zaspakajania potrzeb naszych klientów osiągamy dzięki:

- stosowaniu najlepszych dostępnych technik (urządzeń), dotyczy to również doboru kooperantów,
- stosowaniu zaawansowanych technologii i kontroli procesów,
- pełnemu wykorzystaniu zasobów materialnych i ludzkich,
- sprzedaży produktu jak najbardziej przetworzonego o wysokiej wartości dodanej (pochodzącej z operacji związanych z wytwarzaniem komponentu odlewniczego),
- stosowaniu rozwiązań technicznych i organizacyjnych z wykorzystaniem outsourcingu,
- wzrostowi wydajności i poprawie jakości produkcji,
- zmniejszaniu kosztów energii przez wdrażanie inteligentnego systemu zarządzania energią,
- rozszerzeniu produkcji o tworzywa specjalne o wyższej niż przeciętna marży.

Spółka inwestuje przede wszystkim w przedsięwzięcia rozwojowe zapewniające wzrost jej zdolności konkurencyjnych przez wprowadzanie innowacji do technologii produkcyjnych (przy wiodącej roli Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Komponentów Odlewniczych), zwiększanie wartości dodanej produktów oraz sprawniejszą obsługę klientów. W realizacji przedsięwzięć rozwojowych Spółka wykorzystuje głównie środki finansowe wypracowane z bieżącej działalności oraz uzupełniająco kredyty i środki pozyskane z funduszy europejskich.

W sytuacjach kryzysowych wywołanymi różnymi czynnikami (np. spadek sprzedaży, wzrost kosztów działania) Spółka dąży do zrównoważenia wydatków z przychodami. Zatrzymanie tendencji spadkowych oraz przygotowanie warunków dalszego rozwoju realizowane jest w drodze wprowadzania innowacji produktowych, procesowych, organizacyjnych i marketingowych oraz odpowiedniej restrukturyzacji.

1.3 Misja i wizja ODLEWNI POLSKICH S.A.

Misja

Spełniamy wymagania i oczekiwania klientów rynku komponentów odlewniczych przy zachowaniu konkurencyjności i opłacalności

Klient jest dla nas dobrem nadrzędnym. Jego wymagania to konkurencyjna cena i wysoka jakość wyrobu. Dlatego dążymy do ciągłej poprawy jakości i konkurencyjności wyrobu poprzez:

- oferowanie nowoczesnych tworzyw i skomplikowanych wyrobów – komponentów odlewniczych,
- ciągły rozwój kontroli procesu technologicznego,
- współpracę z klientem w zakresie konstrukcji wyrobu,
- realizację dostaw w systemie just-in-time (również małych i średnich serii) przez świadczenie usług magazynowania i odpowiedni system planowania produkcji.

Wizja

ODLEWNIE POLSKIE S.A. w Starachowicach czołową firmą wśród innowacyjnych odlewni produkujących komponenty ze stopów żelaza dla uznanych firm w Europie

ODLEWNIE POLSKIE S.A. rzetelnym i odpowiedzialnym społecznie partnerem biznesowym otwartym na współpracę

W przyszłości chcemy osiągnąć:

- pozycję jednej z najlepszych odlewni w Europie w zakresie produkcji gotowych do montażu komponentów odlewniczych, nowoczesności i ekologiczności stosowanych technologii oraz jakości obsługi klientów;
- poziom zyskowności zapewniający środki na rozwój innowacyjnych technologii, wzrost wartości firmy oraz satysfakcję materialną akcjonariuszy;
- wzrost kwalifikacji pracowników oraz poziomu zadowolenia z pracy poprzez poprawę warunków pracy i systematyczny wzrost wynagrodzeń;
- harmonię we wzajemnych relacjach akcjonariuszy z zarządem i pracownikami firmy.

Doświadczenie i siłę czerpiemy z naszej historii, która pozwala nam nie tylko przygotowywać się do sytuacji kryzysowych i je pokonywać, ale również podejmować nowe wyzwania.

1.4. Obszary strategiczne i cel nadrzędny strategii rozwoju

Cel nadrzędny strategii

Wzrost konkurencyjności i wartości rynkowej firmy poprzez inteligentny i zrównoważony rozwój przy wiodącej roli Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Komponentów Odlewniczych (OBRKO)

Diagnoza sytuacji ODLEWNI POLSKICH S.A., zdefiniowanie najważniejszych szans i zagrożeń oraz słabych i mocnych stron Spółki, a także zdefiniowanie misji i wizji pozwalają na wyznaczenie obszarów, w których realizowane są działania pozwalające na osiągnięcie wyznaczonych celów strategicznych.

Obszary strategiczne ODLEWNI POLSKICH S.A.

PRODUKTY, USŁUGI, TECHNOLOGIE, B+R	Nowoczesny produkt (komponent odlewniczy) Rozwój usług Nowoczesne technologie Realizacja projektów B+R
POTENCJAŁ WYTWÓRCZY	Optimalizacja wykorzystania potencjału produkcyjnego
KADRA	Profesjonalna kadra
MARKETING	Rozwój rynku i współpraca z klientem
FINANSE	Płynność finansowa, długoterminowa efektywność
ZARZĄDZANIE	Zarządzanie systemowe

1.5 Rozwój inteligentny – oparty na wiedzy i innowacjach

Rozwój zrównoważony obejmuje rozwój najważniejszych obszarów działalności (produktu, usług, rynków), wzrost kwalifikacji oraz poziomu warunków życia i pracy pracowników (w odniesieniu do innych regionów Polski), a także wprowadzanie uzasadnionych ekonomicznie innowacji.

Wymaga to jak najbardziej efektywnego wykorzystania i ciągłego doskonalenia istniejących zasobów we wszystkich obszarach działalności oraz przystosowywania się do zmian w otoczeniu.

Konkurencyjność rozumiemy jako realną i potencjalną zdolność Spółki do wytwarzania produktów i świadczenia usług, które według charakterystyk użytkowych i wartościowych są bardziej atrakcyjne dla odbiorców niż produkty konkurentów.

Oznacza to:

- zdolność dostarczania produktów i usług w miejscu i czasie, które spełniają oczekiwania klientów (cena, jakość, ilość, termin);
- zdolność dostarczania produktów i usług, które posiadają najwyższą wartość użytkową dla klienta w ramach wykorzystywanych dostępnych zasobów;
- rozwój umiejętności związanych z budowaniem stałej przewagi konkurencyjnej na rynku związanej z tworzeniem wartości dodanej, umożliwiającej, z jednej strony zwiększenie atrakcyjności handlowej, niezbędnej do wzrostu udziału w rynku, a z drugiej osiągnięcie takiego poziomu rentowności i akumulacji, który umożliwi ponadprzeciętny rozwój;
- zdolność do sprawnego realizowania celów na międzynarodowym rynku.

Do wzrostu konkurencyjności Spółki przyczynia się realizacja projektów rozwojowych związanych zarówno z działalnością podstawową, jak i pomocniczą. Projekty te realizowane są nie tylko na bazie zakupionych rozwiązań innowacyjnych, ale głównie według pomysłów i efektów własnych prac badawczo-rozwojowych w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Komponentów Odlewniczych oraz prac prowadzonych we współpracy z wybitnymi naukowcami i specjalistami, głównie z zakresu odlewnictwa.

Spółka ustawicznie rozwija działalność OBRKO w obszarach:

- badań tomograficznych związanych z uruchamianiem produkcji, wykonywaniem pierwszych odlewów i sprawdzaniem zaprojektowanych technologii w celu zapewnienia stabilności i wysokiej jakości;
- własnej obróbki mechanicznej odlewów z dostosowaniem jej do konkurencyjnych standardów światowych;
- zarządzania energią jako kluczowym czynnikiem kosztów w procesie odlewniczym, z uwagi na znaczący wzrost cen oraz aspekty związane z ochroną środowiska;
- doskonalenia produktu, co w Spółce związane jest ze stosowanym tworzywem i metodami wytwarzania formy;
- usprawnienie logistyki dostaw i magazynowania.

Działalność B+R służy przede wszystkim rozwojowi technologii oraz rozszerza możliwości badawcze w Spółce.

Prowadzonymi pracami badawczo-rozwojowymi podporządkowane są nakłady inwestycyjne, a ich efektem jest rozwój technologii, co w konsekwencji przekłada się na rozwój produktu, głównie w zakresie tworzywa i stopnia przetworzenia odlewu. Ciągły rozwój technik wytwarzania i projektowania technologii odlewniczych oraz podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników przyczyniają się do szerokiej i ścisłej współpracy z klientem, podnoszenia innowacyjności i jakości produktu. Rozwój ODLEWNI POLSKICH S.A. obejmuje nie tylko innowacje procesowe i produktowe, ale również innowacje organizacyjne i marketingowe. Celem innowacji organizacyjnych są zmiany w praktykach gospodarczych i organizacji miejsca pracy, których efektem jest poprawa wyników ekonomiczno-finansowych poprzez obniżenie kosztów, głównie przez wzrost wydajności i poprawę jakości, usprawnienie pracy, zdobycie dostępu do specyficznych zasobów (doświadczenie, specjalistyczna wiedza).

1.6 Cele strategii rozwoju

Przyjęte cele strategiczne są odzwierciedleniem długoterminowych priorytetów rozwoju Spółki. Odnoszą się one do wszystkich obszarów działalności (tabela poniżej) i są podporządkowane celowi nadrzędnemu misji oraz wizji Spółki. Ich cechą najważniejszą jest to, że stanowią integralną całość, wzajemnie się wspierają i uzupełniają.

Cele strategiczne ODLEWNI POLSKICH S.A.

OBSZAR	CEL STRATEGICZNY
PRODUKTY, USŁUGI, TECHNOLOGIA, B+R	ROZWÓJ PRODUKTU (KOMPONENTU ODLEWNICZEGO) I USŁUG DZIĘKI WPROWADZANIU INNOWACYJNYCH ROZWIĄZAŃ TECHNOLOGICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH
POTENCJAŁ WYTWÓRCZY	OPTIMALIZACJA WYKORZYSTANIA POTENCJAŁU WYTWÓRCZEGO
KADRY	STAŁY ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I POPRAWA WARUNKÓW PRACY
MARKETING	ROZWÓJ RYNKU I WSPÓŁPRACY Z KLIENTAMI
FINANSE	ZARZĄDZANIE FINANSAMI ZAPEWNIĄCE DŁUGOTERMINOWY ROZWÓJ, DŁUGOTERMINOWĄ EFEKTYWNOŚĆ I PŁYNNOŚĆ FINANSOWĄ
ZARZĄDZANIE	UDOSKONALANIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA OPERACYJNEGO I STRATEGICZNEGO ZAPEWNIĄJĄCEGO EFEKTYWNOŚĆ ORAZ SPRAWNĄ OBSŁUGĘ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ, B+R ORAZ OGÓLNOROZWOJOWEJ SPÓŁKI

ROZWÓJ PRODUKTU (KOMPONENTU ODLEWNICZEGO) I USŁUG DZIĘKI WPROWADZANIU INNOWACYJNYCH ROZWIĄZAŃ TECHNOLOGICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH

Rozwój produktu zmierza konsekwentnie do zwiększania wartości jednego kilograma sprzedawanego odlewu. Związane jest to z produkcją odlewów o wysokim stopniu skomplikowania konstrukcyjnego, z wykorzystaniem tworzyw odlewniczych nowych generacji oraz rozszerzeniem zakresu precyzyjnej obróbki mechanicznej i montażem w gotowe podzespoły. Osiągnięte to zostało dzięki prowadzonym projektom B+R w zakresie doskonalenia istniejących i wprowadzenia nowych rozwiązań prowadzenia i kontroli procesów technologicznych, nowych wysokojakościowych tworzyw, systemu kontroli jakości produktów oraz doskonalenia oferty i organizacji produkcji. Rozwój usług polega na powiększaniu ilości i wartości usług odlewniczych na rynku niemieckim oraz sprzedaży odlewów produkcji obcej w celu rozszerzenia oferty handlowej.

OPTIMALIZACJA WYKORZYSTANIA POTENCJAŁU WYTWÓRCZEGO

W 2018 roku wielkość sprzedaży w ODLEWNIACH POLSKICH S.A. ukształtowała się na poziomie 19 521 ton. Istniejące „wąskie gardła” w procesie produkcji ograniczają zwiększenie tej wielkości. Wynikiem optymalizacji potencjału wytwórczego jest szczególnie w zakresie zdolności w topieniu metalu osiągnięcie zdolności produkcyjnych na poziomie 21 tys. ton odlewów własnych na rok.

STAŁY ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I POPRAWA WARUNKÓW PRACY

Świadomość, że stały rozwój i wprowadzanie innowacji gwarantuje wysoko kwalifikowany personel stanowiący najważniejszy zasób powoduje, iż Spółka intensyfikuje działania mające prowadzić do stałego wzrostu kwalifikacji pracowników oraz do poprawy warunków pracy i życia, głównie przez wzrost wynagrodzeń. Odbyna się to głównie poprzez doskonalenie systemu motywacyjnego uzależniającego wysokość wynagrodzeń od efektów oraz rozwój systemu lojalnościowego.

ROZWÓJ RYNKU I WSPÓŁPRACY Z KLIENTAMI

Realizacja tego celu umożliwi zbudowanie portfela zamówień w pełni wykorzystującego zdolności wytwórcze Spółki. Sprzyja temu tworzenie kultury rynkowej w oparciu o zaufanie i współpracę z klientem. Działania w tym obszarze skupiają się nie tylko na pozyskiwaniu nowych klientów, ale również na budowaniu lojalności klienta, co stanowi największą wartość strategiczną Spółki.

ZARZĄDZANIE FINANSAMI ZAPEWNIAJĄCE DŁUGOTERMINOWY ROZWÓJ, EFEKTYWNOŚĆ I PŁYNNOŚĆ FINANSOWĄ

Realizacja tego celu zapewnia optymalne skompletowanie w oparciu o kapitały własne oraz dostępne źródła zewnętrzne finansowania działalności operacyjnej, badawczo-rozwojowej oraz przedsięwzięć w innych obszarach funkcjonowania Spółki.

UDOSKONALANIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA OPERACYJNEGO I STRATEGICZNEGO ZAPEWNIAJĄCEGO EFEKTYWNAJĄ I SPRAWNĄ OBSŁUGĘ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ B+R ORAZ OGÓLNOROZWOJOWEJ SPÓŁKI

Realizacja tego celu głównie poprzez wdrożenie informatycznego zintegrowanego systemu zarządzania usprawnia wiele procesów w działalności operacyjnej i rozwojowej, co wpływa na poprawę ekonomicznej efektywności i wzrost wartości Spółki oraz jej społecznego odbioru.

1.7 Cele operacyjne

Cele operacyjne zostały podporządkowane poszczególnym celom strategicznym. Realizacja celów operacyjnych przyczynia się do osiągnięcia nakreślonych celów strategicznych.

PRODUKTY, USŁUGI, TECHNOLOGIA, B+R
Cel strategiczny ROZWÓJ PRODUKTU (KOMPONENTU ODLEWNICZEGO) I USŁUG DZIĘKI WPROWADZANIU INNOWACYJNYCH ROZWIĄZAŃ TECHNOLOGICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH
Cele szczegółowe
Projektowanie i wdrażanie innowacji technologicznych i organizacyjnych w procesie produkcji odlewów
Wdrożenie innowacyjnego systemu obróbki mechanicznej jako narzędzia inteligentnego rozwoju produktu
Rozwój działalności usługowej i handlowej

1.8 Instytucje otoczenia biznesu

Polski sektor odlewniczy charakteryzuje się dużą integracją branżową, posiadając prężnie działające instytucje otoczenia biznesu. Zalicza się do nich: Odlewniczą Izbę Gospodarczą (OIG), Instytut Odlewnictwa w Krakowie (IO), Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich (STOP) oraz Centrum Polskiego Odlewnictwa (CPO). Instytucje te, prowadząc aktywną działalność badawczą, edukacyjną i informacyjną, stanowią istotne wsparcie dla przedsiębiorstw branży odlewniczej w budowaniu ich międzynarodowej konkurencyjności.

Odlewnicza Izba Gospodarcza zrzesza około 100 członków – odlewni i przedsiębiorstw pracujących dla odlewnictwa. Głównym celem OIG jest reprezentowanie interesów gospodarczych swoich członków wobec władz administracyjnych i gospodarczych Polski oraz zagranicznych, promocja polskiego odlewnictwa w Europie i na świecie, opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących funkcjonowania gospodarki, uczestniczenie w procesie ich legislacji oraz działania na rzecz nawiązywania współpracy między krajowymi i zagranicznymi partnerami.

Instytut Odlewnictwa w Krakowie jest jednostką badawczą, zajmującą się od 65 lat działalnością naukowo-badawczą dotyczącą zarówno aktualnych potrzeb nowoczesnego przemysłu odlewniczego w Polsce, jak i stworzenia teoretycznych i praktycznych podstaw do wdrażania nowych procesów. Instytut Odlewnictwa wydaje również czasopisma, książki, skrypty, materiały konferencyjne i szkoleniowe propagujące wiedzę z zakresu odlewnictwa, inżynierii materiałowej i dziedzin pokrewnych.

Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich jest organizacją o charakterze naukowo-technicznym i menedżerskim, zrzeszającą na zasadzie dobrowolności członków indywidualnych, w szczególności inżynierów, studentów oraz innych członków wspierających, w tym podmioty

gospodarcze, których działalność związana jest z odlewnictwem, a w szczególności współpracujących z nią wyższych uczelni, instytutów naukowo-badawczych, biur projektowych, jednostek handlowych, usługowych i produkcyjnych działających. Wydaje czasopismo branżowe „Przegląd Odlewnictwa”, stanowiące cenne źródło informacji o odlewnictwie. STOP czynnie uczestniczy w promocji polskiego odlewnictwa w kraju i na świecie, organizuje konferencje, sympozja i specjalistyczne szkolenia odlewnicze, angażuje się również w działalność ekonomiczną i innowacyjną, umożliwiając przedsiębiorstwom dostęp do fachowej wiedzy oraz współpracę z odpowiednimi organizacjami zagranicznymi, zajmującymi się zastosowaniem nauki w nowoczesnej technologii.

Centrum Polskiego Odlewnictwa zrzesza Instytut Odlewnictwa w Krakowie, Odlewniczą Izbę Gospodarczą oraz Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich. Działalność CPO ma na celu systematyczny monitoring i analizę branży odlewniczej i jej rynku, koordynację działalności naukowo-badawczej i rozwojowej, wspieranie sektora MŚP oraz działalność informacyjną i ekspercką.

ODLEWNIE POLSKIE S.A. współpracowały z Instytutem Odlewnictwa w Krakowie przy opracowaniu „Foresight technologii odlewniczych w kontekście Energii do 2030 roku.” Są aktywnym członkiem Europejskiego Komitetu Stowarzyszeń Odlewni (CAEF), Odlewniczej Izby Gospodarczej (OIG), Stowarzyszenia Technicznego Odlewników Polskich (STOP) oraz Polskiej Platformy Technologicznej Odlewnictwa „PPTO”.

Spółka Akcyjna ODLEWNIE POLSKIE była brązowym sponsorem 73 Światowego Kongresu Odlewnictwa w Centrum Kongresowym ICE w Krakowie (23-27 września 2018 roku). W czwartym dniu Kongresu odbyła się międzynarodowa wizyta uczestników w Starachowicach.

1.9 Klastry

ODLEWNIE POLSKIE S.A. należą do:

- Stowarzyszenia Producentów Komponentów Odlewniczych „KOM-CAST”,
- Świętokrzyskiego Klastra Producentów Branży Metalowej i Odlewniczej „METAL-CAST.

Przynależność ODLEWNI POLSKICH S.A. do Stowarzyszenia Producentów Komponentów Odlewniczych „KOM-CAST” pozwala na osiąganie korzyści, wynikających z funkcjonowania w strukturach klastrowych.

Rodzaj powiązań kooperacyjnych ODLEWNI POLSKICH S.A. z innymi członkami Stowarzyszenia „KOM-CAST”

Nazwa kooperanta	Rodzaj powiązań
PPHU RADSTAR Sp. z o.o.	obróbka odlewów
OP Handel Sp. z o.o.	zaopatrzenie w materiały do produkcji
Hüttenes Albertus Polska Sp. z o.o.	zaopatrzenie w materiały do produkcji
Fabryka Maszyn Lubaczów Sp. z o.o.	obróbka odlewów
ZOMECH Zakład Obróbki Mechanicznej Sp. z o.o.	obróbka odlewów

Spółka jest członkiem Świętokrzyskiego Klastra Producentów Branży Metalowej i Odlewniczej METAL-CAST skupiającego podmioty o różnym profilu produkcji, których działalność koncentruje się wokół komponentów metalowych i odlewniczych. Klaster docelowo będzie zrzeszać przedsiębiorców prowadzących działalność w sposób etyczny, z poszanowaniem obowiązujących norm i praw klientów, pracowników, lokalnej społeczności oraz środowiska naturalnego, czym przyczyni się do budowania zwartej wspólnoty lokalnej.

2. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki

W tabeli poniżej Zarząd Spółki określił listę kluczowych niefinansowych wskaźników, które na bieżąco są monitorowane i będą podlegały corocznym analizom i porównaniom z latami ubiegłymi. Zarząd uznał, że kluczowymi wskaźnikami niefinansowymi są: struktura wiekowa środków trwałych i wartości niematerialnych, udział kadry inżynieryjno-technicznej w zatrudnieniu w jednostce macierzystej w kraju, nakłady na badania i rozwój, współpraca z jednostkami naukowo-badawczymi, certyfikowane systemy zarządzania.

Wskaźnik	Pożądana wartość wskaźnika	Wartość wskaźnika w 2018 roku
<p>Struktura wiekowa środków trwałych i wartości niematerialnych [w %]</p> <p><i>(aktualne umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych/wartość początkowa środków trwałych i wartości niematerialnych x 100)</i></p>	≤ 70%	60%
<p>Udział kadry inżynieryjno-technicznej w zatrudnieniu w jednostce macierzystej w kraju [w %]</p>	≥ 15%	12,60%
<p>Nakłady na badania i rozwój [w tys. zł]</p> <p><i>(środki trwałe do realizacji badań oraz prace B+R)</i></p>	≥ 3 000 tys. zł	6 039 tys. zł
<p>Współpraca z jednostkami naukowo-badawczymi [liczba jednostek naukowych]</p>	3	4
<p>Certyfikowane systemy zarządzania [w szt.]</p>	≥ 2	2

3. Opis polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji – rezultaty stosowania polityk

3.1. Zagadnienia społeczne

Spółka w 2018 r. prowadziła działalność sponsoringową poprzez przekazywanie darowizn na cele określone w jej polityce udzielania darowizn, przyjętej przez Zarząd Uchwałą Nr 1/2016 z dnia 8.01.2016 r. Decyzje o przyznaniu darowizn, do łącznej kwoty darowizn w danym roku obrotowym w wysokości 150 tys. zł, podejmuje Zarząd Spółki w oparciu o § 17 ust. 2 pkt 15 Statutu Spółki.

Udzielając wsparcia Spółka stara się reagować na potrzeby instytucji działających na terenie regionu, tj. miasta Starachowice, powiatu starachowickiego i województwa świętokrzyskiego oraz środowiska w jakim działa Spółka (np. wyższe uczelnie, organizacje branżowe). W szczególności wspierane są projekty wspomagające rozwój dzieci i młodzieży na płaszczyźnie społecznej i edukacyjnej, a także lokalne inicjatywy z korzyścią dla społeczności regionu.

W 2018 r. Spółka realizując cele: wspieranie szkół i instytucji użyteczności publicznej oraz nauki i szkolnictwa wyższego w ramach prowadzonej działalności charytatywnej, zakupiła i przekazała:

- zestaw dydaktyczny z robotem na wyposażenie stanowiska edukacyjnego do nauki programowania i obsługi robotów przemysłowych Zespołowi Szkół Zawodowych Nr 2 w Starachowicach z przeznaczeniem dla klas o specjalności technik mechatronik, które to klasy objęte są jej patronatem,
- urządzenia do Laboratorium dydaktycznego druku 3D Wydziałowi Odlewnictwa Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Przekazanie urządzeń miało charakter wyjątkowy i jednorazowy, i związane było z uczczeniem obchodzonego w 2018 r. Jubileuszu 25-lecia działalności Spółki ODLEWNIE POLSKIE S.A. Łączny koszt zakupu tych urządzeń stanowił prawie 54 proc. limitu wydatków na darowizny w danym roku.

W związku z powyższym, aby utrzymać poziom wydatków przeznaczonych na działalność charytatywną z lat poprzednich zgodnie z celami przyjętymi w polityce udzielania darowizn, Zarząd wystąpił do Rady Nadzorczej o zwiększenie na 2018 r. limitu kwoty darowizn ze 150 tys. zł do 170 tys. zł. Rada Nadzorcza Uchwałą Nr 16/2018 z 27.07.2018 r. zwiększyła kwotę darowizn w 2018 r. o 20 tys. zł, do łącznej wysokości 170 tys. zł.

Lp.	Cele działalności charytatywnej	2018 r.	udział w 2018 r.	2017 r.	udział w 2017 r.	Dynamika 2018:2017
		tys. zł		tys. zł		
1	Wspieranie szkół i instytucji użyteczności publicznej	81,3	48,29%	93,5	56,43%	87,0%
2	Wspieranie kultury, turystyki i krajoznawstwa	30,5	18,11%	29,1	17,56%	104,8%
3	Wspieranie nauki i szkolnictwa wyższego	19,3	11,45%	-	-	-
4	Przedsięwzięcia religijne i patriotyczne	18,0	10,69%	31,5	19,01%	57,1%
5	Zakup sprzętu rehabilitacyjnego i pomoc medyczna	11,2	6,65%	4,5	2,72%	248,9%
6	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	7,3	4,33%	7,1	4,28%	102,8%
7	Wypoczynek dzieci i młodzieży	0,8	0,48%	-	-	-
	Razem:	168,4	100,00%	165,7	100,00%	101,6%

3.2. Zagadnienia pracownicze

Celami strategicznymi Spółki w zakresie zatrudniania kadry pracowniczej są:

1. Rozwój wiedzy i umiejętności pracowników.
2. Poprawa warunków pracy.
3. Stały realny wzrost płacy w połączeniu z systemem motywacyjnym.

Stan zatrudnienia w zakładzie macierzystym Spółki w Starachowicach w 2018 roku wyniósł 365 osób.

W związku z tym, że obecnie coraz trudniej jest pozyskać na rynku pracy odpowiednio wykształconych pracowników, Spółka kontynuuje współpracę z Zespołem Szkół Zawodowych nr 2 w Starachowicach w zakresie objęcia patronatem klas kształcących w zawodzie technik-mechatronik. W ramach tej współpracy Spółka we wrześniu 2018 podpisała umowę stypendialną z trzema uczniami szkoły.

Stan zatrudnienia w przedsiębiorstwie Spółki w Starachowicach w latach 2015-2018

Rok	Wyszczególnienie	Ogółem	%	Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach nierobotniczych	%	Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach robotniczych	%
2018	Kobiety	47	13	34	33	13	5
	Mężczyźni	318	87	69	67	249	95
	Razem	365	100	103	100	262	100
2017	Kobiety	43	12	35	36	8	3
	Mężczyźni	322	88	62	64	260	97
	Razem	365	100	97	100	268	100
2016	Kobiety	41	12	32	33	9	4
	Mężczyźni	309	88	65	67	244	96
	Razem	350	100	97	100	253	100
2015	Kobiety	42	12	32	33	10	4
	Mężczyźni	305	88	66	67	239	96
	Razem	347	100	98	100	249	100

3.2.1 Zatrudnienie

Lp.	Zatrudnienie	Średnie zatrudnienie w 2018 r. (etaty)	Udział w 2018 r.	Średnie zatrudnienie w 2017 r. (etaty)	Udział w 2017 r.	Dynamika 2018 : 2017
1.	Średnie zatrudnienie ogółem, w tym:	597	100,00%	549	100,00%	108,74%
1.1.	stanowiska robotnicze, w tym:	489	81,91%	449	81,78%	108,91%
1.1.1	bezpośrednio produkcyjne	396	66,33%	367	66,85%	107,90%
1.1.2	pośrednio produkcyjne	73	12,23%	62	11,29%	117,74%
1.1.3	Pomocnicze	20	3,35%	20	3,64%	100,00%
1.2.	stanowiska nierobotnicze	108	18,09%	100	18,22%	108,00%

Lp.	Zatrudnienie ze względu na płeć	Średnie zatrudnienie w 2018 r. (etaty)	Udział w 2018 r.	Średnie zatrudnienie w 2017 r. (etaty)	Udział w 2017 r.	Dynamika 2018 : 2017
1.	Kobiety	48	8,04%	43	7,83%	111,63%
2.	Mężczyźni	549	91,96%	506	92,17%	108,50%
	Razem	597	100,00%	549	100,00%	108,74%

W 2018 r. średnie zatrudnienie w kraju wyniosło 365 etatów (w 2017 r. 359 etatów), natomiast średnie zatrudnienie związane ze świadczeniem przez Spółkę usług w branży odlewniczej w ramach zawieranych z kontrahentami niemieckimi umów o dzieło w ich obiektach fabrycznych wyniosło 232 etatów (w 2017 r. 190 etatów).

W ramach zatrudnienia ogółem Spółka utrzymuje zatrudnienie osób niepełnosprawnych na poziomie przekraczającym 6,6% (w 2017 r. 6%), dzięki czemu zwolniona jest z wszelkich opłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2018 r. roku średnie zatrudnienie osób niepełnosprawnych wyniosło 40 etatów (w 2017 r. 36 etatów) i Spółka uzyskała dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych z PFRON w wysokości średnio 33,7 tys. zł miesięcznie (w 2017 r. 28,5 tys. zł).

Sprzedaż na jednego zatrudnionego w 2018 r. wyniosła 333 tys. zł i była wyższa o 8,47 % w stosunku do sprzedaży na jednego zatrudnionego z analogicznego okresu roku ubiegłego, która wyniosła 307 tys. zł.

3.2.2 Edukacja

W roku 2018 Spółka zrealizowała plan szkoleń, którego priorytetami były:

- ciągle doskonalenie kwalifikacji, wiedzy i umiejętności pracowników pozwalające na maksymalne wykorzystanie potencjału produkcyjnego i badawczego firmy wynikającego ze zrealizowanych inwestycji;
- inwestowanie w młodych pracowników, szczególnie cennych dla firmy poprzez umożliwienie im pozyskania wiedzy pozwalającej obejmować coraz wyższe stanowiska w strukturze organizacyjnej firmy i otwieranie przed nimi nowych przestrzeni do rozwoju i pozwalających patrzeć na firmę z szerszej perspektywy;
- doskonalenie wiedzy i umiejętności przez wszystkich pracowników Spółki zwiększające ich kompetencje na zajmowanych stanowiskach pracy.

W ramach wyżej wymienionych priorytetów przy uwzględnieniu aktualnych potrzeb Spółka realizuje szkolenia w następujących blokach szkoleniowych:

- 1) Studia doktoranckie, podyplomowe i zaoczne:
 - kontynuacja studiów doktoranckich dla 3 osób,
 - rozpoczęcie studiów podyplomowych z zakresu odlewnictwa i rachunkowości,
 - kontynuacja studiów zaocznych z zakresu zarządzania,
 - rozpoczęcie studiów zaocznych z zakresu odlewnictwa przez 3 pracowników.
- 2) Szkolenia dotyczące technologii wytwarzania odlewów realizowane w ramach działalności Ośrodka Badawczo–Rozwojowego Komponentów Odlewniczych OBRKO w zakresie:
 - wdrożenia procedur badawczych dotyczących mikroskopii elektronowej i mikroanalizy ilościowej żeliwa sferoidalnego,
 - technologii wykonania przyrządów mocujących dla systemów FMS,
 - stabilności procesowej obróbki pozapiecowej żeliwa sferoidalnego,
 - jakości metalurgicznej ciekłego stopu i jej wpływu na wady skurczowe,
 - żeliwa ADI,
 - wykorzystania analizy termicznej do sterowania procesem topnienia i modyfikacji żeliwa.

3) Szkolenia dla uczestników programu „Młoda Kadra – Przyszłość Firmy.”

Celem tych szkoleń jest przygotowanie do obejmowania stanowisk kierowniczych w strukturze firmy.

4) Warsztaty szkoleniowe

W roku 2018 kontynuowano organizację warsztatów szkoleniowych, w ramach których uczestnicy poznawali poszczególne obszary działalności Spółki oraz rozwiązywali aktualne problemy technologiczne, organizacyjne i produkcyjne występujące w Spółce.

5) Szkolenia językowe

Spółka w 2018 roku kontynuowała szkolenia językowe z języka angielskiego dla dwóch grup, łącznie dla 10 pracowników. Cel pozostaje ten sam, jak w latach poprzednich, czyli doprowadzenie do sytuacji, aby w każdej komórce organizacyjnej pracowała co najmniej jedna osoba biegle mówiąca w języku angielskim. Docelowo wszyscy pracownicy marketingu i w pionie technologicznym powinni biegle porozumiewać się w języku angielskim.

6) Pozostałe szkolenia

Szkolenia te dotyczą takich obszarów jak kadry, płace, księgowość, energetyka, ochrona środowiska, uprawnienia audytorskie w zakresie posiadanych systemów jakości. Szkolenia te pozwolą na implementację nowych przepisów do rozwiązań istniejących w Spółce oraz na bezproblemowe wdrożenie nowych wymagań, np. w zakresie tworzenia pracowniczych planów kapitałowych. Ponadto w tej grupie szkoleń znalazły się szkolenia BHP i szkolenia dotyczące niezbędnych uprawnień.

3.2.3 Związki zawodowe

W Spółce Akcyjnej ODLEWNIE POLSKIE funkcjonują dwa związki zawodowe:

1. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” ODLEWNIE POLSKIE S.A.
2. Związek Zawodowy „Metalowcy” ODLEWNIE POLSKIE S.A.

Od 1993 roku w Spółce nie wystąpił żaden strajk. Stosunki pomiędzy Spółką a Związkami są poprawne, układają się bardzo dobrze, a w kluczowych kwestiach pracowniczych obie strony zawsze osiągnęły satysfakcjonujące porozumienie.

3.2.4 Poprawa warunków pracy

Spółka w 2018 roku w dalszym ciągu kładła nacisk na poprawę warunków pracy wszystkich pracowników Spółki w różnych obszarach działalności oraz utrzymywanie warunków pracy na dotychczasowym poziomie w miejscach niewymagających poprawy.

Podstawowymi kierunkami działania Spółki w zakresie poprawy warunków pracy są:

- Zmniejszenie wypadkowości poprzez zastosowanie metod technicznych, organizacyjnych, ludzkich:
 - uszczegółowienie instrukcji stanowiskowych - przygotowanie wykazu instrukcji podlegających uszczegółowieniu, w tym instrukcji dotyczących prac, przy których doszło do zdarzeń wypadkowych;
 - analiza zdarzeń wypadkowych;
 - zwiększenie nadzoru nad pracownikami, częstsze kontrole stanu BHP;
 - utrzymywanie porządków w obrębie stanowisk pracy;
 - szkolenia pracowników podwyższające świadomość załogi, monitorowanie szkoleń, aktualizacja programów szkolenia w dziedzinie BHP i instruktaży stanowiskowych.
- Dalsza poprawa warunków pracy poprzez zmniejszanie stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy:
 - analiza techniczna możliwości skutecznego eliminowania pyłów i zapachów w głównych procesach produkcyjnych;
 - sukcesywne usuwanie pyłu osiadającego na konstrukcjach maszyn i urządzeń oraz konstrukcji hali, opracowywanie na podstawie wykonywanego monitoringu planu częstotliwości prac porządkowych oraz zakresu tych prac;
 - usuwanie zbędnych konstrukcji w celu zapobieżenia gromadzeniu się na nich pyłu.
- Poprawa i dostosowanie oznakowania na terenie zakładu:
 - oznakowanie stref niebezpiecznych, ciągów komunikacyjnych, w tym wynikających z przepisów przeciwpożarowych;
 - bezkolizyjne wyznaczenie ciągów komunikacyjnych oraz właściwe ich oznakowanie;

- zmiana sposobu rozmieszczania sprzętu przeciwpożarowego i utworzenia tzw. punktów pierwszej pomocy z zachowaniem wymagań wynikających z przepisów BHP i PPOŻ, opracowywanie planu rozmieszczenia punktów pierwszej pomocy z zachowaniem wymagań prawnych.
- Regularne posiedzenia Komisji BHP:
 - opracowywanie wniosków zmierzających do dalszego poprawiania warunków pracy;
 - sprawdzanie realizacji wniosków.
- Poprawa warunków higieniczno-sanitarnych:
 - sprawdzanie czystości pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;
 - przestrzeganie zakazów palenia wyrobów tytoniowych;
 - kontrola właściwego utrzymania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Prewencja wypadkowa

W roku 2018 wypadkowość utrzymywała się na podobnym poziomie z roku poprzedniego. W całym 2018 roku odnotowanych zostało 13 wypadków przy pracy.

Podejmowane przez Spółkę działania w celu zachowania prewencji wypadkowej:

- właściwa organizacja pracy, w tym niestosowanie zastępczych metod pracy;
- właściwa organizacja pracy pod kątem odpowiedniego organizowania stanowiska pracy, w tym porządków na stanowisku pracy, zachowując odpowiednią powierzchnię i kubaturę stanowiska;
- stosowanie odzieży i obuwia roboczego odpowiedniego dla danego stanowiska pracy, w tym zwiększenie nadzoru nad prawidłowością ich stosowania;
- kontrola stanowisk pracy pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

3.3. Zagadnienia dotyczące środowiska naturalnego

Spółka korzysta ze środowiska zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami:

- Pozwoleniem Zintegrowanym dla instalacji do odlewania metali żelaznych zlokalizowanej w ODLEWNIACH POLSKICH S.A. w Starachowicach, decyzja Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z 13.08.2013 r. zmieniająca decyzję Wojewody Świętokrzyskiego z 26.04.2007, wydana na czas nieoznaczony,
- Pozwoleniem Wodnoprawnym na wprowadzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, decyzja Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z 25.07.2016 r., z terminem obowiązywania do 24.07.2020 r.,
- Pozwolenie na wprowadzanie do powietrza zanieczyszczeń z Malarni Odlewów, decyzja Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z 19.12. 2016 r., z terminem obowiązywania do 21.12.2026 r.,
- Pozwoleniem na wytwarzanie odpadów powstających w związku z eksploatacją instalacji nie objętej pozwoleniem zintegrowanym zlokalizowanej na Wydziale Malarni, decyzja Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z 11.01.2017 r., z terminem obowiązywania do 10.01.2027 r.

Decyzjami tymi zostały określone warunki korzystania ze środowiska w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony gospodarki wodnej, ochrony gleby, ziemi i wód gruntowych, emisji hałasu, gospodarki odpadami

W okresie objętym sprawozdaniem Spółka realizowała wymagania ujęte w wyżej wymienionych decyzjach. Przeprowadzone zostały pomiary emisji zanieczyszczeń do powietrza i hałasu oraz monitoring wód opadowych i roztopowych. Wyniki badań nie wykazały przekroczeń i potwierdziły dbałość Spółki o ochronę środowiska naturalnego. Prowadzona jest także ewidencja ilościowa i jakościowa odpadów generowanych w trakcie prowadzonej produkcji.

W Spółce wdrożony jest Zintegrowany System Zarządzania zgodny z wymaganiami nowych norm ISO 9001:2015 "Systemy zarządzania jakością. Wymagania" oraz ISO 14001:2015 "Systemy zarządzania środowiskowego.

W 2018 r. Spółka poniosła koszty związane z ochroną środowiska w wysokości 129,2 tys. zł (w 2017 r. 137,3 tys. zł), w tym:

- opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska w wysokości 12,3 tys. zł (w 2017 r. 11,3 tys. zł),
- koszty badań, pomiarów środowiskowych, otrzymania decyzji i pozwoleń w wysokości 23,9 tys. zł (w 2017 r. 19 tys. zł)
- koszty unieszkodliwiania odpadów podlewniczych w wysokości 93 tys. zł (w 2017 r. 107 tys. zł)

Spółka prowadzi procesy produkcyjne tak, aby w jak najmniejszy sposób oddziaływały one na środowisko naturalne. Stosując zasadę zrównoważonego rozwoju, prowadzi inwestycje proekologiczne poprzez wprowadzanie najnowszych technologii wspierających środowisko. Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska w 2018 r. wyniosły 114 tys. zł (w 2017 r. wyniosły 221 tys. zł).

Spółka na bieżąco prowadzi monitoring parametrów środowiskowych:

Monitoring emisji gazów i pyłów do powietrza

Raz w roku prowadzone są pomiary emisji zanieczyszczeń odprowadzanych do powietrza z instalacji, wykonywane przez akredytowane laboratorium. Sprawozdania z tych pomiarów przesyłane są właściwym organom ochrony środowiska.

Monitoring hałasu

Okresowe pomiary hałasu przenikającego z instalacji do środowiska w porze dziennej i nocnej na granicy zakładu wykonywane są z częstotliwością co dwa lata.

Monitoring i ewidencja odpadów

Zgodnie z przepisami prowadzona jest ewidencja ilościowa i jakościowa powstających na terenie Spółki odpadów. Zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilościach odpadów oraz o sposobach gospodarowania nimi i instalacjach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów przesyłane są właściwemu organowi ochrony środowiska (Urzędowi Marszałkowskiemu w Kielcach).

Monitoring jakości wód opadowych

Jakość odprowadzanych wylotami wód opadowych określana jest na podstawie badań zawiesiny ogólnej i węglowodorów ropopochodnych. Badania te wykonywane są dwa razy w roku. Wyniki analiz chemicznych wód opadowych nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych wartości.

Monitoring jakości ścieków przemysłowych

Raz na kwartał wykonywane są badania fizykochemiczne wskaźników zanieczyszczeń dopuszczalnych stężeń. Badane wskaźniki nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych stężeń.

3.3.1 Program „Zielona Odlewnia”

Realizacja długofalowego programu „Zielona Odlewnia” przynosi efekty zarówno wizualne, jak i ekologiczne. Na bieżąco prowadzone są działania związane z właściwym utrzymaniem terenów zielonych oraz ich powiększaniem. Zakładanie nowych trawników, kwietników, sadzenie drzew i krzewów ozdobnych to prace, które wykonywane są stale i systematycznie. Każdego roku prowadzone są zabiegi sanitarne i pielęgnacyjne na większości drzew, przycinane są krzewy ozdobne, koszone trawniki i sadzone kwiaty sezonowe. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie Spółki nie ma obszarów, które podlegają specjalnej ochronie przewidzianej w ustawie o ochronie przyrody.

3.3.2 Energia elektryczna

Spółka na bieżąco analizuje możliwości optymalizacji zużycia energii elektrycznej. Ostatnie działania Spółki w zakresie zmniejszenia zużycia energii elektrycznej skupiały się na:

- sukcesywnej wymianie oświetlenia w halach produkcyjnych oraz w budynkach socjalno-biurowych (zgodnie z wytycznymi w audycie z 2018 r.) - wymiana opraw tradycyjnych na oprawy w technologii LED powinna dać zmniejszenie zużycia energii elektrycznej w kwocie około 40 000 zł w skali roku;
- uczestnictwie w programie DSR (Demand Side Response), „redukcja mocy” w krajowym Systemie Sieci Elektroenergetycznej PSE pozwoli pozyskać kwotę około 430 000 zł w ciągu roku.

3.3.3. Gaz ziemny

Spółka analizuje również możliwości optymalizacji zużycia gazu ziemnego. Działania podjęte przez Spółkę przyczyniły się do:

- zmniejszenia kosztów zużycia gazu ziemnego o około 20 000 zł w skali roku poprzez regulację zaworów termostatycznych w pomieszczeniach biurowych;
- zmniejszenie zużycia gazu ziemnego o około 10 000 zł w skali roku poprzez uruchomienie nowego pieca gazowego do wyżarzania odlewów.

3.4 Polityka różnorodności - prawa człowieka

W Spółce została przyjęta do stosowania polityka różnorodności w odniesieniu do pracowników Spółki, dostosowująca Spółkę do powszechnie uznawanych standardów w zakresie równego traktowania pracowników ze względu na płeć, wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność, narodowość, religię, przekonania polityczne, przynależność związkową oraz inne przesłanki narażające na zachowania dyskryminacyjne. W procesie rekrutacji Spółka kieruje się kryteriami merytorycznymi określonymi w wymaganiach kwalifikacyjnych dla pracowników. W trakcie zatrudnienia dużą wagę przykładają do rozwoju pracowników zgodnie z potrzebami Spółki, poprzez szkolenia i umożliwianie dalszej ich edukacji. Równe traktowanie jest też zachowane w zakresie polityki wynagrodzeń zgodnie z wewnętrznymi regulacjami, stosując adekwatność wynagrodzenia do rodzaju wykonywanej pracy i kwalifikacji zawodowych wymaganych na danym stanowisku, z uwzględnieniem jakości świadczonej pracy. W ramach realizowanej polityki bezpieczeństwa i higieny pracy są dostosowywane miejsca i warunki pracy do szczególnych potrzeb pracowników oraz w ramach prowadzonej polityki socjalnej poprzez działania integracyjne tworzona jest odpowiednia atmosfera i kultura organizacyjna, zapewniająca szacunek dla różnorodności. W 2018 r. Spółka stosowała wszelkie zasady przyjęte w polityce różnorodności i nie zaistniały żadne zdarzenia powodujące odstępstwa od przyjętych uregulowań w tym zakresie.

3.5. Przeciwdziałanie korupcji

Spółka w codziennym funkcjonowaniu na rynku zarówno krajowym, jak i światowym, kieruje się przede wszystkim uczciwością i poszanowaniem obowiązującego prawa. Wprowadzicie nie obowiązuje w Spółce sformalizowany dokument dotyczący przeciwdziałaniu korupcji, niemniej jednak traktujemy rzetelność i uczciwość jako fundament prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto przestrzegamy wszystkich przepisów i aktów prawnych dotyczących przeciwdziałania korupcji na rynkach, na których działamy. Zdajemy sobie sprawę z tego, że korupcja i łapówkarstwo (w formie zarówno czynnej, jak i biernej) stanowi przestępstwo karne. Dlatego też Spółka kładzie szczególny nacisk na zapobieganie i przeciwdziałanie temu zjawisku. W tym celu prowadzimy wewnętrzne spotkania informacyjne, a także zachęcamy pracowników do niezwłocznego przekazywania odpowiednim komórkom w Spółce informacji o naruszeniach dotyczących przeciwdziałaniu korupcji lub zachowań mających charakter nieetyczny. Najważniejsza dla Spółki jest transparentność i nieposzlakowana reputacja wśród interesariuszy. Nasze praktyki biznesowe nigdy nie miały charakteru korupcyjnego. W Spółce ponadto nieformalnie obowiązuje zasada „zero tolerancji” dla korupcji i działań o tożsamym wydźwięku. Zasady omówione powyżej obowiązują wszystkich pracowników. W przypadku odnotowania zachowań o charakterze korupcyjnym, Spółka niezwłocznie powiadamiać będzie odpowiednie organy ścigania.

3.6 Rezultaty stosowania polityk

Spółka w 2018 roku ściśle realizowała polityki dotyczące zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji. W konsekwencji w całym 2018 roku nie odnotowano jakichkolwiek naruszeń dotyczących powyższych zagadnień, co zostało osiągnięte dzięki transparentnemu działaniu, realizowaniu strategii i natychmiastowemu podejmowaniu środków zaradczych w przypadku pojawienia się sygnałów zagrażających jednemu z opisywanych zagadnień.

4. Należyta staranność

4.1 Ocena Zarządu

W ocenie Zarządu, Spółka w procesie realizowania polityk opisanych w punkcie 3 Sprawozdania, dochowuje należytej staranności wymaganej w konkretnych przypadkach. Na bieżąco monitorowane są wszelkie procesy dotyczące realizacji zagadnień społecznych, pracowniczych, ochrony środowiska, praw człowieka i przeciwdziałaniu korupcji. Bieżąca kontrola i monitoring zjawisk zachodzących w Spółce sprzyjać mogą niezwłocznemu ich zlokalizowaniu i wprowadzeniu działań naprawczych. W związku z koniecznością szybkiej reakcji na zjawiska mogące naruszyć prawidłową realizację polityk opisanych powyżej, Spółka przyjęła i konsekwentnie przestrzega opisanej poniżej strategii, ponieważ jej właściwe i efektywne wdrożenie są kluczowymi elementami długofalowego sukcesu.

W celu zapewnienia skutecznego i sprawnego przebiegu realizacji strategii w zakresie powyższych polityk, Spółka:

- okresowo kontroluje warunki i przebieg działań i w uzasadnionych przypadkach podejmuje działania korygujące;
- systematycznie analizuje wyniki realizacji celów strategicznych i ustala przyczyny ich odchyień;
- na bieżąco nadzoruje realizację działań w ramach celów operacyjnych i reaguje na problemy związane z tą realizacją.

Najważniejszym zadaniem kontroli polityk jest określanie szans i zagrożeń generowanych przez otoczenie oraz konfrontowanie ich ze słabymi i mocnymi stronami Spółki.

Kontrola ta dotyczy przede wszystkim monitorowania zarówno długofalowych, jak i krótkookresowych zmian w otoczeniu Spółki, ważnych z punktu widzenia realizowanej strategii.

Spółka, przy respektowaniu i realizowaniu polityk opisywanych w niniejszym Sprawozdaniu, szczególnie nacisk kładzie na trzy fundamentalne wartości:

- a) współpraca z klientami – głównym celem w zakresie współpracy z klientami jest zaspokojenie ich potrzeb;
- b) pracownicy Spółki – pracownicy Spółki są kluczowym elementem jej funkcjonowania, dlatego też wspieramy pracowników i przyczyniamy się do ich rozwoju;
- c) elastyczność działania – ustawicznie szukamy lepszych rozwiązań, dzięki czemu doskonalimy procesy produkcyjne w Spółce.

Wprawdzie Spółka nie posiada sformalizowanego kodeksu etycznego albo równoważnego dokumentu, niemniej jednak we współpracy z klientami Spółka dąży do tego, aby:

- a) wymiana informacji z klientami miała charakter poufny (Spółka na wstępnym etapie współpracy negocjuje i podpisuje umowę o zachowanie poufności – NDA);
- b) efekty wzajemnej współpracy były odpowiednio chronione i zabezpieczone pod kątem prawnym (np. ochrona własności intelektualnej);
- c) wspólnie podejmowane przedsięwzięcie było całkowicie transparentne, z uwzględnieniem głównie zasad wynikających z prawa konkurencji.

4.2 System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje zbiór wszystkich działań i środków zapewniających w sposób systematyczny i uporządkowany prowadzenie działalności przez Spółkę zgodnie z jej interesem.

Kompleksowy spójny system kontroli wewnętrznej w Spółce określony jest przez:

- Statut Spółki,
- Regulamin Walnego Zgromadzenia,
- Regulamin Rady Nadzorczej,
- Regulamin Zarządu,
- Uchwały Zarządu,
- Regulamin Organizacyjny Spółki,
- Zarządzenia Dyrektorów,
- Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy i Regulamin Pracy,
- Zakresy czynności i odpowiedzialności oraz udzielone pełnomocnictwa,
- Ustanowienie odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie Spółki,
- Zasady (Polityka) Rachunkowości wraz z Zakładowym Planem Kont,
- Instrukcję rejestracji, ewidencji i obiegu dokumentów księgowych,
- Instrukcję windykacji należności przeterminowanych,
- Instrukcję inwentaryzacyjną,
- Instrukcję gospodarki kasowej,
- Instrukcję przechowywania i archiwizowania dokumentów księgowych,
- Instrukcje stanowiskowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego dla poszczególnych obiektów,
- Instrukcje technologiczne w zakresie kontroli procesu,
- Procedury zgodnie z wdrożonym Systemem Zarządzania Jakością wg ISO 9001:2015,
- Procedury zgodnie z wdrożonym Systemem Zarządzania Środowiskowego wg ISO 14001:2015,
- Politykę zarządzania ryzykiem walutowym,
- Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW.

Podstawowym celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie bezpiecznego prowadzenia przez Spółkę działalności gospodarczej poprzez:

- zapobieganie, wykrywanie i raportowanie problemów,
- eliminację wykrytych błędów i minimalizację ich skutków,
- identyfikację ryzyk, zarządzanie, eliminację i ograniczenie ich negatywnych skutków.

Głównym zadaniem funkcjonującego w Spółce systemu kontroli wewnętrznej jest rozpoznanie zagrożeń i dostarczanie w odpowiedniej formie i we właściwym momencie Organom Spółki informacji niezbędnych do podejmowania decyzji eliminujących i ograniczających ich skutki oraz zapobiegających ich powstaniu w przyszłości.

Kontrola wewnętrzna realizowana jest w następujących obszarach:

1. Kontrola działalności podstawowej - produkcja odlewów.
2. Kontrola z zakresu ochrony środowiska.
3. Kontrola obszaru działalności księgowej.
4. Kontrola obszaru działalności finansowej.
5. Kontrole w obszarze kadrowo-płacowym.
6. Kontrole w obszarze BHP i P.POŻ oraz w zakresie ochrony osób i mienia.
7. Kontrola w obszarze obowiązków informacyjnych (publiczny charakter Spółki).
8. Compliance.

Na potrzeby niniejszego sprawozdania dalszej analizie poddano zagadnienia z zakresu ochrony środowiska oraz zagadnienia pracownicze (kadry i płace).

Kontrola z zakresu ochrony środowiska

Zgodnie z Systemem Zarządzania Środowiskowego w Spółce funkcjonują następujące procedury zarządzania środowiskowego:

- Identyfikacja aspektów środowiskowych

Celem działań opisanych w procedurze jest identyfikacja i dokumentowanie aspektów środowiskowych związanych z działalnością Spółki oraz ich ocena.

- Komunikacja

Celem procedury jest zapewnienie właściwego przepływu informacji związanych z zarządzaniem środowiskowym zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz Spółki.

- Zarządzanie Gospodarką Odpadami

Celem procedury jest ustalenie zasad Gospodarki Odpadami powstającymi w Spółce w sposób zgodny z przepisami ochrony środowiska i zintegrowanym systemem zarządzania wg ISO oraz dokumentowanie działań w tym zakresie. Rejestr wytwarzanych odpadów powstających w wyniku działalności Spółki dotyczący ilości i rodzaju odpadów prowadzony jest na bieżąco. Ewidencja odpadów w zakresie składowania, magazynowania i obrotu odpadami umożliwia jakościową i ilościową ich kontrolę. Ewidencja prowadzona jest na „Kartach ewidencji odpadów” zgodnych z aktualnie obowiązującym wzorem zamieszczonym w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów.

- Sterowanie operacyjne

Celem procedury jest zapewnienie, że wszystkie mające lub mogące mieć wpływ na środowisko procesy i działania Spółki podlegają sterowaniu operacyjnemu, czyli są nadzorowane i prowadzone w ustalonych warunkach tak, aby były zgodne z wymaganiami ochrony środowiska. Wszystkie znaczące aspekty środowiskowe związane z realizowanymi procesami produkcyjnymi podlegają sterowaniu operacyjnemu, czyli nadzorowi spełniania zgodności z wymaganiami ochrony środowiska, polityką, celami i zadaniami środowiskowymi. W Spółce opracowano zbiorowy wykaz procesów objętych środowiskowym sterowaniem operacyjnym związanym ze znaczącymi aspektami środowiskowymi wraz z zestawieniem instrukcji sterujących.

- Gotowość i reagowanie na awarie

Przedmiotem procedury jest tryb postępowania awaryjnego w celu zapewnienia odpowiedniego reagowania na nieoczekiwane lub przypadkowe sytuacje awaryjne, które mogą wywołać zniszczenie lub pogorszenie stanu środowiska. Celem procedury jest identyfikacja potencjalnych sytuacji niebezpiecznych i awarii, które mogą mieć wpływ na środowisko oraz stan przygotowania do nich oraz określenie sposobów działań związanych z usunięciem zagrożenia.

- Postępowanie na wypadek pożaru, wybuchu lub innego zagrożenia spowodowanego substancjami łatwopalnymi

Celem instrukcji jest określenie sposobów działań i alarmowania związanych z usunięciem zagrożenia pożarowego lub wybuchowego spowodowanego substancjami łatwopalnymi.

- Monitorowanie i pomiary

Przedmiotem procedury jest przedstawienie zasad organizacyjnych związanych z pomiarami, badaniami i analizami środowiska wewnętrznego i zewnętrznego Spółki, zapewniającymi identyfikację ilości i rodzaju zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska w celu oceny zgodności z odpowiednimi przepisami prawnymi dotyczącymi ochrony środowiska oraz celami i zadaniami środowiskowymi.

- Audyty

Zgodnie z harmonogramem audytów wewnętrznych przeprowadzane są audyty wewnętrzne wykonywane przez własnych wyszkolonych audytorów, w celu zbadania i oceny funkcjonującego Systemu Zarządzania Środowiskowego. Na wykryte niezgodności podczas audytów wystosowywane są odpowiednio polecenia podjęcia działań korygujących oraz polecenia podjęcia działań zapobiegawczych. Okresowe audyty systemu zarządzania środowiskowego są realizowane w celu

określenia czy system jest zgodny z zaplanowanymi działaniami i ustaleniami związanymi z zarządzaniem środowiskiem i wymaganiami normy EN ISO 14001:2015.

- Program Zarządzania Środowiskowego

Program Zarządzania Środowiskowego to dokument, który określa odpowiedzialność za realizację poszczególnych celów i zadań środowiskowych, przydziela środki na ich realizację i narzuca terminy realizacji. Program opracowywany jest w oparciu o analizę wymagań prawnych, ocenę znaczących aspektów środowiskowych oraz możliwości techniczne i finansowe Spółki. W przypadku wprowadzania nowych rozwiązań technologicznych lub nowych przedsięwzięć dotyczących modyfikacji działań, wyrobów lub usług, program jest poprawiany lub uzupełniany. Każda zmiana w wyrobie lub sposobie jego wytwarzania jest analizowana pod kątem tego, czy jej wprowadzenie nie przyczyni się do powstania dodatkowego wpływu na środowisko oraz czy system zostanie zmodyfikowany tak, aby ewentualny nowy aspekt środowiskowy pozostawał pod nadzorem. Programy opracowywane są w formie tabelarycznej, w której dla każdego celu środowiskowego określone są konkretne zadania, metody ich realizacji i opis konkretnych przedsięwzięć prowadzących do realizacji określonego celu. Dla każdego zadania i celu wyznacza się osoby odpowiedzialne, środki przewidziane na realizację oraz termin realizacji zadania.

Kontrole w obszarze zagadnień pracowniczych (kadry i płace)

Kontrole wewnętrzne w obszarze kadrowo-płacowym dotyczą następujących zagadnień:

- a) kontrola wykorzystania funduszu płac i jego zgodności z planem działalności Spółki i Układem Zbiorowym Pracy
- b) kontrola dokumentów związanych z zawieraniem i rozwiązywaniem stosunku pracy
- c) kontrola dyscypliny pracy
- d) kontrola wykorzystania urlopów
- e) kontrola posiadania przez pracowników aktualnych badań okresowych i kontrolnych
- f) kontrola dokumentacji osób niepełnosprawnych
- g) kontrola realizacji planu szkoleń
- h) kontrola prawidłowości rozliczania czasu pracy pracowników według norm
- i) kontrola absencji chorobowej i zwolnień lekarskich
- j) kontrola osób uprawnionych do zwolnienia z opłacania składek ZUS
- k) kontrola wykorzystania funduszu socjalnego w świetle podatku od osób fizycznych i regulaminu funduszu socjalnego

Kontrole dokonywane są cyklicznie nie rzadziej niż raz na kwartał przez pracowników służb kadrowo-płacowych. Wnioski z kontroli przekazywane są na bieżąco Zarządowi Spółki.

- a) Kontrola wykorzystania funduszu płac i jego zgodności z planem działalności Spółki i Układem Zbiorowym Pracy jest dokonywana raz w miesiącu przez upoważnionego pracownika. Analizowana jest wysokość funduszu w odniesieniu do planu oraz zrealizowanej produkcji. Analiza uwzględnia wszystkie składniki płacowe i ich zgodność z Układem Zbiorowym Pracy i innymi aktami prawnymi. Szczegółnej analizie poddawane są składniki płac związane z pracą w ponadnormatywnym czasie pracy. Wyniki kontroli są przedstawiane raz w miesiącu Zarządowi Spółki.
- b) Kontrola dokumentów związanych z zawieraniem i rozwiązywaniem stosunku pracy dokonywana jest raz na kwartał przez Dyrektora Biura Zarządu i Kadr. Badana jest zgodność dokumentów w aktach osobowych pracowników z przepisami Kodeksu Pracy.
- c) Kontrola dyscypliny pracy dokonywana jest nie rzadziej niż raz na kwartał. W ramach kontroli sprawdzany jest czas wejścia i wyjścia pracowników na i z terenu Spółki, obecność pracowników na stanowiskach pracy, przestrzeganie zasad przechowywania przepustek w trakcie pracy, prawidłowość korzystania pracowników z przerwy w trakcie pracy.
- d) Kontrola wykorzystania urlopów przeprowadzana jest raz w miesiącu przez Dyrektora Biura Zarządu i Kadr. Analizie poddawany jest aktualny stan wykorzystania urlopów, jego zgodność z planem urlopów oraz wykorzystanie urlopów zaległych i urlopów dodatkowych dla pracowników niepełnosprawnych.

- e) Kontrola posiadania przez pracowników aktualnych badań okresowych i kontrolnych przeprowadzana jest raz w miesiącu przez upoważnionego pracownika. Kontrola polega na sprawdzeniu zaświadczenia lekarskiego w zakresie okresu ważności i zgodności z zajmowanym stanowiskiem pracy.
- f) Kontrola dokumentacji osób niepełnosprawnych jest dokonywana raz w miesiącu. Analizowane są dokumenty osób niepełnosprawnych, ich wynagrodzenia w celu prawidłowego rozliczenia dofinansowania z PFRON.
- g) Kontrola realizacji planu szkoleń odbywa się raz na kwartał przez Dyrektora Biura Zarządu i Kadr. Analizowana jest realizacja szkoleń zgodnie z rocznym planem szkoleń.
- h) Kontrola prawidłowości rozliczania czasu pracy pracowników dokonywana jest raz w miesiącu przez upoważnionego pracownika. Kontrola obejmuje normyienne, tygodniowe i miesięczne, zgodnie z obowiązującym rozkładem czasu pracy oraz okresem rozliczeniowym w Spółce. Szczególnie badane są przekroczenia norm dziennych i tygodniowych w celu ustalenia dodatkowego wynagrodzenia wynikającego z ponadnormatywnego czasu pracy w danym miesiącu oraz prawidłowości zachowania prawa pracownika do ustawowego odpoczynku.
- i) Kontrola absencji chorobowej i zwolnień lekarskich odbywa się raz w miesiącu przez upoważnionego pracownika. Kontrola obejmuje prawidłowość wystawianych Zaświadczeń lekarskich oraz ich zasadność. Kontrolowany jest także czas dostarczania przez pracowników zwolnień lekarskich do Spółki w celu zachowania ustawowego terminu ich dostarczenia.
- j) Kontrola osób uprawnionych do zwolnienia z opłacania składek ZUS odbywa się raz w miesiącu przez pracownika upoważnionego. Szczególnie analizowane są osoby, które przekraczają roczną podstawę wymiaru składek ZUS, za których nie opłaca się składek emerytalnych i rentowych, a także osoby powracające z urlopów macierzyńskich i wychowawczych, pracownicy nowo przyjmowani z Biura Pracy oraz pracownicy, którzy ukończyli: 55 lat - kobieta, 60 lat - mężczyzna, za których Spółka nie opłaca składek na Fundusz Pracy i FGŚP.
- k) Kontrola wykorzystania funduszu socjalnego odbywa się raz w miesiącu. Kontrolą objęte są wszystkie świadczenia wypłacane pracownikom z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w zakresie przepisów o podatku od osób fizycznych oraz Regulaminu Funduszu Socjalnego w Spółce. Kontrola dotyczy także narastającego wykorzystania Funduszu Socjalnego z uwzględnieniem jego podziału na poszczególne cele, ustalonego przez Komisję Socjalną w Spółce.

Kontrola wykorzystania funduszu socjalnego odbywa się raz w miesiącu. Kontrolą objęte są wszystkie świadczenia wypłacane pracownikom z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w zakresie przepisów o podatku od osób fizycznych oraz Regulaminu Funduszu Socjalnego w Spółce. Kontrola dotyczy także narastającego wykorzystania Funduszu Socjalnego z uwzględnieniem jego podziału na poszczególne cele, ustalonego przez Komisję Socjalną w Spółce.

5. Istotne ryzyka

5.1 Charakterystyka ryzyk ściśle powiązanych z prowadzoną działalnością w zakresie objętym sprawozdaniem z informacji niefinansowych

Ryzyko związane z wystąpieniem sporów zbiorowych i strajków

Okolo 35% pracowników (uwzględniając w tym pracowników w Niemczech – okolo 21%) należy do działających w Spółce dwóch związków zawodowych, które mają zagwarantowane uprawnienia, m.in. w zakresie indywidualnych i zbiorowych sporów pracy oraz organizowania strajków. W szczególności związki zawodowe uczestniczą w ustalaniu warunków pracy i płacy, posiadają ponadto uprawnienia opiniotwórcze. Nie można wykluczyć, że w przyszłości będą miały miejsce spory zbiorowe między Spółką a związkami zawodowymi lub strajki, które mogą mieć negatywny wpływ na jej działalność. W przeszłości związki zawodowe wykazywały zrozumienie dla realiów rynkowych, w których funkcjonuje Spółka. W całej historii działalności Spółki nigdy nie miały miejsca strajki i spory zbiorowe. Zarząd na bieżąco monitoruje sytuację w tym zakresie, a bezpośredni kontakt z funkcjonującymi w Spółce związkami zawodowymi spoczywa na Dyrektora Biura Zarządu i Kadr. Ponadto realizowana

przez Spółkę polityka w zakresie kształtowania funduszu płac i średniej płacy w przedsiębiorstwie na tle poziomów średniej płacy w regionie i kraju, w powiązaniu z wprowadzeniem motywacyjnych rozwiązań uzależniających średnią płacę od wydajności pracy, sprzyja w ostatnich latach eliminacji przesłanek do wystąpienia negatywnych skutków tego ryzyka.

Ryzyko środowiskowe

Prowadzona przez Spółkę działalność gospodarcza jest zgodna z aktualnie obowiązującymi regulacjami prawnymi w zakresie ochrony środowiska. Spółka posiada pozwolenie zintegrowane dla instalacji do odlewania metali żelaznych wydane na czas nieoznaczony, pozwolenie dla pozostałych instalacji na wprowadzanie gazów do powietrza ważne do 21.12.2026 r., pozwolenie na wytwarzanie odpadów (dla pozostałych instalacji nieobjętej obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego) z terminem obowiązywania do dnia 10 stycznia 2027 r., pozwolenie wodnoprawne (z terminem obowiązywania do 24.07.2020 r.) na wprowadzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego ze Spółki do urządzeń kanalizacji miejskiej. Emisje zanieczyszczeń pyłowych i gazowych nie przekraczają wartości określonych w obowiązującym pozwoleniu zintegrowanym. Pomiarów środowiskowe zapylenia, hałasu, substancji toksycznych wykonywane w zakresie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm. Analizy akustyczne wykazują, że działalność Spółki nie stanowi zagrożenia dla środowiska ze względu na emisję hałasu, zarówno w porze dziennej jak i nocnej. W przeszłości na Spółkę nie zostały nałożone kary związane z nieprzestrzeganiem przepisów i wymogów dotyczących ochrony środowiska. Nie można jednak wykluczyć naruszenia przez Spółkę wymagań ochrony środowiska i tym samym wystąpienia ryzyka nałożenia kar związanych z nieprzestrzeganiem przepisów i wymagań dotyczących ochrony środowiska, w tym wstrzymania bądź ograniczenia produkcji lub zadośćuczynienia ewentualnym roszczeniom z tego tytułu, co w przypadku zaistnienia może mieć negatywny wpływ na działalność gospodarczą Spółki. Monitoring i podejmowanie działań związanych z ograniczeniem wystąpienia negatywnych skutków tego ryzyka odbywa się zgodnie z procedurami wynikającymi z Systemu Zarządzania Środowiskiem ISO 14001:2015.

Ryzyko związane z bezpieczeństwem i higieną pracy

Działalność produkcyjna i usługowa Spółki związana jest z wystąpieniem ryzyka wypadkowego jej pracowników. Spółka spełnia wymagania związane z bezpieczeństwem i higieną pracy. Niemniej jednak z uwagi na charakter działalności nie można wykluczyć wystąpienia wypadków przy pracy, co może mieć negatywny wpływ na działalność operacyjną i wzrost kosztów ubezpieczenia społecznego w części dotyczącej funduszu wypadkowego. Ponadto ewentualna zmiana regulacji prawnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy może powodować konieczność ponoszenia dalszych nakładów na poprawę warunków pracy.

5.2 Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie w Spółce ryzykiem to jego identyfikacja, mierzenie i kontrolowanie w celu maksymalnego ograniczenia negatywnych skutków oraz zabezpieczenie przed ich wystąpieniem.

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

1. Identyfikację ryzyka
2. Ocenę ryzyka i jego poziomu
3. Dobór odpowiednich metod zarządzania
4. Realizację działań i wdrażanie zabezpieczeń eliminujących bądź ograniczających jego negatywne skutki.

5.3. Ocena Zarządu

Zarząd wyraża pozytywną ocenę co do poziomu skuteczności funkcjonowania w Spółce w 2018 r. systemów w zakresie kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem oraz uznaje, że ich zakres jest odpowiedni do zapewnienia skutecznego i efektywnego ekonomicznie oraz zgodnego z prawem i regulacjami wewnętrznymi prowadzenia działalności gospodarczej przez Spółkę w całym 2018 roku.

6. O raporcie

Sprawozdanie z działalności niefinansowej Spółki Akcyjnej ODLEWNIE POLSKIE zostało przygotowane po raz pierwszy w jej historii. Obejmuje okres od 1 stycznia 2018 do 31 grudnia 2018 roku. Rok 2018 jest rokiem bazowym, dlatego sprawozdanie nie zawiera elementów porównawczych z latami ubiegłymi.

Obowiązek sporządzenia niniejszego sprawozdania wynika z art. 49b ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 359 z późniejszymi zmianami).

Spółka Akcyjna ODLEWNIE POLSKIE, przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania, skorzystała z art. 49 b ust. 8 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którym: „Jednostka przy sporządzaniu oświadczenia na temat informacji niefinansowych może stosować dowolne zasady, w tym własne zasady, krajowe, unijne lub międzynarodowe standardy, normy lub wytyczne. (...)” Na podstawie powyższego artykułu Spółka sporządziła niniejsze sprawozdanie w oparciu o własną metodologię, której nie poddano zewnętrznej ocenie i weryfikacji.

Zarząd:

Prezes Zarządu, Zbigniew Ronduda

Wiceprezes Zarządu, Leszek Walczyk

Wiceprezes Zarządu, Ryszard Pisarski

